

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Διπλωματική Εργασία με θέμα:

**ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19 ΣΤΗ ΤΟΠΙΚΗ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ Α' ΒΑΘΜΟΥ, ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:**

Ο ΔΗΜΟΣ ΡΟΔΟΥ

του

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΦΕΣΑΚΗ του ΙΩΑΝΝΗ (mpm21006)

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΓΚΟΤΖΑΜΑΝΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του
διπλώματος μεταπτυχιακών σπουδών στη Δημόσια
Διοίκηση

Φεβρουάριος 2022

« Αφιερώνεται στην οικογένεια μου
που με στήριξε σε όλη αυτή την προσπάθεια
που κατέβαλα για να ολοκληρώσω
το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών,
που αποτελούσε ανέκαθεν όνειρο μου. »

Πίνακας Περιεχομένων - Περιεχόμενα

Περίληψη	v
Abstract	vi
ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΕΩΝ.....	vii
1.Κατάλογος των Πινάκων.....	vii
2.Κατάλογος των Εικόνων	vii
3.Κατάλογος των Διαγραμμάτων	vii
4.Κατάλογος των Γραφημάτων της έρευνας.....	viii
Εισαγωγή.....	1
Κεφάλαιο 1 - Βιβλιογραφική ανασκόπηση ιστορικής αναδρομής πανδημιών διαχρονικά.	6
1.Ιστορική αναδρομή: οι πανδημίες διαχρονικά πριν την εμφάνιση της πρόσφατης του COVID-19.....	6
Κεφάλαιο 2 - Ιστορικής αναδρομής πανδημίας COVID-19.....	9
2. Covid-19 - Περίοδος: 2019 -2021.....	9
2.1 Ιστορική αναδρομή-Ονομασία –συμπτώματα -τρόποι διάδοσης.....	9
2.2 Γενικές αρχές διαχείρισης μιας πανδημίας-Συνέπειες πανδημίας COVID-19.....	13
Κεφάλαιο 3 – Επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στον στρατηγικό σχεδιασμό και την λειτουργία των κρατών.....	17
3. Επιπτώσεις του Covid – 19 στον στρατηγικό σχεδιασμό και την λειτουργία των κρατών. 17	
3.1 Οι επιπτώσεις της πανδημίας του Covid – 19 Παγκόσμια.....	17
3.2 Οι επιπτώσεις της πανδημίας του Covid – 19 στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	20
3.3 Οι επιπτώσεις της πανδημίας του Covid – 19 στην Δημόσια διοίκηση στην Ελλάδα	24
3.4 Οι αλλαγές και τα έκτακτα μέτρα που αφορούν την λειτουργία της Δημόσιας διοίκησης μέσω της πανδημίας του Covid – 19.....	30
Κεφαλαιο 4 – Ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Δημόσιου Τομέα και η εφαρμογή της Τηλεργασίας στην Ελληνική πραγματικότητα.	32
4. Ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Δημόσιου Τομέα και η εφαρμογή της Τηλεργασίας στην Ελληνική πραγματικότητα.....	32
4.1 Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Δημόσιου Τομέα στην Ελλάδα	33
4.2 Τηλεργασία, Έννοια , μορφές, χαρακτηριστικά και περιεχόμενο.....	36
4.3 Η τηλεργασία πριν και κατά την διάρκεια της πανδημίας στην Ελλάδα.	39
4.4 Θεσμικό πλαίσιο τηλεργασίας και Προτάσεις ορθής εφαρμογής της.....	44
Κεφάλαιο 5 - Ερευνητικό μέρος: Μελέτη περίπτωσης – Δήμος Ρόδου	48
5. Ο.Τ.Α Α΄ Βαθμού – Δήμος Ρόδου	48

5.1. Ερευνητική μεθοδολογία , δείγμα , συλλογή δεδομένων - Ο Δήμος Ρόδου.	48
5.2. Ανάλυση αποτελεσμάτων συνεντεύξεων – Τα βασικά σημεία κάθε συνέντευξης.	59
Κεφάλαιο 6 -Συμπεράσματα.....	77
6.1 Συμπεράσματα της έρευνας	77
6.2 Προτάσεις.....	79
6.3 Περιορισμοί της έρευνας και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.....	80
Βιβλιογραφία	81
Ελληνική	81
Διεθνής.....	86
Παράρτημα: Το ερωτηματολόγιο της έρευνας.....	90

Περίληψη

Η παρούσα εργασία μελετά και παρουσιάζει τις επιπτώσεις της πανδημίας του Covid-19 στην Ελλάδα καθώς και τα απαραίτητα μέτρα που χρειάστηκε να λάβει η κυβέρνηση σε συνεργασία τόσο με την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο με άλλους κρατικούς φορείς για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης στον τομέα της δημόσιας και τοπικής αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού. Οι σημαντικές αλλαγές που έχουν επιχειρηθεί για το ψηφιακό κράτος και την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στην καθημερινότητά μας, καθώς και τη χρησιμότητά τους σε μια σειρά δραστηριοτήτων που χρησιμοποιούνται σε όλο το φάσμα της δημόσιας διοίκησης, από τον στενό δημόσιο τομέα έως τον πρώτο και δεύτερο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η εργασία μελετά την περίπτωση του Καλλικρατικού Δήμου του νησιού της Ρόδου, ο οποίος προέκυψε από την συνένωση δέκα πρώην Καποδιστριακών Δήμων και χωρίζεται σε 2 μέρη το θεωρητικό και το ερευνητικό. Αρχικά, πραγματοποιείται βιβλιογραφική ανασκόπηση της διεθνούς σύγχρονης αρθρογραφίας με επίκεντρο την πανδημία και στη συνέχεια στο ερευνητικό μέρος εξετάζονται οι επιπτώσεις της πανδημίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' Βαθμού με μελέτη περίπτωσης τον Δήμο Ρόδου. Η εργασία ολοκληρώνεται με την παράθεση των βασικών συμπερασμάτων και των προτάσεων για μελλοντική έρευνα.

Λέξεις κλειδιά: Τοπική Αυτοδιοίκηση, Δήμος, Δημόσια Διοίκηση, covid-19, υγειονομική κρίση, επιπτώσεις πανδημίας.

Abstract

The present paper studies and presents the impact of the Covid-19 pandemic in Greece as well as the necessary measures that the government has needed to take in cooperation with both the European Union and other state agencies to address the health crisis in the field of public and local government of first degree. The significant changes that have been attempted for the digital state and the integration of new technologies in our daily lives, as well as their usefulness in a series of activities used throughout the spectrum of public administration, from the narrow public sector to the first and second degrees of Local-Government. The paper studies the case of the Kallikratiko Municipality of the island of Rhodes, which resulted from the merger of ten former Kapodistrian Municipalities and is divided into 2 parts the theoretical and the research. Initially, a bibliographic review of international contemporary articles focusing on the pandemic is carried out and then in the research part the effects of the pandemic on the First Degree Local Government are examined with a case study of the Municipality of Rhodes. The work concludes with the apposition of the main conclusions and proposals for future research.

Keywords: Local Government, Municipality, Public Administration, covid-19, health crisis, pandemic impact.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΕΩΝ

1.Κατάλογος των Πινάκων

Πίνακας 1_Πίνακας Εγκυκλίων Υπουργείου Εσωτερικών από την αρχή της πανδημίας έως και 01/2022.....	26
Πίνακας 2_Ποσοστό (%) απασχολούμενων από το σπίτι ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης στην Ε.Ε.-28(2016-2019) με καταγραμμένη συχνότητα τηλεργασίας «ορισμένες φορές».....	40
Πίνακας 3_Ποσοστό (%) απασχολούμενων από το σπίτι ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης στην Ε.Ε.-28(2016-2019) με καταγραμμένη συχνότητα τηλεργασίας "συνήθως"	41

2.Κατάλογος των Εικόνων

Εικόνα 1_Ιοί γρίπης Α που κυκλοφορούν στον ανθρώπινο πληθυσμό.....	7
Εικόνα 2_Συμπτώματα της νόσου COVID-19.....	11
Εικόνα 3_Οι δύο επιστήμονες (Dr Ugur Sahin k Dr Ozlem Tureci) που ανακάλυψαν το πρώτο εμβόλιο της BioNTech κατά της COVID-19	15
Εικόνα 4_Ο δρ. Tedros Adhanom Ghebreyesus και ο Charles Michel υποστήριξαν την ιδέα μιας διεθνούς συνθήκης για τις πανδημίες.....	19
Εικόνα 5_Ο αντίκτυπος του COVID-19 στις περιφερειακές και τοπικές κυβερνήσεις της ΕΕ..	21
Εικόνα 6_Ποσοστιαία μεταβολή Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος στην Ευρωζώνη ανά τρίμηνο του ίδιου έτους.....	23
Εικόνα 7_Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας & Κοινωνίας (DESI) - Επίδοση κρατών μελών σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο	34
Εικόνα 8_Τηλεργασία με επιτήρηση στο Δημόσιο μέσω πλατφόρμας	45
Εικόνα 9_Λογότυπο Δήμου Ρόδου	52
Εικόνα 10_Οργανόγραμμα Υπηρεσιών Δήμου Ρόδου.....	54
Εικόνα 11_Οι Δήμοι με τις μεγαλύτερες οικονομικές απώλειες λόγω COVID-19 για το 2020.	56

3.Κατάλογος των Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1_Συνολικός αντίκτυπος της κρίσης COVID-19	22
Διάγραμμα 2_ποσοστό % των απασχολούμενων με τηλεργασία ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης Ε.Ε.-28 (2009 και 2019).....	40
Διάγραμμα 3_Ποσοστό (%) εργαζομένων στην Ε.Ε. που εντάχθηκε σε καθεστώς τηλεργασίας ως αποτέλεσμα της κρίσης COVID-19	43

4.Κατάλογος των Γραφημάτων της έρευνας

Γράφημα 1_ Φύλο.....	59
Γράφημα 2_ Ηλικία.....	60
Γράφημα 3_ Βαθμίδα Εκπαίδευσης.....	60
Γράφημα 4_Ετη προϋπηρεσίας της θέσης ευθύνης που κατέχετε.....	61
Γράφημα 5_ Πόσα άτομα αποτελούν την διεύθυνση στην οποία είστε προϊστάμενος/η; Αριθμός ατόμων	61
Γράφημα 6_ Τα τελευταία χρόνια, το προσωπικό της Διεύθυνσης που είστε Προϊστάμενος/προϊσταμένη έχει αυξηθεί ή μειωθεί;.....	62
Γράφημα 7_ Τα τελευταία χρόνια πιστεύετε ότι οι διαδικασίες που εφαρμόζει το προσωπικό σας καθημερινά έχουν αυξηθεί ή μειωθεί;.....	63
Γράφημα 8_ Τα τελευταία χρόνια, πιστεύετε ότι το προσωπικό με τις διαδικασίες που εφαρμόζει είναι περισσότερο αποδοτικό, εξυπηρετεί περισσότερους ή λιγότερους ανθρώπους.	63
Γράφημα 9_ Σε ποιο βαθμό επηρέασε το φόρτο εργασίας των εργαζομένων σας η πανδημία του COVID-19;.....	64
Γράφημα 10_ Σε ποιο βαθμό επηρέασε τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων σας η πανδημία του COVID-19;	64
Γράφημα 11_ Σε ποιο βαθμό σας απασχολούν τα παρακάτω ζητήματα κατά την άσκηση των καθηκόντων σας κατά την διάρκεια της πανδημίας του COVID-19;	65
Γράφημα 12_ Ποιες είναι οι κυριότερες δυσκολίες που καλείστε να αντιμετωπίσετε στην εργασία σας ως προϊστάμενος/η κατά την πανδημία του COVID-19;.....	67
Γράφημα 13_ Πιστεύετε ότι η πανδημία του COVID-19 είναι μια ευκαιρία για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του οργανισμού;	68
Γράφημα 14_ Πιστεύετε ότι έχετε την κατάλληλη τεχνική υποδομή ώστε να αξιοποιήσετε καλύτερα τα ψηφιακά δεδομένα που έχετε προς όφελος του Δήμου και του πολίτη; Σε ποιο βαθμό;	68
Γράφημα 15_ Πιστεύετε ότι η τηλεργασία έχει βοηθήσει στην αντιμετώπιση της πανδημίας; Σε ποιο βαθμό την αξιοποιήσατε στον Οργανισμό σας;	69
Γράφημα 16_ Πιστεύετε ότι όλα τα προληπτικά μέτρα που εφαρμόστηκαν από τους ΟΤΑ Α΄ βαθμού, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η επιδημία του COVID-19 στην χώρα μας ήταν αποτελεσματικά στον Δήμο Ρόδου; Σε ποιο βαθμό;.....	70

Εισαγωγή

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση των επιπτώσεων και των σημαντικών αλλαγών στη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και συγκεκριμένα στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού μέσω της χρήσης της τεχνολογίας πληροφόρησης και επικοινωνίας προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι συνέπειες μιας πρωτόγνωρης υγειονομικής κρίσης με την ονομασία COVID-19, η οποία εξελίχθηκε σε παγκόσμια πανδημία. Η υγειονομική κρίση ξεκίνησε στην Ελλάδα αρχές του έτους 2020, λίγους μήνες μετά τον Δεκέμβριο 2019, που έκανε την πρώτη εμφάνιση της, στην πόλη Γουχάν της Κίνας με συνέπεια την άμεση ανάγκη δημιουργίας των προϋποθέσεων στήριξης όλου του κρατικού μηχανισμού έτσι ώστε αυτό να συνεχίσει την εύρυθμη λειτουργία του και να εξασφαλίσει ταυτόχρονα την ασφαλή εξυπηρέτηση των πολιτών της χώρας.

Οι αλλαγές που εφαρμόστηκαν ήταν μεγάλης κλίμακας με στόχο την επίσπευση διαδικασιών, για τη δημιουργία του ψηφιακού κράτους, που είχε οραματισθεί η πολιτική ηγεσία του κράτους και το αρμόδιο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Αυτό επιτεύχθηκε με την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στην καθημερινότητα των Ελλήνων πολιτών, που αξιοποιήθηκαν σε όλο το φάσμα της δημόσιας διοίκησης, από το στενό δημόσιο τομέα μέχρι την τοπική αυτοδιοίκηση. Το όραμα και η στόχευση της μετάβασης στην νέα εποχή υπήρχε λοιπόν και πριν την εμφάνιση της πανδημίας. Η πανδημία όμως ανέδειξε κατηγορηματικά, ως διέξοδο από αυτήν, την σημασία της διαδικτυακής προσβασιμότητας τόσο των πολιτών όσο και των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης καθώς επίσης και την αναγκαιότητα της ψηφιακής εκπαίδευσης των πολιτών για τη συμμετοχή τους στην εργασία, στην εκπαίδευση, στην επικοινωνία, στις υπηρεσίες και στην πληροφόρηση. (Mouroutsos, 2020)

Η τελευταία εμφάνιση αντίστοιχης πανδημίας ήταν έναν περίπου αιώνα πριν, με την εμφάνιση της Ισπανικής Γρίπης (1918-1919) που είχε και εκείνη προκαλέσει τεράστιες απώλειες σε εκατομμύρια ανθρώπινων ζώων, αλλά αντίστοιχα και σε οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό επίπεδο. Έτσι λοιπόν η χώρα μας όπως και όλες οι χώρες του πλανήτη μας χρειάστηκε να λάβουν αυστηρά μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας, με πρωταρχικό σκοπό και στόχο την ασφάλεια των πολιτών (Gao & Yu,

2020) και να εφαρμόσει ένα πλέγμα πολιτικών (Weible et al. 2020), σε συνεργασία με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων Παγκόσμιων Οργανισμών όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (Π.Ο.Υ.).

Για να αντιμετωπισθεί επιτυχημένα η πανδημία στην χώρα μας, χρειάστηκε όλος ο κρατικός μηχανισμός να λειτουργήσει άμεσα και αποτελεσματικά, σε σύντομο χρονικό διάστημα και η πολιτική ηγεσία, να θεσμοθετήσει μία σειρά έκτακτων μέτρων. Έτσι λήφθηκαν έκτακτα μέτρα, όπως : το Νομοθετικό πλαίσιο της τηλεργασίας και της εκ περιτροπής εργασίας τόσο για τον Δημόσιο όσο και για τον Ιδιωτικό τομέα , της τηλεκπαίδευσης στα σχολεία, και των τηλεδιασκέψεων στα συλλογικά όργανα του Δημοσίου Τομέα. Ιδιαίτερα για τον Δημόσιο Τομέα το αρμόδιο Υπουργείο Εσωτερικών έκδωσε δεκάδες εξειδικευμένες Εγκυκλίους σχετικά με την αντιμετώπιση της πανδημίας (73 εγκυκλίους έως και 31 Ιανουαρίου 2022). Επίσης σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ του μήνα Απριλίου 2020, ποσοστό άνω του 70% του προσωπικού της, εργάστηκε με τηλεργασία (ΕΛΣΤΑΤ, 2020). Παρόμοια, με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 22/08/2020 (ΦΕΚ 161/Α’/22.08.2020) οι εργαζόμενοι που ανήκαν στις λεγόμενες ευπαθείς ομάδες, είχαν την δυνατότητα με τον πιο απλό τρόπο, να ενημερώνουν τον εργοδότη τους ότι θα εργαστούν εξ αποστάσεως, όπως συνέβη και την περίοδο Μαρτίου και Απριλίου 2020 από την πλειοψηφία των υπηρεσιών του Δημοσίου. Τέλος οι υπάλληλοι του δημοσίου που ανήκαν σε ομάδες υψηλού κινδύνου μπορούσαν να εργάζονται με τηλεργασία ή back office (χωρίς να έρχονται σε επαφή με το κοινό) (Λαμπαδίτη, 2020).

Με αυτό τον τρόπο, η Κυβέρνηση παρόλο τις παθογένειες της Δημόσιας διοίκησης και του τεράστιου προβλήματος της γραφειοκρατίας, σε σύντομο χρονικό διάστημα, θεσμοθέτησε νέες μεθόδους και μέτρα λειτουργίας για την εξυπηρέτηση των πολιτών. Μέσα από πλατφόρμες ψηφιακών υπηρεσιών, υλοποίησε την ενοποίηση των υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων, όπου 501 υπηρεσίες του δημοσίου ενοποιήθηκαν με επιτυχία στο gov.gr, και έχουν ήδη ξεπεράσει τις 1.300 υπηρεσίες ενώ διαρκώς προστίθενται νέες σε αυτές (Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, 2021, Δεκέμβριος 23).

Σύμφωνα με τον Μουρούτσο Ι: « σημαντικό ρόλο στην πρόληψη και αντιμετώπιση της πανδημίας έπαιξε και η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού όπου σε

συνεργασία με όλες τις Υπηρεσίες των Υπουργείων, ειδικών επιστημόνων σε θέματα πανδημίας, της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας (ΦΕΚ 64/Α'/14.03.2020), της Ένωσης Περιφερειών (ΕΝΠΕ) και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ), κατάφερε μέσα από δράσεις και μέτρα που έλαβε έγκαιρα να συμβάλει στην αντιμετώπιση της πανδημίας και να προφυλάξει τους πολίτες. Οι Δήμοι σε όλη την Ελλάδα, προώθησαν αντίστοιχα το μέτρο της τηλεργασίας δίνοντας τη δυνατότητα άδειας ειδικού σκοπού (ΦΕΚ 55/ Α'/11.03.2020) και την εκ περιτροπής εργασία. Δόθηκε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση έκτακτη οικονομική ενίσχυση 15 εκατ. ευρώ για την προμήθεια μέτρων ατομικής προστασίας. Οι Δήμαρχοι και οι Περιφερειάρχες είχαν τη δυνατότητα για απευθείας αναθέσεις σε προμήθειες υλικού που αφορούσαν την αντιμετώπιση του κορονοϊού ». (Mouroutsos, 2020)

Οι ψηφιακές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, είναι πλέον, στις αρχές του 21ου αιώνα, προϋπόθεση ατομικής και συλλογικής ευημερίας και αναγκαίο μέσο λύσης ανάλογων προβλημάτων (Ιωάννου, 2020). Έτσι η χώρα μας κατάφερε να μετατρέψει την ανάγκη αντιμετώπισης της πανδημίας, σε ευκαιρία, αλλάζοντας την καθημερινότητα των πολιτών της, με την ταυτόχρονη μετάβαση της στη νέα ψηφιακή εποχή, με όπλο τις ψηφιακές πρωτοβουλίες που πάρθηκαν κατά της πανδημίας, οι οποίες αποτελούν εργαλεία που θα βελτιώσουν τη ζωή όλων μας την επόμενη ημέρα της λήξης της πανδημίας.

Σκοπός και στόχοι της εργασίας

Ο σκοπός της εργασίας είναι να εξετάσει την επίδραση της πανδημίας του COVID-19 στην λειτουργία των Δήμων γενικά και συγκεκριμένα του Δήμου Ρόδου, οι οποίοι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, παρά τις δυσκολίες που επέφερε η υγειονομική κρίση, συνέχισαν να ασκούν τον θεσμικό τους ρόλο, για να διαφυλάξουν τη δημόσια υγεία στην Ελλάδα και να ανταπεξέλθουν στις αυξημένες ανάγκες που δημιούργησε η πανδημία του COVID-19. Έκαναν σημαντικά βήματα μπροστά, όσον αφορά την καλύτερη εξυπηρέτηση και διευκόλυνση των πολιτών, μέσω της επιτάχυνσης της διαδικασίας ψηφιακής αναβάθμισης των υπηρεσιών τους, προσπάθεια που θα συνεχιστεί με ακόμη μεγαλύτερη ένταση το επόμενο διάστημα, ώστε να γίνει πράξη το όραμα για τους Ψηφιακούς Δήμους.

Για την επίτευξη του ερευνητικού σκοπού, θα επιχειρηθεί να απαντηθούν τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα:

- Εάν όλα τα **προληπτικά μέτρα** που εφαρμόστηκαν από τους ΟΤΑ Α' βαθμού, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η επιδημία του Covid19 στη χώρα μας ήταν αποτελεσματικά και σε ποιο βαθμό.
- Σε ποιο βαθμό η μείωση των εσόδων και η αύξηση των δαπανών, το λεγόμενο «scissors effect» ως επίπτωση της πανδημίας, θέτει σε κίνδυνο τα οικονομικά των Δήμων, των πόλεων και των Περιφερειών στην Ε.Ε., δοκιμάζοντας τις αντοχές των ηγετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην πορεία για την επίτευξη των στόχων της Ατζέντας 2030.

Δομή της εργασίας

Η παρούσα εργασία δομείται σε πέντε κεφάλαια με την εξής διάρθρωση:

- Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται εισαγωγή στο θέμα, το σκοπό και τους στόχους της έρευνας και μία ιστορική αναδρομή για τις πανδημίες που εμφανίσθηκαν διαχρονικά πριν την εμφάνιση της πρόσφατης του COVID-19.
- Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται ανάλυση της πανδημίας COVID-19 με έμφαση στην ανάλυση των χαρακτηριστικών , των συμπτωμάτων , τους τρόπους μετάδοσης καθώς και του τρόπου αντιμετώπισης της και των συνεπειών που αυτή προκάλεσε.
- Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφεται αναλύονται τα ευρήματα της βιβλιογραφικής ανασκόπησης για τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στην λειτουργία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης – ΟΤΑ Α' βαθμού, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση , και την επίδραση της πανδημίας σε αυτά.
- Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Δημόσιου Τομέα και η εφαρμογή της Τηλεργασίας κατά την διάρκεια της πανδημίας COVID-19 λόγω της χρήσης τους ως εργαλεία αντιμετώπισης της.
- Στο πέμπτο κεφάλαιο, περιλαμβάνεται η μελέτη περίπτωσης του Δήμου Ρόδου, η μεθοδολογία της έρευνας, το δείγμα, ο τρόπος συλλογής των δεδομένων και τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων.

- Τέλος στο έκτο κεφάλαιο, συνοψίζονται τα κυριότερα ευρήματα της έρευνας, γίνονται προτάσεις για τη βελτίωση της κατάστασης, ενώ γίνεται αναφορά και στους περιορισμούς της παρούσας έρευνας.

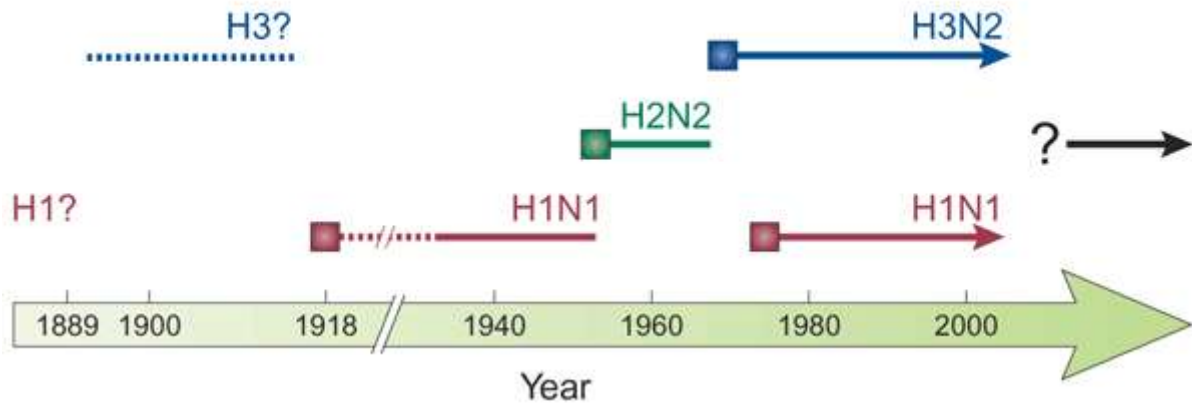
Κεφάλαιο 1 - Βιβλιογραφική ανασκόπηση ιστορικής αναδρομής πανδημιών διαχρονικά.

1.Ιστορική αναδρομή: οι πανδημίες διαχρονικά πριν την εμφάνιση της πρόσφατης του COVID-19.

Κατά τη διάρκεια του εικοστού αιώνα, υπήρξαν τέσσερις μεγάλες πανδημίες: Ο H1N1 προκάλεσε την πανδημία γρίπης του 1918, οι πανδημίες του 1957, του 1968 και του 2009 ήταν όλες απόγονοι του ιού του 1918. Η δραματική εμπειρία της ανθρωπότητας από τις τέσσερις πανδημίες γρίπης του εικοστού αιώνα που έσπειραν το θάνατο σε εκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον κόσμο, δίδαξε την αναγκαιότητα της συνεχούς επαγρύπνησης και επιτήρησης για την πιθανότητα εμφάνισης νεοεμφανιζόμενων στελεχών γρίπης με δυνατότητα πρόκλησης πανδημίας.

Η γρίπη αναφέρθηκε πρώτα από τον Ιπποκράτη το 412 π.Χ. και η πρώτη αναφορά πανδημίας οξείας αναπνευστικής νόσου μοιάζοντας με γρίπη, αναφέρθηκε το 1580 μ.Χ. Η πανδημία αυτή προήλθε από την Ασία, διαδόθηκε στην Αφρική και κατόπιν στην Ευρώπη και στην Αμερική (Potter C.W., 2001) . Από τότε έχουν καταγραφεί 31 πανδημίες, από τις οποίες οι τρεις μεγάλες πανδημίες που εμφανίστηκαν στον εικοστό αιώνα και σημάδεψαν την ανθρωπότητα, προκάλεσαν υπερβολική θνητότητα είναι: η Ισπανική γρίπη του 1918-19, η Ασιατική γρίπη του 1957-58 και η γρίπη του Χόγκ Κόγκ του 1968. (Υπουργείου Υγείας κ Κοινωνικής Αλληλεγγύης, 2009) Οι πανδημίες αυτές που προκλήθηκαν από τους ιούς γρίπης εμφάνισαν γρήγορη και ευρύτατη διάδοση στον πληθυσμό, παρουσίασαν υψηλή θνητότητα, κοινωνική διάσπαση και τεράστια οικονομική απώλεια (Kawaoka κ.ά., 1989) κ (Palese, 2004). Τα ζώα διαδραμάτισαν πιθανόν ένα κρίσιμο ρόλο στην ιστορική διαδρομή των πανδημιών και συνεχίζουν και σήμερα να αποτελούν πηγές ξεσπασμάτων γρίπης ιδιαίτερα μέσω ατόμων που συναναστρέφονται άμεσα με μολυσμένα ζώα ή πτηνά (Stephenson κ.ά., 2004).

Influenza A virus subtypes in the human population

Εικόνα 1 _Ιοί γρίπης A που κυκλοφορούν στον ανθρώπινο πληθυσμό

Πηγή: (Palese, 2004)

Η πανδημία γρίπης της περιόδου 1918-1919 γνωστή και ως πανδημία της ισπανικής γρίπης υπήρξε η πιο θανατηφόρα πανδημία γρίπης σε απόλυτους αριθμούς, στην ιστορία της ανθρωπότητας μέχρι σήμερα και είχε αμφισβητούμενη γεωγραφική προέλευση. Διήρκεσε γύρω στις 46 εβδομάδες και πιθανολογείται ότι ξεκίνησε από την Κίνα ή της ΗΠΑ και επεκτάθηκε σχεδόν ταυτόχρονα σε Βόρεια Αμερική, Ευρώπη, και Αφρική (Crosby, 2003) Η γρίπη αυτή, που οφειλόταν σε στέλεχος του ιού H1N1, ήταν ιδιαίτερα βαριάς μορφής και εξαιρετικά υψηλής θνητότητας (περίπου 50 εκατομμύρια θύματα παγκοσμίως, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων ενηλίκων (Taubenberger & Morens, 2006). Η προέλευση του ιού της Ισπανικής γρίπης ερευνήθηκε από τον Reid και τους συναδέλφους του και βρέθηκε ότι οι αλληλουχίες του ιού σχετίζονται με των θηλαστικών και ομοιάζουν με αυτές των περιβλημάτων ιών ανθρώπου και χοίρων (Reid κ.ά., 1999). Έρευνες που έγιναν τις τελευταίες δεκαετίες αποκάλυψαν ότι η συγκεκριμένη πανδημία οφειλόταν στο στέλεχος H1N1 της γρίπης τύπου A και ότι χάρη σε μεταλλάξεις που συνέβησαν στη συνέχεια, αποτελεί τον πρόγονο όλων των τύπων γρίπης H1N1 και H2N2. Κάποιες από τις πανδημίες που ακολούθησαν οφείλονται στα στελέχη αυτά (McMillen, 2016), σε κάθε περίπτωση, θεωρείται ότι η εν λόγω πανδημία του 1918-1919 ήταν εξαιρετικά σοβαρή και υπήρξε η πιο θανατηφόρα έως σήμερα, αλλά παρά την έλλειψη ακρίβειας, αναμφίβολα την καθιστά μία από τις μεγαλύτερες πανδημίες στην καταγεγραμμένη ιστορία. Ιδιαίτερα καθώς αυτοί οι θάνατοι σημειώθηκαν σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, από τις αρχές του 1918 έως, σε ορισμένες περιπτώσεις, το 1920. (Johnson & Mueller, 2002)

Η πανδημία του 1957 της Ασιατικής γρίπης (H2N2), 1957-1958 ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 1957 από την Κίνα και διαδόθηκε γρήγορα παγκόσμια μέχρι το Νοέμβριο του 1957. Ήταν ένας H2N2 ιός γρίπης ο οποίος από το καλοκαίρι του 1957, είχε επεκταθεί σε Αγγλία και Αμερική με κορύφωση των κρουσμάτων τον Οκτώβριο και είχε υψηλότερη επίπτωση στα παιδιά ηλικίας 5-19 με ποσοστό προσβολής πάνω από 50% (Glezen, 1996). Η πρόοδος της ιατρικής επιστήμης το 1957 διαμόρφωσε διαφορετικές συνθήκες, σε σχέση με εκείνες του 1918 καθώς ήταν ήδη σε θέση να παρασκευάζει εμβόλια, για να αντιμετωπίσει τις ετήσιες εξάρσεις της γρίπης. (Little, 2020) Το ποσοστό θνησιμότητας ήταν ιδιαίτερα υψηλό, αν και σαφώς μικρότερο από αυτό της Ισπανικής γρίπης, στοίχισε τη ζωή σε 1 ως 4 εκατομμύρια σύμφωνα με τον ΠΟΥ, (Little, 2020) ή σε 1 ως 1,5 εκατομμύριο σύμφωνα με την πιο μετριοπαθή εκτίμηση του CDC των ΗΠΑ (Kilbourne, 2006) . Το Ηνωμένο Βασίλειο αντιμετώπισε πολύ διαφορετικά την πανδημία της γρίπης, με αποτέλεσμα να νοσήσουν περίπου εννιά εκατομμύρια Βρετανοί έως τις αρχές του 1958 ενώ το κράτος υποχρεώθηκε να καταβάλει δέκα εκατομμύρια λίρες για άδειες ασθένειας και η οικονομία της χώρας να κλονισθεί καθώς πολλά εργοστάσια, γραφεία και ορυχεία ανέστειλαν την λειτουργία τους. (Jackson Claire, 2009) Η ασιατική γρίπη δεν άργησε να κάνει την εμφάνισή της και στην Ελλάδα τον Οκτώβριο του 1957 μέσω της γειτονικής Ιταλίας, αλλά τα μέτρα που λήφθηκαν ήταν αρκετά αποτελεσματικά στην χώρα μας, με αποτέλεσμα μόνο 50 ασθενείς να χρειασθεί να εισαχθούν στο νοσοκομείο καθώς η νόσος είχε ήπια χαρακτηριστικά (torontiki.gr, 2020)

Η γρίπη του Χόνγκ-Κόνγκ, πανδημία του 1968, ξεκίνησε από το Χόνγκ-Κόνγκ τον Ιούλιο 1968, διαδόθηκε στις ΗΠΑ από το Σεπτέμβρη και εμφάνισε κορύφωση κρουσμάτων το μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου του 1968. Σε μερικές άλλες χώρες, συμπεριλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου, η πανδημία επεκτάθηκε αργότερα, μέχρι το χειμώνα του 1969-1970. (U.S. Department of Health & Human Services, 2004) Με έναν αριθμό θανάτων 750.000 παγκοσμίως και 33.800 στις Ηνωμένες Πολιτείες, το στέλεχος της γρίπης του Χονγκ Κονγκ (H3N2) προκάλεσε την πιο ήπια πανδημία του 20ού αιώνα σε σχέση με τις προηγούμενες πανδημίες και γι' αυτό χαρακτηρίστηκε ηπιότερη λόγω των χαμηλότερων ποσοστών θνησιμότητας. (Kawaoka κ.ά., 1989)

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ανακήρυξε τον Ιούνιο του 2009 σε πανδημία, τη νέα γρίπη (H1N1), η οποία πλέον έγινε γνωστή ως «η γρίπη των χοίρων (H1N1) 2009» καθότι

περιείχε γονίδια από ιούς της γρίπης του χοίρου, των πτηνών και του ανθρώπου, σε συνδυασμό που δεν είχε παρατηρηθεί στο παρελθόν, προκαλώντας αρχικά ανησυχία για την εξέλιξη της, που ευτυχώς δεν επαληθεύτηκε με τα τελικά αποτελέσματα να είναι ήπια. (McMillen, 2016). Η πρώτη έξαρση κρουσμάτων του ιού σημειώθηκε την άνοιξη και το καλοκαίρι του 2009, έφτασε στο αποκορύφωμά της το φθινόπωρο και μέχρι τις αρχές του χειμώνα ενώ έπεσε σε πολύ χαμηλά επίπεδα στις αρχές του 2010. Στις 10 Αυγούστου του 2010, ο ΠΟΥ (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας) ανακοίνωσε πως ιός H1N1 ολοκλήρωσε τον κύκλο του και η πανδημία έχει πλέον τελειώσει. (Ελληνική Πνευμονολογική Εταιρεία, 2011) Συνολικά, από την εμφάνιση της ασθένειας στο Μεξικό, τον Απρίλιο του 2009 έως τον Αύγουστο του 2010 είχαν επιβεβαιωθεί σχεδόν 18.500 θάνατοι από τον ιό, σε 214 χώρες. (tonima.gr, 2010) Στην Ελλάδα σύμφωνα με την εβδομαδιαία επιδημιολογική επιτήρηση της γρίπης από το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ) ανέφερε ότι ο συνολικός αριθμός των κρουσμάτων στην Ελλάδα ανήλθε σε 17.977, με 128 νέα κρούσματα κατά την εβδομάδα 18-25 Φεβρουαρίου και συνολικά 140 θανάτους κατά την διάρκεια της πανδημίας. (Ελληνική Πνευμονολογική Εταιρεία, 2011)

Η πανδημία του 2009 προσέφερε πολύτιμα διδάγματα σχετικά με την αξία της επιδημιολογικής επιτήρησης. κατέδειξε την ανάγκη της επιτήρησης της κοινής ετήσιας γρίπη και αποτέλεσε τη βάση για την αντιμετώπιση καταστάσεων πανδημίας.

Κεφάλαιο 2 - Ιστορικής αναδρομής πανδημίας COVID-19.

2. Covid-19 - Περίοδος: 2019 -2021

2.1 Ιστορική αναδρομή-Ονομασία –συμπτώματα -τρόποι διάδοσης

Τον Δεκέμβριο του 2019, η πόλη Wuhan της επαρχίας Hubei, (έβδομη μεγαλύτερη πόλη της Κίνας με 11 εκατομμύρια κατοίκους) έγινε το κέντρο μιας επιδημίας πνευμονίας αγνώστου αιτιολογίας με παγκόσμια εμπλοκή. Οι Κινεζικές αρχές έδρασαν αμέσως για τον έλεγχο της επιδημίας. Στις αρχές του Ιανουαρίου 2020 Κινέζοι επιστήμονες απομόνωσαν τον νέο κορωνοϊό από την ομάδα των ασθενών στο Wuhan. Η επιδημία

πιστεύεται ότι ξεκίνησε από τοπική αγορά θαλασσινών και άγριων βρώσιμων ζώων.(Καφετζής, 2020)

Πρόκειται για έναν νέο τύπο ιού από την οικογένεια των κορωνοϊών, οι οποίοι είναι εδώ και πολλά χρόνια γνωστοί στην ιατρική κοινότητα και έχουν πάρει το όνομά τους από τις ακίδες γλυκοπρωτεΐνης που σαν κορώννα περιβάλλουν την επιφάνειά τους και χρησιμεύουν για την προσκόλλησή τους στους ιστούς και την είσοδό τους μέσα στα κύτταρα. Επιδημίες σοβαρού αναπνευστικού συνδρόμου από κορωνοϊό έχουν υπάρξει και στο παρελθόν. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) ονόμασε στις 11 Φεβρουαρίου 2020 τον νέο ιό SARS-Cov-2 και την ασθένεια που προκαλεί COVID-19. (Βιοιατρική, 2020)

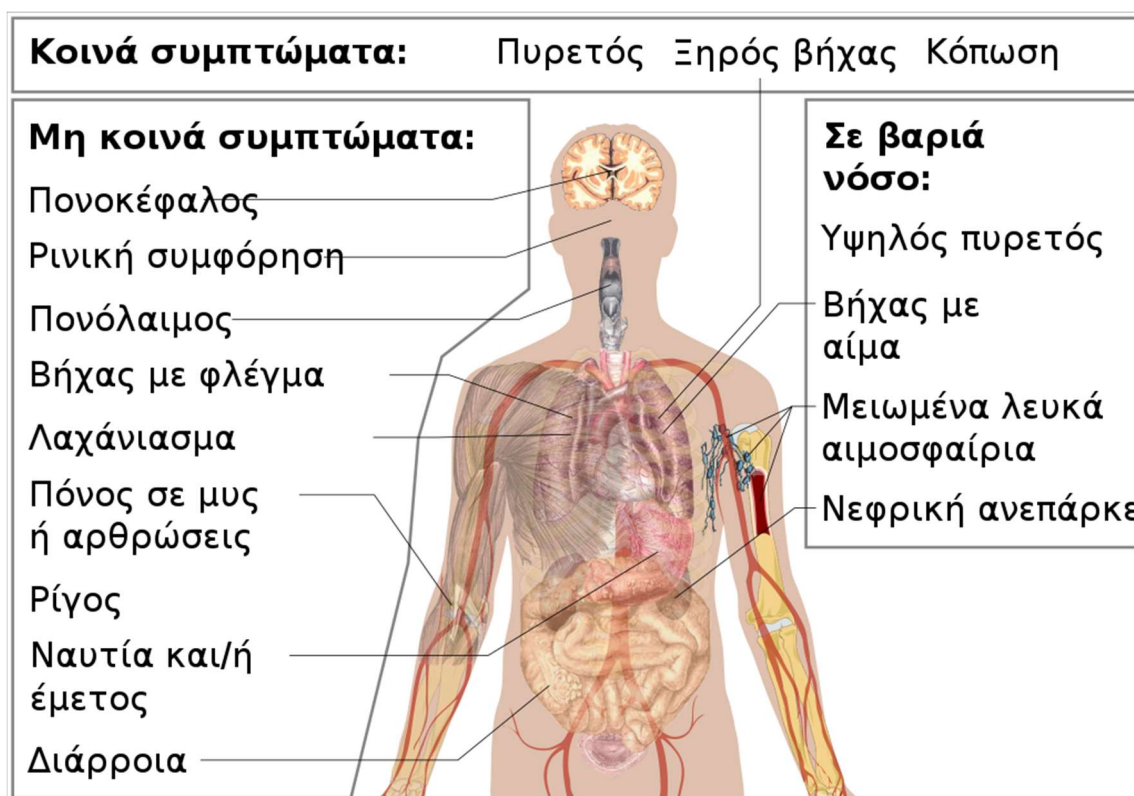
Μέσω ταξιδιωτών η νόσος μεταδόθηκε σε άλλες περιοχές της Κίνας, της Ασίας, της Ευρώπης, της Αμερικής και της Αυστραλίας, αφού ο ιός έχει πλέον εξαπλωθεί σε δεκάδες χώρες του κόσμου -ανάμεσά τους και την Ελλάδα- με δεκάδες χιλιάδες κρούσματα και θανατηφόρα περιστατικά. Πολλές χώρες έλαβαν πρωτοφανή μέτρα με στόχο να περιορίσουν την εξάπλωση του ιού όπως επιβολή καραντίνας , αναστολή λειτουργίας διαφόρων δραστηριοτήτων, ταξιδιωτικοί περιορισμοί είναι μερικά από τα μέτρα αυτά. (WHO, 2020)

Από την εμπειρία που έχουμε αποκομίσει από τη νόσο μέχρι τώρα, γνωρίζουμε ότι πρόκειται για λοίμωξη ιδιαίτερα μεταδοτική, όλο το ανθρώπινο γένος δεν έχει αντισώματα κατά του ιού, άρα είναι ευάλωτο και ότι το 80% όσων προσβληθούν από τον ιό θα εκδηλώσουν από κανένα έως ήπια συμπτώματα. Ορισμένοι θα παρουσιάσουν πυρετό και βήχα ωστόσο, στο 20% των περιπτώσεων, ιδιαίτερα στα άτομα μεγάλης ηλικίας και με υποκείμενη νόσο τα οποία αναφέρονται ως υψηλού κινδύνου, η νόσος μπορεί να γίνει σοβαρότερη, να παρουσιαστεί αναπνευστική δυσχέρεια, μπορεί και επιδεινούμενη και να οδηγήσει σε νοσηλεία στο νοσοκομείο ή στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας ή ακόμα και στην απώλεια του ατόμου αυτού. Ακόμη, όσοι νόσησαν και ήταν ηλικίας έως 10 ετών, παρουσίασαν πιο ήπια συμπτώματα, ελάχιστοι χρειάστηκαν νοσηλεία και κανένας δεν έχασε τη ζωή του. Η εικόνα υπήρξε σοβαρότερη στις μεγαλύτερες ηλικίες, ενώ υπήρξε αρκετά σοβαρή στα άτομα υψηλού κινδύνου και στα άτομα ηλικίας άνω των 85 ετών, με ποσοστά θνητότητας άνω του 15%. (Καφετζής, 2020)

Συμπτώματα της νόσου

Τα συνηθέστερα συμπτώματα της λοίμωξης από τον COVID-19 είναι:

- Πυρετός (88%)
- Ξηρός βήχας (68%)
- Αναπνευστική δυσχέρεια (19%)

Εικόνα 2_Συμπτώματα της νόσου COVID-19

Πηγή: (Βικιπαίδεια, 2020)

Δεν διατίθενται αρχικά και κατά την εξέλιξη του έτους 2021 φάρμακα με διαπιστωμένη αποτελεσματικότητα κατά του ιού. Οι προσπάθειες για την εύρεση φαρμάκων ικανών να καταπολεμήσουν την νόσο δεν σταμάτησαν , αντιθέτως οι έρευνες παγκόσμια στέφθηκαν με επιτυχία και έτσι από το έτος 2022 τα πρώτα φάρμακα πέραν των εμβολίων θα είναι διαθέσιμα (χάπια: της Pfizer, Merck, μασιτινίμη κλπ) .

Η Pfizer ανακοίνωσε την Τρίτη 14 Δεκεμβρίου 2021 ότι τα αποτελέσματα της τελικής ανάλυσης έδειξαν πως το αντικό της χάπια είναι αποτελεσματικό έως και 90% στην

πρόληψη νοσηλειών και την αποτροπή θανάτων από κορονοϊό για ασθενείς που ανήκουν σε ομάδες "υψηλού κινδύνου", ενώ σύμφωνα με τα τελευταία εργαστηριακά το φάρμακο διατηρεί την αποτελεσματικότητά του και κατά της μετάλλαξης Όμικρον. Σύμφωνα με τον επικεφαλής επιστημονικό διευθυντή της Pfizer, Mikael Dolsten, σε συνέντευξή του δήλωσε ότι: "Πρόκειται για ένα εκπληκτικό αποτέλεσμα. Μιλάμε για έναν συγκλονιστικό αριθμό ζώων που σώθηκαν και νοσηλειών που αποτράπηκαν". Ο Ντόλστεν δήλωσε ότι αναμένει σύντομα την έγκριση για χρήση σε άτομα υψηλού κινδύνου από τον Οργανισμό Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ και άλλες ρυθμιστικές αρχές. Εφόσον εγκριθεί, το χάπι θα πωλείται με την επωνυμία Paxlovid. (Capital.gr, 2021)

Η εταιρεία Merck ανακοίνωσε την Παρασκευή 1 Οκτωβρίου 2021 ότι το φάρμακο Molnupiravir (μολνουπιραβίρη) κατά της Covid-19 περιόρισε τον κίνδυνο νοσηλείας ή θανάτου κατά 50%. Σύμφωνα με τους ερευνητές, η μολνούπιραβιρη δείχνει πολλά υποσχόμενα σε μη νοσηλευόμενους ασθενείς. Οι ΗΠΑ έχουν ήδη εξασφαλίσει 1,7 εκατομμύρια κουτιά. Σύμφωνα με τους ειδικούς, το φάρμακο θα μπορούσε να εγκριθεί μέχρι το τέλος του 2021. (ertnews.gr, 2021)

Σύμφωνα με νέα μελέτη από το Πανεπιστήμιο του Chicago υποδεικνύει ότι η **δραστική ουσία masitinib** (μασιτινίμπη) μπορεί να είναι αποτελεσματική στη θεραπεία της νόσου COVID-19. Το φάρμακο, το οποίο έχει υποβληθεί σε διάφορες κλινικές δοκιμές για κάποιες ασθένειες και θα μπορούσε να είναι αποτελεσματικό ενάντια σε διάφορους τύπους κορωνοϊών. Τώρα, η επιστημονική ομάδα συνεργάζεται με τη φαρμακευτική εταιρεία που ανέπτυξε το φάρμακο, ώστε να το τροποποιήσει σε ένα ακόμα πιο αποτελεσματικό αντιϊκό σκεύασμα. (ygeiamou, 2021)

Ο Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ), παρακολουθεί από την αρχή τις εξελίξεις και βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία τόσο με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων (ECDC) όσο και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO). Ο ΕΟΔΥ αναρτάει καθημερινά και συστηματικά ενημερωτικό υλικό και εξειδικευμένες οδηγίες που είναι διαθέσιμες προς όλους του πολίτες, στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας, προκειμένου να ενημερώσει με το καλύτερο δυνατό τρόπο για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας του Covid-19. (ΕΟΔΥ, 2021)

2.2 Γενικές αρχές διαχείρισης μιας πανδημίας-Συνέπειες πανδημίας COVID-19.

Η πανδημία ως ορισμός είναι μια επιδημία που εκδηλώνεται σε βαθμό που ξεπερνά τα διεθνή σύνορα, επηρεάζοντας συνήθως τους ανθρώπους σε παγκόσμια κλίμακα και αφορά βασικά την εξάπλωση της νόσου και τον βαθμό της μόλυνσης που αυτή προκαλεί, κατά κύριο λόγο και δε σχετίζεται με την θνησιμότητα της (Porta, 2008). Επίσης, μια ασθένεια ή κατάσταση δεν είναι πανδημία απλώς και μόνο επειδή είναι διαδεδομένη ή σκοτώνει πολλούς ανθρώπους πρέπει να είναι και μολυσματική. Για παράδειγμα, ο καρκίνος είναι υπεύθυνος για πολλούς θανάτους αλλά δεν θεωρείται πανδημία επειδή η ασθένεια δεν είναι εύκολα μεταδοτική και δεν είναι μολυσματική. (Dumar, 2009)

Ο τρόπος διαχείρισης των πανδημιών έχει αλλάξει σημαντικά κατά τις τελευταίες δεκαετίες, με κύριο στρατηγικό στόχο τον έλεγχο μιας επιδημίας με τον όσο το δυνατόν περιορισμό της, και με το μετριασμό των επιπτώσεων της. Ο περιορισμός μπορεί να υιοθετηθεί στα πρώτα στάδια της επιδημίας, συμπεριλαμβανομένου της ιχνηλάτησης επαφών και της απομόνωσης των μολυσμένων ατόμων για να σταματήσει η εξάπλωση της νόσου στον υπόλοιπο πληθυσμό. (The National Academies Press, 2007). Οι κύριες μέθοδοι για τον περιορισμό της μετάδοσης της νόσου είναι τέσσερις: ενημέρωση του κοινού, ανάπτυξη εμβολίου και εύρεση θεραπείας, εφαρμογή κανόνων ατομικής υγιεινής και κοινωνική αποστασιοποίηση (Taylor S, 2019) .

Όταν δεν είναι πλέον δυνατό να περιοριστεί η εξάπλωση της νόσου, η διαχείριση θα περάσει στη συνέχεια στο στάδιο του μετριασμού, στο οποίο λαμβάνονται μέτρα για να επιβραδυνθεί η εξάπλωση της νόσου και να μετριαστούν οι επιπτώσεις της στην κοινωνία και το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης. Στην πραγματικότητα, μπορούν να ληφθούν ταυτόχρονα μέτρα περιορισμού και μετριασμού. (Baird, Robert P., 2020)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη της συνεργάστηκαν στενά με στόχο την ενίσχυση των εθνικών συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού. Ταυτόχρονα, τα κράτη μέλη είχαν αναλάβει δράση, καταστρώνοντας δικό τους σχέδιο δράσης προκειμένου να μετριάσουν τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 και να στηρίξουν την ανάκαμψη. Ο ακρογωνιαίος και κύριος άξονας δράσης και συνεργασίας των κρατών ήταν η ανάπτυξη εμβολίων καθώς και η κοινή προμήθεια με την διανομή ασφλών και αποτελεσματικών εμβολίων κατά της πανδημίας COVID-19. (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2021 Δεκέμβριος 01)

Η ανάπτυξη εμβολίων επιταχύνθηκε μέσω μιας άνευ προηγουμένου συνεργασίας στην πολυεθνική φαρμακευτική βιομηχανία και μεταξύ κυβερνήσεων από της αρχές του 2020 με αποτέλεσμα, έως τα μέσα του έτους 2020, με επενδύσεις δεκάδων δισεκατομμυρίων δολαρίων από εταιρείες, κυβερνήσεις, διεθνείς οργανισμούς υγείας και πανεπιστημιακές ερευνητικές ομάδες να επιτευχθεί η ανάπτυξη δεκάδων υποψήφιων εμβολίων . (Funk, C. D., Laferrière, C., & Ardakani, A. , 2020)

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων έχει εγκρίνει μέχρι στιγμής πέντε εμβόλια κατά της πανδημίας του COVID-19 για χρήση εντός της ΕΕ και ο εμβολιασμός ξεκίνησε στις 27 Δεκεμβρίου 2020 σε ολόκληρη την Ένωση. Το 2021, η ΕΕ εξασφάλισε πρόσθετες δόσεις, με το χαρτοφυλάκιο εμβολίων να περιλαμβάνει πλέον έως και 4,6 δισεκατομμύρια δόσεις εμβολίων κατά του COVID-19. Τον Οκτώβριο του 2021 η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) πέτυχε ένα ορόσημο όσον αφορά τον εμβολιασμό: Το 75 % του ενήλικου πληθυσμού της ΕΕ έχει εμβολιαστεί πλήρως κατά της νόσου COVID-19. (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2021 Δεκέμβριος 01)

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Charles Michel δήλωσε σχετικά στις 9 Μαρτίου 2021: « Χωρίς την Ευρώπη, δεν θα ήταν δυνατή η ανάπτυξη και η παραγωγή πολλών τύπων εμβολίων σε λιγότερο από ένα χρόνο. Χωρίς την Ευρώπη, πολλές χώρες δεν θα είχαν λάβει ακόμη τις πρώτες τους δόσεις. Ο στόχος ήταν να αποφευχθεί ο ανταγωνισμός και οι προσφορές μεταξύ των χωρών και να επιτραπεί σε όλες τις χώρες να λαμβάνουν τις δόσεις ταυτόχρονα.» . (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2021)

Φυσικά, η πανδημία έως και σήμερα τον Ιανουάριο του έτους 2022 συνεχίζει να μας καταβάλλει με τις νέες μεταλλάξεις του COVID-19 , παρόλο τον πολύ μεγάλο αριθμό των εμβολιασμένων πολιτών. Παρόλα αυτά η παγκόσμια συνεργασία και η παροχή βοήθειας για την αντιμετώπιση της είναι το μεγάλο θετικό γεγονός και δεν πρέπει να αμφισβητείται. Αποτελεί ίσως το βασικό όπλο για την τελική εξάλειψη της.

Εικόνα 3_Οι δύο επιστήμονες (Dr Ugur Sahin k Dr Ozlem Tureci) που ανακάλυψαν το πρώτο εμβόλιο της BioNTech κατά της COVID-19

Πηγή: (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2021)

Οι συνέπειες της πανδημίας του COVID-19 ήταν και συνεχίζουν να είναι σοβαρές σε πολλαπλούς τομείς, έθεσε πρωτίστως παγκόσμια όλα τα υγειονομικά συστήματα σε συναγερμό και τους άσκησε αφόρητη πίεση με τεράστια ζήτηση σε κλίνες νοσηλείας (ΜΕΘ-Μονάδες Εντατικής Θεραπείας) οι οποίες δεν είχαν σχεδιασθεί αρχικά για να ικανοποιήσουν όλες αυτές τις πρόσθετες ανάγκες νοσηλείας. Ήταν τόσο μεγάλη η δοκιμασία που ο ΠΟΥ – Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ξεκίνησε διαπραγματεύσεις με σκοπό τη δημιουργία ενός διεθνούς οργάνου το οποίο θα προβλέπει και θα καταπολεμά καλύτερα τις πανδημίες. Το σχέδιο συμφωνίας για το οποίο συμφώνησαν ανεπίσημα τα μέλη του Π.Ο.Υ. προβλέπει τη δημιουργία ενός διεθνούς εργαλείου του Π.Ο.Υ. για την πρόληψη, την προετοιμασία και την απάντηση απέναντι στις πανδημίες μελλοντικά και αναμένεται να ολοκληρωθεί στην Παγκόσμια Διάσκεψη Υγείας του Μαΐου του 2024. (kathimerini, 2021)

Οι οικονομικές συνέπειες της πανδημίας του κορονοϊού είχαν μεγαλύτερη επίδραση από οποιαδήποτε άλλη πανδημία, με αποτέλεσμα τις ευρείες και σοβαρές επιπτώσεις τόσο

στην παγκόσμια παραγωγή όσο και στο χρηματιστήριο, στις χρηματοπιστωτικές αγορές, συμπεριλαμβανομένων: των αγορών μετοχών, ομολόγων και εμπορευμάτων και του τουρισμού λόγω του περιορισμού των μετακινήσεων των ταξιδιωτών. Ταυτόχρονα επηρέασε σημαντικά τομείς όπως το πετρέλαιο και τις αλυσίδες εφοδιασμού, προκαλώντας την κατάρρευση των τιμών του αργού πετρελαίου και την συντριβή του χρηματιστηρίου το Μάρτιο του 2020. (Πανδή, 2020) Η οικονομία της ζώνης του ευρώ επλήγη από μια πρωτοφανή και σφοδρή διαταραχή λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού (COVID-19) το 2020. Η ΕΚΤ χαλάρωσε σημαντικά την κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής της προκειμένου να αμβλύνει τις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομία της ζώνης του ευρώ μέσω μιας ολοκληρωμένης δέσμης μέτρων, τα οποία αναπροσαρμόστηκαν στη διάρκεια του έτους. Στις 21 Ιουλίου 2020 οι ηγέτες και οι ηγέτιδες της ΕΕ συμφώνησαν συνολικό προϋπολογισμό ύψους 1 824 δις. € για την περίοδο 2021-2027. Η δέσμη μέτρων θα βοηθήσει την ΕΕ να ανασυνταχθεί μετά την πανδημία COVID-19 και θα υποστηρίξει τις επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, συνδυάζοντας το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) με μια πρωτοφανή προσπάθεια ανάκαμψης ύψους 750 δις € (800 δις € σε τρέχουσες τιμές), το «Next Generation EU» (NGEU) η πλειοψηφία των οποίων απευθύνεται σε επιχορηγήσεις επιχειρήσεων που επλήγησαν περισσότερο. (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2021) Αντίθετα με αυτά που υποστήριξε μέχρι τότε η Γερμανία της κυβέρνησης Μέρκελ. συμφώνησε τα χρήματα αυτά να συγκεντρωθούν από την έκδοση ενός ομολόγου κοινού ευρωπαϊκού χρέους για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Αυτή ήταν μια ιστορική εξέλιξη για την ευρωπαϊκή ενοποίηση, ίσως η μεγαλύτερη από τότε που δημιουργήθηκε το ευρώ. (ΑΠΕ-ΜΠΕ-Γκίντεον Ράχμα, 2020)

Σύμφωνα με την Παγκόσμιο Τράπεζα το 2020 το ΑΕΠ συρρικνώθηκε το 2020 3,5%, ενώ το 2021 προβλέφθηκε 5% ανάκαμψη και το 2022 4%. Ωστόσο, όπως τονίστηκε η ανάκαμψη αυτή είναι υποτονική, καθώς το 2022 το ΑΕΠ θα είναι περίπου 4% χαμηλότερο από τα προ πανδημίας επίπεδα. (Ταμπακόπουλος, 2021)

Η Αξιολόγηση των πολιτικών συνεπειών που προκάλεσε η πανδημία της Covid-19 παγκόσμια και σε ισχυρές πολιτικά χώρες όπως οι ΗΠΑ και η Κίνα ή ενώσεις όπως η Ευρωπαϊκή ένωση είναι δύσκολο να αποτιμηθούν. (ΑΠΕ-ΜΠΕ-Γκίντεον Ράχμα, 2020) Η πανδημία έχει όμως επηρεάσει και τα εκπαιδευτικά συστήματα παγκοσμίως, οδηγώντας στο γενικό κλείσιμο σχολείων και πανεπιστημίων. Σύμφωνα με στοιχεία

του ΟΟΣΑ για το 2020, 1,5 δισεκατομμύρια μαθητές σε 188 χώρες δεν παρακολούθησαν μαθήματα δια ζώσης στα σχολεία τους. Η πλειονότητα των μαθητών παρακολουθούσε τα μαθήματα εξ ολοκλήρου διαδικτυακά, ενώ ένα πολύ μεγάλο ποσοστό μαθητών κλήθηκε να παρακολουθήσει μαθήματα εναλλάσσοντας καθημερινά μεταξύ δια ζώσης παρουσίας και τηλεεκπαίδευσης, προκαλώντας ακόμα μεγαλύτερη διαταραχή στη μάθησή τους. Το νέο μοντέλο αυτό εκπαίδευσης, οξύνει τις κοινωνικές ανισότητες αφού αποκλείει από την εκπαίδευση, που θεωρείται δημόσιο αγαθό, όλους εκείνους τους μαθητές που δεν έχουν τη δυνατότητα να αγοράσουν εξοπλισμό ή να δαπανήσουν χρήματα για σύνδεση στο Internet. (ΟΟΣΑ, 2021)

Συμπερασματικά και σύμφωνα με τον Ασημακόπουλο Δημήτριο και τις πρόσφατες Διεθνής έρευνες : « η πρόσφατη πανδημία επηρεάζει έντονα την καθημερινή μας ζωή, επιβραδύνει σημαντικά την παγκόσμια οικονομία και έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ανθρώπινη παγκόσμια ευημερία, διαταράσσοντας την ποιότητα της ανθρώπινης ζωής στο σύνολό της με ορισμένες ομάδες να επηρεάζονται εντονότερα όπως π.χ. οι γυναίκες 16-49 ετών, τα άτομα που ζουν μόνα τους (με ή χωρίς παιδιά), εκείνοι με χαμηλό εισόδημα, οι ανίκανοι προς εργασία και οι άνεργοι. Η τρέχουσα πανδημική κρίση COVID-19 είναι η αιτία ευρείας ανησυχίας, κατάθλιψης και άγχους μεταξύ των ανθρώπων σε όλο τον κόσμο». (Ασημακόπουλος, 2020)

Κεφάλαιο 3 – Επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στον στρατηγικό σχεδιασμό και την λειτουργία των κρατών.

3. Επιπτώσεις του Covid – 19 στον στρατηγικό σχεδιασμό και την λειτουργία των κρατών.

3.1 Οι επιπτώσεις της πανδημίας του Covid – 19 Παγκόσμια

Η υγειονομική κρίση που προέκυψε από την εμφάνιση και εξάπλωση του Covid-19, εξελίχθηκε ταχύτατα σε οικονομική, με σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομική σταθερότητα που εντείνεται ακόμη περισσότερο στο φόντο της κλιματικής κρίσης. Ο κλάδος του Τουρισμού αποτελεί σημαντικό πυλώνα της παγκόσμιας οικονομίας

συμβάλλοντας στο 10,4% του παγκόσμιου ΑΕΠ. Σε αυτό το πλαίσιο επαναπροσδιορισμού της επόμενης ημέρας και επανεκκίνησης στην Παγκόσμια οικονομία, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού κάλεσε σε διεθνή διάλογο και συνεργασία την επιστημονική και επιχειρηματική κοινότητα να καταθέσουν άμεσα προτάσεις και εφαρμόσιμες λύσεις για την αντιμετώπιση της κρίσης. Ειδικότερα οι στόχοι είναι οι **4 παρακάτω**:

- καλή υγεία και ευημερία,
- αξιοπρεπή εργασία και οικονομική ανάπτυξη,
- βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές,
- συνεργασία για τους στόχους. (Πανδή, 2020)

Στα τέλη Δεκεμβρίου 2021, το 55,4% του παγκόσμιου πληθυσμού – σχεδόν 4,4 δισεκατομμύρια άνθρωποι – εκτιμάται ότι έλαβε τουλάχιστον μία δόση εμβολίου COVID-19. Παρόλα αυτά, η άνιση διανομή εμβολίων και οι δυνατότητες για νέες ανθεκτικές στα εμβόλια παραλλαγές ενέχουν κινδύνους και οι δυσανάλογες οικονομικές επιπτώσεις γίνονται αισθητές ιδιαίτερα από τους εργαζόμενους στον τομέα του τουρισμού και της φιλοξενίας. Το μέγεθος του οικονομικού πλήγματος από την πανδημία στο Παγκόσμιο ΑΕΠ – Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν το έτος 2020 έχει μειωθεί κατά 3,2 τοις εκατό σε σύγκριση με την πτώση 4,4 τοις εκατό που είχε υπολογισθεί πριν από ένα χρόνο. Ο σημαντικός αριθμός των εμβολιασμών επέτρεψε στο μεγαλύτερο μέρος της παγκόσμιας οικονομίας να εισέλθει τώρα στη φάση ανάκαμψης μετά την πανδημία με την οικονομική ανάκαμψη να είναι στο 5,5%, το 2021, ενώ υπάρχει σημαντικά μεγαλύτερη δυναμική το 2022 όπου και αναμένετε παγκόσμια ανάπτυξη 4,2% για το έτος αυτό. (The Centre for Economics and Business Research-CEBR, 2021)

Τέλος, σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, **Charles Michel**, η απειλή μελλοντικών πανδημιών δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί από καμία κυβέρνηση ή θεσμό μεμονωμένα και αυτός είναι ο λόγος που τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης των πανδημιών απαιτούν παγκόσμια προσέγγιση μέσω μίας διεθνούς συνθήκης. Σκοπός της θα είναι, η ενίσχυση της εθνικής, περιφερειακής και διεθνούς ικανότητας και ανθεκτικότητας σε μελλοντικές πανδημίες και Θα αποτελεί νομικά δεσμευτική διεθνή πράξη, βασισμένη στο καταστατικό του ΠΟΥ - Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας η οποία θα εστιάζει στα εξής:

1. έγκαιρη ανίχνευση και πρόληψη των πανδημιών.
2. αντίδραση σε μελλοντικές πανδημίες, π.χ. καθολική και ισότιμη πρόσβαση σε ιατρικές λύσεις όπως εμβόλια, φάρμακα, διαγνωστικά μέσα και μέσα ατομικής προστασίας.
3. ισχυρότερο διεθνές πλαίσιο για την υγεία, με τον ΠΟΥ - Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας στον πυρήνα του.
4. υιοθέτηση της προσέγγισης «Μία υγεία», που διασυνδέει την υγεία των ανθρώπων, των ζώων και του πλανήτη.

(Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2021 Δεκέμβριος 01)

Οι διαπραγματεύσεις για τη συνθήκη διεξάχθηκαν από τις αντιπροσωπίες των 194 χωρών μελών του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) στις 01 Δεκεμβρίου 2021 και κατέληξαν σε συμφωνία προκειμένου, στην 76η Παγκόσμια Συνέλευση Υγείας το 2023, να εγκριθεί το μέσο έως το 2024. (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2021 Δεκέμβριος 01)

Εικόνα 4_Ο δρ. Tedros Adhanom Ghebreyesus και ο Charles Michel υποστήριξαν την ιδέα μιας διεθνούς συνθήκης για τις πανδημίες

Πηγή: (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2021)

3.2 Οι επιπτώσεις της πανδημίας του Covid – 19 στην Ευρωπαϊκή Ένωση

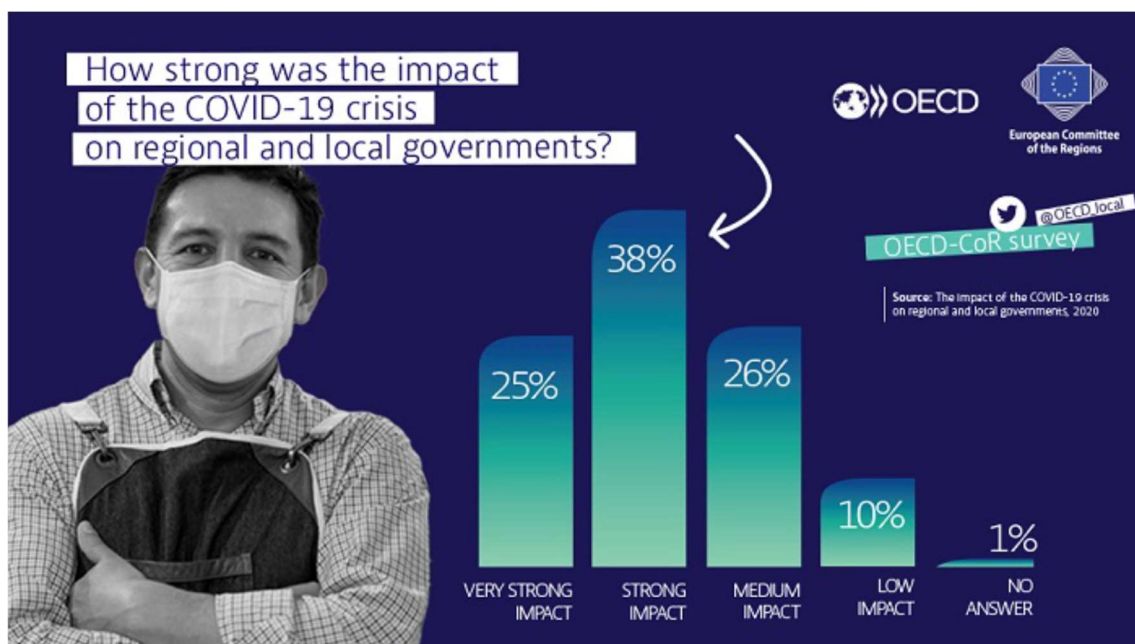
Η εκδήλωση της πανδημίας COVID-19 άλλαξε τις οικονομικές προοπτικές για τα επόμενα χρόνια στην Ένωση και στον κόσμο. Ο βραχυπρόθεσμος αντίκτυπος της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19 στα επιμέρους κράτη μέλη θα εξαρτηθεί από τη διάρκεια και την αυστηρότητα των μέτρων περιορισμού καθώς και των μέτρων οικονομικής πολιτικής που θα ληφθούν για την αντιμετώπιση του άμεσου αντικτύπου της κρίσης. Οι μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της κρίσης θα εξαρτηθούν από την ανθεκτικότητα των οικονομιών τους. Υπό το πρίσμα αυτό, είναι ζωτικής σημασίας να συνεχιστεί η στήριξη των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών των κρατών μελών, με την παροχή ουσιαστικής τεχνικής υποστήριξης για την ενίσχυση της διοικητικής τους ικανότητας ως προς την προετοιμασία και την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα και θα στηρίξουν την ανάκαμψη. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020)

Επιπρόσθετα, οι εκτιμήσεις για την επίδραση του lockdown στις πιο ισχυρές οικονομίες της ευρωζώνης (Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία, Γερμανία) υποδεικνύουν ότι το οικονομικό κόστος είναι τεράστιο ενώ οι αποκλίσεις μεταξύ των χωρών αυτών είναι σε συνάρτηση της αυστηρότητας των περιοριστικών μέτρων, της διάρκειας εφαρμογής τους και των βιομηχανικών δομών της οικονομίας τους. Η Ιταλία, η οποία εφάρμοσε την πιο αυστηρή επιβολή περιοριστικών μέτρων για το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα ήλθε αντιμέτωπη με σημαντικότερες απώλειες σε σχέση με την Ισπανία (δεύτερη στην σειρά) της οποίας η οικονομία είναι σημαντικά εξαρτημένη από τον τουρισμό. Η Γαλλία σημείωσε σημαντική απόκλιση από τις πρώτες δύο χώρες ενώ η Γερμανία εμφανίσθηκε η πιο ανθεκτική όλων, με εκτίμηση για πιο σύντομη επάνοδο στην οικονομική δραστηριότητα. (Πανδή, 2020)

Πέραν της υγειονομικής και της ανθρώπινης τραγωδίας, η νόσος COVID-19 επηρέασε βαθιά τις τοπικές και τις περιφερειακές οικονομίες, τα επίπεδα απασχόλησης και τη βιωσιμότητα τους. Η πανδημία αποτέλεσε απειλή για τα οικονομικά των δήμων και των περιφερειών στην Ευρώπη, σύμφωνα με την κοινή έρευνα ΕτΠ – ΟΟΣΑ η οποία δημοσιεύθηκε στις 19 Νοεμβρίου 2020. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών - (ΕτΠ) και ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης - (ΟΟΣΑ) διεξήγαγαν διαδικτυακή έρευνα τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 2020 με θέμα: «The

impact of COVID-19 on regional and local governments: governance, finance and recovery plans» («Ο αντίκτυπος της νόσου COVID-19 στις περιφερειακές και τοπικές αρχές: διακυβέρνηση, οικονομικά και σχέδια ανάκαμψης») για την καλύτερη κατανόηση και αξιολόγηση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας στις περιφερειακές και τοπικές κυβερνήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ. (ΕτΠ και ΟΟΣΑ, 2020)

Στο πλαίσιο της έρευνας, η οποία μεταφράστηκε σε όλες της γλώσσες της ΕΕ, υποβλήθηκαν 300 απαντήσεις από εκπροσώπους περιφερειακών, ενδιάμεσων και δημοτικών αρχών σε 24 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξετάστηκε η υγειονομική περίθαλψη, η οικονομία και τα δημόσια οικονομικά των Περιφερειών και των Δήμων της ΕΕ, καθώς και η αποτελεσματικότητα των μέτρων αντιμετώπισης, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου διαχείρισης της κρίσης μεταξύ και εντός των επιπέδων διακυβέρνησης. Η παγκόσμια πανδημία COVID-19 και η κοινωνικοοικονομική κρίση που έχει προκαλέσει, έχουν ισχυρή εδαφική διάσταση με σοβαρό αντίκτυπο στους δήμους και τις περιφέρειες. (ΕτΠ και ΟΟΣΑ, 2020)

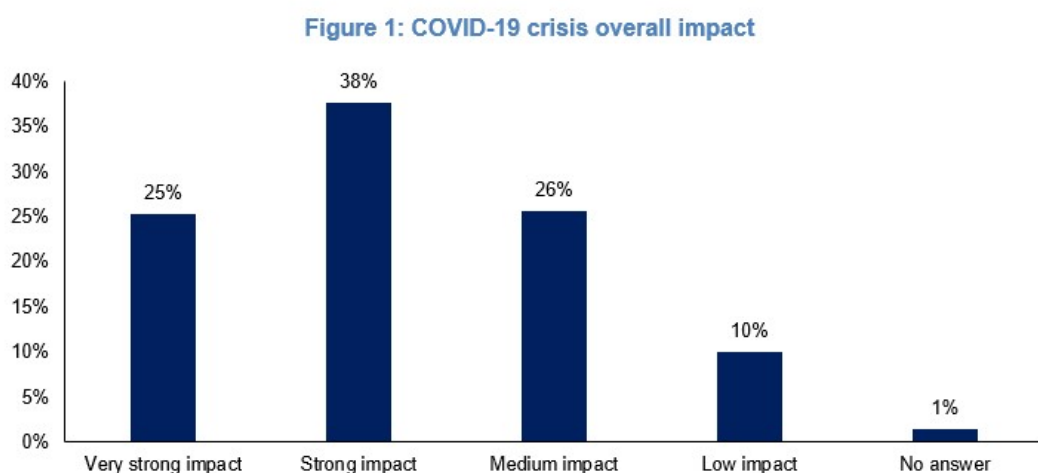

Εικόνα 5_Ο αντίκτυπος του COVID-19 στις περιφερειακές και τοπικές κυβερνήσεις της ΕΕ

Πηγή: (ΕτΠ και ΟΟΣΑ, 2020)

Η έρευνα επιβεβαίωσε τις **σοβαρές επιπτώσεις της κρίσης COVID-19 στους δήμους και τις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης**. Πρώτον, ο αντίκτυπος της κρίσης στις περιφέρειες και τις τοπικές περιοχές είναι εξαιρετικά ασύμμετρος στο εσωτερικό των

χωρών – ορισμένες περιφέρειες πλήττονται περισσότερο από άλλες. Οι οικονομικές επιπτώσεις της κρίσης διαφέρουν ανάλογα με την έκθεση μιας περιοχής στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, τον τομέα εξειδίκευσης και την ικανότητα μετατόπισης μεγάλου αριθμού επαγγελματιών στην εξ αποστάσεως εργασία. Δεύτερον, ενώ οι εθνικές κυβερνήσεις είναι υπεύθυνες για τη διαχείριση της κρίσης, οι περιφερειακές και δημοτικές κυβερνήσεις είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή καθημερινών μέτρων περιορισμού, τη διασφάλιση της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών και την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και των δημόσιων επενδύσεων. Ο αντίκτυπος του COVID-19 στην δημόσια χρηματοδότηση των περιφερειών και των Δήμων ήταν και θα συνεχίσει να είναι σημαντικός από την πλευρά των δαπανών και των εσόδων, με αποτέλεσμα ελλείμματα και αυξημένα χρέη. Η μείωση των εσόδων και η αύξηση των δαπανών, το λεγόμενο «scissors effect - άνοιγμα της ψαλίδας» μεταξύ αυξανόμενων δαπανών και μειούμενων εσόδων, ως επίπτωση της πανδημίας, θέτει σε κίνδυνο τα δημόσια οικονομικά των δήμων, των πόλεων και των περιφερειών της ΕΕ. Για παράδειγμα, η μείωση των εσόδων των Περιφερειών και των Δήμων το 2020 στη Γαλλία, τη Γερμανία και την Ιταλία εκτιμάται σε περίπου 30 δισ. ευρώ για τις τρεις χώρες που αντιπροσωπεύουν έως το 10% των αντιστοίχων συνόλων. (ΕτΠ και ΟΟΣΑ, 2020)

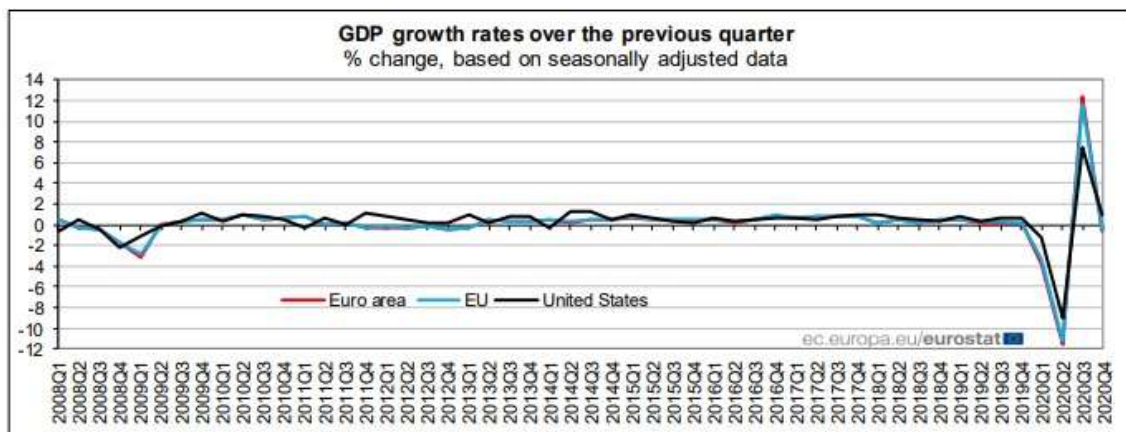
Διάγραμμα 1_Συνολικός αντίκτυπος της κρίσης COVID-19

Πηγή: (ΕτΠ και ΟΟΣΑ, 2020)

Επίσης συρρίκνωση της τάξης του 6,6% εμφάνισε το ΑΕΠ της Ευρωζώνης για το σύνολο του 2020, καταγράφοντας τη χειρότερη ύφεση όλων των εποχών, καθώς η πανδημία του

κορονοϊού «πάγωσε» όλες τις οικονομικές δραστηριότητες. Μάλιστα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, στο δ' τρίμηνο του έτους, το ΑΕΠ περιορίστηκε -σε τριμηνιαία βάση- κατά 0,7% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο, γεγονός το οποίο οφείλεται στην εκ νέου επιβολή των περιοριστικών μέτρων. (moneyreview.gr, 2021)

Υπενθυμίζεται ότι στο γ' τρίμηνο, το ΑΕΠ της Ευρωζώνης είχε αυξηθεί κατά 12,5% έναντι βαθιάς ύφεσης 11,6% στο β' τρίμηνο του 2020. Την ίδια ώρα, σε σύγκριση με το 2019, δηλαδή σε ετήσια βάση, το ΑΕΠ του δ' τριμήνου περιορίστηκε κατά 4,9% έναντι συρρίκνωσης 4,2% στο γ' τρίμηνο του 2020. (moneyreview.gr, 2021)

Εικόνα 6_ Ποσοστιαία μεταβολή Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος στην Ευρωζώνη ανά τρίμηνο του ίδιου έτους

Πηγή: (eurostat,2021) & (moneyreview.gr, 2021)

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα εμφάνισε ύφεση της τάξης του 8,2% του ΑΕΠ για το σύνολο του 2020, ενώ στο δ' τρίμηνο η ελληνική οικονομία συρρικνώθηκε κατά 7,9% σε ετήσια βάση και αναπτύχθηκε κατά 2,7% σε τριμηνιαία βάση. (moneyreview.gr, 2021)

Τέλος σύμφωνα με την ηλεκτρονική έρευνα του Eurofound, με συμμετοχή όλων των κρατών μελών της ΕΕ , η οποία ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2020 όταν οι χώρες ήταν σε αποκλεισμό και τυπώθηκε εκ νέου τον Ιούλιο του ίδιου έτους, όταν είχαν αρχίσει να ανοίγουν εκ νέου την κοινωνία και την οικονομίας τους, η νόσος του κορονοϊού (COVID-19) είχε βαθύ αντίκτυπο, με εκτεταμένες επιπτώσεις στον τρόπο ζωής και εργασίας των ανθρώπων σε όλη την Ευρώπη και τον κόσμο. Η κρίση COVID-19 έδωσε την ώθηση για μια επανάσταση της τηλεργασίας, η οποία αναμενόταν για μια επόμενη γενιά, αλλά σε μεγάλο βαθμό δεν είχε υλοποιηθεί και το 40% των ερωτηθέντων που είχαν τηλεργασία είχαν θετική γνώμη καθότι η εμπειρία της τηλεργασίας τους πρόσφερε φυσική ασφάλεια και οικονομική σταθερότητα κατά την διάρκεια της πανδημίας. (Eurofound, 2021)

Η χάραξη κοινωνικής πολιτικής είναι μία επιτακτική ανάγκη για την άμβλυση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης που προκάλεσε η πανδημία COVID-19, τόσο μεταξύ των πολιτών όσο και των Κρατών-μελών της ΕΕ έτσι ώστε να μην αυξηθούν οι ανισότητες μεταξύ τους και να επιτευχθεί η προσδοκώμενη σταθερότητα. Η πολιτική υπόσχεση της ΕΕ για ισόρροπη και βιώσιμη οικονομικής ανάπτυξης, καθώς και της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής και της ανοδικής σύγκλισης (μείωση της διαφοράς μεταξύ των κρατών μελών συνοδευόμενες από βελτίωση των επιδόσεών τους) είναι ο στόχος της ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. (Daphne Ahrendt, Massimiliano Mascherini, Eszter Sandor and Tadas Leončikas, 2020)

3.3 Οι επιπτώσεις της πανδημίας του Covid – 19 στην Δημόσια διοίκηση στην Ελλάδα

Η πανδημία COVID-19 εξαπλώθηκε και στην Ελλάδα από τις 26 Φεβρουαρίου 2020 και έπειτα της επιβεβαίωσης των τριών πρώτων κρουσμάτων, επιβλήθηκαν μέτρα αναστολής εκδηλώσεων, αρχικά σε τοπικό επίπεδο στις πληττόμενες περιοχές και στην συνέχεια , εντός του Μαρτίου, αποφασίστηκε το πανελλαδικό κλείσιμο όλων των εκπαιδευτικών δομών και σταδιακά καταστημάτων εστίασης, εμπορικών καταστημάτων και χώρων λατρείας. Η Ελληνική κυβέρνηση υιοθέτησε αυστηρά μέτρα περιορισμού κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2020 για να διαχειριστεί το αρχικό κύμα της πανδημίας, συμπεριλαμβανομένων:

- ένα εθνικό lockdown που περιόριζε όλες τις δραστηριότητες εκτός από τις βασικές μετακινήσεις και την οικονομική δραστηριότητα,
- κλείσιμο σχολείων,
- περιορισμοί ταξιδιών εσωτερικού,
- ταξιδιωτικές απαγορεύσεις σε επισκέπτες από χώρες υψηλού κινδύνου· και
- καραντίνες για διεθνείς επισκέπτες και Έλληνες υπηκόους που επιστρέφουν από το εξωτερικό.

Το συνολικό κόστος των μέτρων που εφαρμόστηκαν με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας, των επιχειρήσεων και των εργαζομένων ανέρχεται σε 24 δισεκατομμύρια ευρώ, που αντιστοιχεί στο 14% του ΑΕΠ της χώρας. (International Monetary Fund, 2021)

Ειδικότερα λόγω του πρωτόγνωρου χαρακτήρα της πανδημίας η ενημέρωση ήταν άμεση και έγκαιρη προς τους πολίτες με καθημερινή τηλεοπτική ενημέρωση από τις 16 Μαρτίου 2020, από το Υπουργείο Υγείας με τον καθηγητή Παθολογίας-Λοιμώξεων, Σωτήρη Τσιόδρα, σχετικά με την εξέλιξη της πανδημίας στην Ελλάδα και τις έκτακτες αποφάσεις της κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της. (Star, 2020) Τα μέτρα της ελληνικής κυβέρνησης δέχθηκαν πολλά θετικά σχόλια από τον ξένο τύπο, που εξήρε την Ελλάδα για τον περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας στη χώρα με την γρήγορη και καιρία λήψη μέτρων. (Μπουγιώτης, 2020)

Η Ελληνική Δημόσια Διοίκηση, προκειμένου να αντιμετωπίσει και να περιορίσει της αρνητικές συνέπειες της πανδημίας του COVID-19 έκδωσε αρκετές Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ) και δεκάδες εγκυκλίους. Η πρώτη Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ), δημοσιεύτηκε στις 25/02/2020 (ΦΕΚ Α' 42 / 25.2.2020) με θέμα «Κατεπείγοντα μέτρα αποφυγής και περιορισμού της διάδοσης κορωνοϊού» με την οποία δόθηκαν πληροφορίες για τον ιό και οδηγίες προς τους πολίτες και το προσωπικό του Υπουργείου Υγείας εξειδικευμένα, για περιπτώσεις πιθανής επαφής με ύποπτο κρούσμα καθώς και για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται. (ΦΕΚ Α' 42, 2020)

Οι Δήμοι σε όλη την Ελλάδα, προώθησαν το μέτρο της τηλεργασίας δίνοντας τη δυνατότητα άδειας ειδικού σκοπού με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ), η οποία δημοσιεύτηκε στις 11/3/2020 (ΦΕΚ Α' 55/11.3.2020) και την εκ περιτροπής εργασία. Με την συγκεκριμένη ΠΝΠ ξεκίνησαν, οι απαραίτητες ενέργειες και τα προληπτικά μέτρα κατά της διασποράς του ιού. δημιουργήθηκαν νέες διευκολύνσεις για όλους τους Υπαλλήλους (άδεια ειδικού σκοπού για την φροντίδα των τέκνων, μειωμένο ωράριο απασχόλησης, εκ περιτροπής εργασία, προσωπικό ασφαλείας, ώρες προσέλευσης κοινού, προστασία ευπαθών ομάδων-υπαλλήλων Δημοσίου, εργασία back office, τηλεργασία) (ΦΕΚ Α' 55, 2020).

Επίσης με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ), η οποία δημοσιεύτηκε στις 14/3/2020 (ΦΕΚ Α' 64/11.3.2020) εξειδικεύτηκαν όλα τα αναγκαία μέτρα και εργαλεία αντιμετώπισης της κρίσης που προκάλεσε η πανδημία για την Δημόσια Διοίκηση όπως: έκτακτα μέτρα παρατάσεων συμβάσεων αναγκαίων προμηθειών Δημοσίου σε μέσα ατομικής προστασίας και υγιεινής, ενίσχυση ρόλου Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, και του Ε.Ο.Δ.Υ, επίταξη κινητών πραγμάτων για την καταπολέμηση της

διασποράς του κορωνοϊού, μηχανισμός στήριξης των εργαζομένων, επιχειρήσεων και εργοδοτών, έκτακτες προσλήψεις στην Υγειονομικές Μονάδες, στους ΟΤΑ Α' Βαθμού, προστασία ευπαθών ομάδων, μέσα και μέτρα εξ αποστάσεως εργασίας κλπ) . Με όλα τα παραπάνω, κατάφερε μέσα από δράσεις και μέτρα που έλαβε έγκαιρα να συμβάλει στην αντιμετώπιση της πανδημίας και να προφυλάξει τους πολίτες. (ΦΕΚ Α' 64, 2020)

Αναλυτικότερα η ενημέρωση του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα και ιδιαίτερα των ΟΤΑ Α κ Β βαθμού υπήρξε συνεχής και αδιάλειπτη με τις παρακάτω εγκυκλίους του Υπουργείου Εσωτερικών:

Πίνακας 1 Πίνακας Εγκυκλίων Υπουργείου Εσωτερικών από την αρχή της πανδημίας έως και 01/2022

Πίνακας Εγκυκλίων Υπουργείου Εσωτερικών από την αρχή της πανδημίας έως 01/2022				
α/α	Αριθμός Εγκυκλίου	Ημερομηνία	ΑΔΑ	Κύρια μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης της πανδημίας COVID-19
1η	7874	12/3/2020	ΩΦΠΩ46ΜΤΛ6-87Χ	1. Άδεια ειδικού σκοπού Δημοσίων υπαλλήλων
2η	8000	16/3/2020	ΩΤΣΟ46ΜΤΛ6-6ΙΙ	
3η	8189	20/3/2020	6Δ8Ι46ΜΤΛ6-8ΞΩ	2. Προστασία ευπαθών ομάδων-υπαλλήλων
4η	8196	23/3/2020	6Ω4Υ46ΜΤΛ6-ZEB	
5η	8632	2/4/2020	ΩΗ5446ΜΤΛ6-ΟΩΧ	3. Εκ περιτροπής εργασία - εργασία εξ αποστάσεως - προσωπικό ασφαλείας
6η	9246	29/4/2020	6ΣΜ046ΜΤΛ6-ΟΙ4	
7η	97 08	2/5/2020	ΨΘΓΘ46ΜΤΛ6-ΘΘΦ	
8η	9670	18/5/2020	ΨΩ4446ΜΤΛ6-ΠΡΧ	4. Περιορισμός ή διεύρυνση Ωρών εισόδου κοινού στις Δημόσιες Υπηρεσίες
9η	10486	26/5/2020	62Η746ΜΤΛ6-ΓΜΛ	
10η	11134	29/5/2020	ΩΒ3Π46ΜΤΛ6-Ε9Ψ	
11η	11682	9/6/2020	9Β3Π46ΜΤΛ6-Χ5Α	5. Προσωρινή απαγόρευση μετακινήσεων εκτός της Ελληνικής Επικράτειας.
12η	12705	30/6/2020	6ΙΤΠ46ΜΤΛ6-ΙΡΘ	
13η	14268	29/7/2020	ΩΛΟΟ46ΜΤΛ6-ΘΜΨ	
14η	15984	17/8/2020	9ΠΙ946ΜΤΛ6-ΝΟΒ	6. Ειδική άδεια απουσίας ομάδων αυξημένου κινδύνου.
15η	16452	30/8/2020	Ψ6Μ246ΜΤΛ6-ΜΕΦ	
16η	16316	20/9/2020	ΩΩΔΩ46ΜΤΛ6-2ΞΧ	7. Βεβαίωση μετάβασης από και προς την εργασία.
17η	17682	22/9/2020	ΨΧ6Θ46ΜΤΛ6-8Ε0	
18η	17765	2/10/2020	9ΣΧΒ46ΜΤΛ6-Ρ3Π	8. Πλήρης αναστολή εξυπηρέτησης κοινού με αυτοπρόσωπη παρουσία στις Δημόσιες Υπηρεσίες.
19η	18771	13/10/2020	9ΠΨΤ46ΜΤΛ6-ΧΕΤ	
20η	19907	23/10/2020	66Κ046ΜΤΛ6-ΤΙ9	
21η	20413	3/11/2020	Ω2Δ946ΜΤΛ6-72Η	9. Προσλήψεις έκτακτου προσωπικού για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19 με τις πρόσφατες Πράξεις Νομοθετικού
22η	20764	7/11/2020	Ψ48Γ46ΜΤΛ6-ΛΣΡ	
23η	21190	13/11/2020	ΨΞ8046ΜΤΛ6-5ΩΙ	
24η	22080	30/11/2020	ΩΓ3Π46ΜΤΛ6-ΑΘ1	
25η	22414	7/12/2020	ΨΝΣΚ46ΜΤΛ6-5Ξ2	
26η	22959	14/12/2020	60ΝΣ46ΜΤΛ6-ΑΙΧ	
27η	431	11/1/2021	9ΣΥΡ46ΜΤΛ6-4ΧΣ	

				Περιεχομένου.
28η	1031	20/1/2021	ΨΒ3Τ46ΜΤΛ6-ΩΝ1	10. Τήρηση μέτρων πρόληψης σύμφωνα με τις οδηγίες του Ε.Ο.Δ.Υ. στην εργασία.
29η	1387	25/1/2021	6ΤΝΧ46ΜΤΛ6-ΝΔ4	
30η	1813	1/2/2021	ΩΙΤΘ46ΜΤΛ6-9Φ1	
31η	2343	8/2/2021	620346ΜΤΛ6-ΝΙ1	11. Κατ' εξαίρεση αυτοπρόσωπη παρουσία στις υγειονομικές επιτροπές.
32η	2605	11/2/2021	9ΣΦΕ46ΜΤΛ6-ΞΑ4	
33η	3713	1/3/2021	ΨΛΩΞ46ΜΤΛ6-ΨΚΔ	12. Μικρό-εφαρμογή βεβαιώσεων κίνησης.
34η	4166	8/3/2021	93ΓΗ46ΜΤΛ6-4Α0	
35η	4600	16/3/2021	67Β046ΜΤΛ6-156	13. Βεβαιώσεις κίνησης - Παρουσολόγιο COVID 19.
36η	5132	23/3/2021	ΨΛΤΧ46ΜΤΛ6-ΣΔΗ	
37η	5525	29/3/2021	6ΑΠ646ΜΤΛ6-89Χ	
38η	6020	5/4/2021	ΨΒΒΔ46ΜΤΛ6-6Ψ3	14. Αναρρωτική άδεια ειδικού σκοπού.
39η	6602	13/4/2021	9ΖΝΗ46ΜΤΛ6-ΕΟ0	
40η	6988	20/4/2021	Ψ2ΛΟ46ΜΤΛ6-ΔΘΦ	15. Μη αναστολή διαδικασιών προσλήψεων προσωπικού επιλογής υπηρεσιακών Γραμματέων και προϊσταμένων οργανικών μονάδων.
41η	7330	23/4/2021	647Δ46ΜΤΛ6-0ΝΞ	
42η	7423	26/4/2021	Ω29046ΜΤΛ6ΔΘΝ	
43η	8032	10/5/2021	Ω1Γ846ΜΤΛ6-50Ξ	
44η	8599	17/5/2021	6ΠΒ946ΜΤΛ6-ΟΦΚ	
45η	9207	24/5/2021	6Ω2Ξ46ΜΤΛ6-ΓΡΠ	
46η	10556	1/6/2021	ΨΑΨΒ46ΜΤΛ6-ΠΩ0	16. Υποχρεωτική χρήση μάσκας σε Δημόσιες Υπηρεσίες όταν υπάρχει επαφή με κοινό
47η	11266	8/6/2021	ΨΖΕ946ΜΤΛ6-7ΚΣ	
48η	12332	14/6/2021	6ΠΓΧ46ΜΤΛ6-8ΩΤ	
49η	13250	28/6/2021	6ΓΣ646ΜΤΛ6-2Γ8	17. Αναστολή λειτουργίας σχολικών μονάδων ή τμημάτων αυτών σε περίπτωση κρούσματος COVID-19
50η	13727	5/7/2021	6ΚΦ346ΜΤΛ6-23Φ	
51η	14187	13/7/2021	ΩΔ0Ε46ΜΤΛ6-Γ18	
52η	14578	19/7/2021	ΩΣΖ946ΜΤΛ6-Φ4Γ	
53η	15287	28/7/2021	Ψ3ΞΣ46ΜΤΛ6-ΟΧ9	
54η	15591	2/8/2021	60ΨΥ46ΜΤΛ6-ΛΞΡ	
55η	15910	9/8/2021	ΨΥΣ946ΜΤΛ6-6Α0	18. Προθεσμίες για Ολοκλήρωση των κύκλων κινητικότητας έτους 2018 και 2019
56η	16259	16/8/2021	94Η846ΜΤΛ6-Γ4Τ	
57η	16474	23/8/2021	6Γ7Ν46ΜΤΛ6-6ΣΘ	
58η	16663	26/8/2021	9ΚΗΩ46ΜΤΛ6-ΕΜ2	19. Λειτουργία συλλογικών Οργάνων.
59η	16812	30/8/2021	6ΤΡ46ΜΤΛ6-ΑΨ7	
60η	17530	13/9/2021	ΩΚΦΥ46ΜΤΛ6-Ι2Ε	20. Υποχρεωτική διενέργεια και δήλωση αποτελέσματος Διαγνωστικού ελέγχου.
61η	17896	20/9/2021	9ΝΙΖ46ΜΤΛ6-ΑΚ6	
62η	18664	30/9/2021	ΩΞΡΜ46ΜΤΛ6-Φ3Π	
63η	19515	12/10/2021	9ΙΑΩ46ΜΤΛ6-5Ι1	21. Προσδιορισμός δικαιούχων self - test εργαζομένων.
64η	19888	19/10/2021	64ΥΦ46ΜΤΛ6-ΥΝ7	
65η	20236	25/10/2021	907746ΜΤΛ6-ΥΟ8	
66η	21100	08/11/2021	Ψ0ΛΖ46ΜΤΛ6-7ΣΠ	22. Υποχρεωτικότητα Εμβολιασμού - καταχώρηση Στοιχείων στο Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα.
67η	21929	23/11/2021	ΩΧΓ846ΜΤΛ6-5Θ9	
68η	22678	06/12/2021	Ψ2ΨΛ46ΜΤΛ6-Λ27	
69η	23660	22/12/2021	6ΚΧ646ΜΤΛ6-Ο2Α	
70η	24091	30/12/2021	ΨΤΔΠ46ΜΤΛ6-ΩΒΘ	

71η	280	07/01/2022	Ψ12Λ46ΜΤΛ6-ΩΨ3	23. Αναστολή άσκησης Καθηκόντων.
72η	705	17/01/2022	6ΟΧΥ46ΜΤΛ-07Θ	
73η	1333	31/01/2022	9ΗΠΙ46ΜΤΛ6-ΞΚΠ	

Πηγή: (ΥΠΙΕΣ,2022)

Η ψηφιοποίηση του Δημοσίου σύμφωνα με τον Υπουργό Επικρατείας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκος Πιερρακάκης στη συνέντευξη του στον δημοσιογράφο Γιώργο Σιαδήμα, της εφημερίδας REAL NEWS, ήταν μια εκκρεμότητα που μετατράπηκε σε αναγκαιότητα για τη χώρα καθώς ενώ ήταν ήδη σχεδιασμένη να υλοποιηθεί αργότερα, μεταβλήθηκε λόγω της πανδημίας ο χρόνος της υλοποίησής της, επισπεύδοντας τις διαδικασίες. Έτσι εφαρμόστηκε η λειτουργία του gov.gr δύο μήνες μπροστά από τον αρχικό προγραμματισμό διότι υπήρξε η επιδίωξη να μπορούν οι πολίτες να έχουν σε μια πλατφόρμα συγκεντρωμένες όλες τις υφιστάμενες ψηφιακές υπηρεσίες του Δημοσίου, όπως εξουσιοδότηση, υπεύθυνη δήλωση, άυλη και εξ αποστάσεως συνταγογράφηση. Σε αυτές, προστέθηκαν ακόμα επιπλέον εργαλεία σχετικά με την ενημέρωση των πολιτών για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας: με την δημιουργία νέων εφαρμογών οι οποίες εντάχθηκαν στο gov.gr., όπως η περίπτωση του 112, τη στιγμή που άλλες χώρες – ψηφιακά πιο προηγμένες από την Ελλάδα – ακόμα δεν έχουν θέσει αντίστοιχες πλατφόρμες σε παραγωγική λειτουργία. Το gov.gr απευθύνεται σε όλους τους Έλληνες, διότι έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να το χρησιμοποιούν ακόμα και άτομα με ελάχιστες ψηφιακές δεξιότητες. (Σιαδήμας, 2020)

Τέλος όταν ολοκληρωθεί όλη αυτή η προσπάθεια, στην τελική εκδοχή του gov.gr τελικός στόχος θα είναι οι υπηρεσίες και τα μητρώα του Δημοσίου να μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους για να ανταλλάσσουν πληροφορία και όχι έγγραφο, η λεγόμενη «δια λειτουργικότητα». (Σιαδήμας, 2020)

Σύμφωνα με την παγκόσμια έκθεση πρόβλεψης του ΑΕΠ 190 χωρών του 2022, από τον Παγκόσμιο Οικονομικό Σύνδεσμο του CEBR γνωστού ως WELT, η Ελλάδα κατατάσσεται ως χώρα υψηλού εισοδήματος και είχε εκτιμώμενο κατά κεφαλήν ΑΕΠ 31.821 δολάρια το 2021. Η συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά 8,2% το 2020 ακολουθήθηκε από εκτιμώμενη αύξηση 6,5% το 2021. Αντίθετα, η οικονομία αναμένεται να ξεπεράσει τα προ κρίσης επίπεδα του ΑΕΠ το 2022. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία στα μέσα Δεκεμβρίου 2021 η εκστρατεία εμβολιασμού της Ελλάδας ήταν σχετικά επιτυχής

σύμφωνα με τα παγκόσμια πρότυπα, με το 70,3% των κατοίκων να έχει λάβει τουλάχιστον μία δόση και το 65,6% να έχει εμβολιαστεί πλήρως. (CEBR -The Centre for Economics and Business Research, 2021)

Τέλος σύμφωνα με την παγκόσμια έκθεση πρόβλεψης (CEBR,2021), κατά την επόμενη πενταετία, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ αναμένεται να επιβραδυνθεί κατά μέσο όρο στο 2,4%. Μεταξύ του 2027 και του 2036, η Cebri προβλέπει ότι ο μέσος ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ θα μειωθεί περαιτέρω στο 1,3% ετησίως. Τα επόμενα 15 χρόνια, η Ελλάδα αναμένεται να πέσει σταδιακά στον πίνακα της Παγκόσμιας Οικονομικής Ένωσης, από την 52η θέση το 2021 στην 58η θέση το 2036. (The Centre for Economics and Business Research-CEBR, 2021)

Σύμφωνα πάντως με την έκθεση της **Επιτροπής Πισσαρίδη**, για την **ελληνική οικονομία** η οποία παρουσιάστηκε στις 23 Νοεμβρίου 2020 σε τηλεδιάσκεψη υπό τον πρωθυπουργό, Κυριάκο Μητσοτάκη και δημοσιεύτηκε στις 24 Νοεμβρίου στην πλήρη μορφή της στην ιστοσελίδα της Ελληνικής Κυβέρνησης (government.gov.gr), κεντρικός στόχος για την ελληνική οικονομία κατά την επόμενη δεκαετία, σύμφωνα με την έκθεση, είναι η συστηματική αύξηση του κατά κεφαλήν πραγματικού εισοδήματος, ώστε αυτό να συγκλίνει σταδιακά με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Δύο είναι οι βασικές προϋποθέσεις για την επίτευξη ουσιαστικής σύγκλισης του ελληνικού με το μέσο ευρωπαϊκό εισόδημα είναι: α) η σημαντική αύξηση της απασχόλησης μέσω της μείωσης της ανεργίας και της αύξησης της συμμετοχής στην αγορά εργασίας υποαπασχολούμενων ομάδων του πληθυσμού (γυναίκες, νέοι κτλ.) και β) η ισχυρή αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας, η οποία απαιτεί αύξηση του παραγωγικού κεφαλαίου και νέες επενδύσεις από τις εγχώριες και ξένες επιχειρήσεις, καθώς και την ενσωμάτωση καινοτόμων μεθόδων παραγωγής και νέων τεχνολογιών. Το σχέδιο δράσεων που παρουσιάζεται στην έκθεση έχει στόχο την ετήσια αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 3,5% για την επόμενη δεκαετία (κατά μέσο όρο). Ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί μέσω της αύξησης της απασχόλησης κατά 1% και της ετήσιας αύξησης της παραγωγικότητας κατά 2,5%. . (Ελληνική Κυβέρνηση, 2020)

3.4 Οι αλλαγές και τα έκτακτα μέτρα που αφορούν την λειτουργία της Δημόσιας διοίκησης μέσω της πανδημίας του Covid – 19

Η πανδημία δοκίμασε τις αντοχές του Δημοσίου Τομέα και σύμφωνα με τον Υπουργό Εσωτερικών Μάκη Βορίδη στην συνέντευξη του στην εφημερίδα PARNES NEWS και στην δημοσιογράφο Κατερίνα Φανή Παπασταματίου: «το κράτος επέδειξε ταχύτητα αντανακλαστικά στην διαχείριση της πανδημίας λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία της δημόσιας υγείας, τον περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού, την διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών και της αποτελεσματικής εξυπηρέτησης των πολιτών ».

Τα κυριότερα μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης της πανδημίας COVID-19 που λήφθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών σε σχέση με τους εργαζόμενους στην Δημόσια Διοίκηση ήταν τα παρακάτω:

- ✓ Υποχρεωτική προστασία υπαλλήλων που ανήκουν σε ομάδες αυξημένου κινδύνου με χορήγηση ειδικής άδειας απουσίας και παροχή εξ αποστάσεως εργασίας, όπου είναι εφικτό.
- ✓ Οι προϊστάμενοι των υπηρεσιών δύνανται να παρέχουν εξ αποστάσεως εργασία μόνο εφόσον κατά την κρίση του άμεσα προϊσταμένου εξασφαλίζεται ότι η παροχή της εξ αποστάσεως εργασίας δεν παρακωλύει την εύρυθμη λειτουργία της οργανικής μονάδας ή της Υπηρεσίας.
- ✓ Υποχρεωτική τηλεργασία στο 50% εφόσον συνάδει προς τη φύση των καθηκόντων, επιπλέον των υπαλλήλων που ανήκουν σε ομάδα αυξημένου κινδύνου και οι οποίοι παρέχουν εξ αποστάσεως εργασία.
- ✓ Υποχρεωτική τηλεργασία στο μέγιστο δυνατό ποσοστό, εφόσον συνάδει προς τη φύση των καθηκόντων, επιπλέον των υπαλλήλων που ανήκουν σε ομάδα αυξημένου κινδύνου.
- ✓ Εξυπηρέτηση κοινού κατά προτίμηση, αλλά όχι αποκλειστικά, κατόπιν ραντεβού.
- ✓ Εξυπηρέτηση κοινού μόνο σε επείγουσες περιπτώσεις και υποχρεωτικά κατόπιν ραντεβού.

- ✓ Τήρηση απόστασης ενάμισι (1,5) μέτρου.
- ✓ Διενέργεια συναντήσεων εργασίας υπό τις προϋποθέσεις των συναθροίσεων/εκδηλώσεων τηρουμένης της απόστασης του ενάμισι (1,5) μέτρου και με τη συμμετοχή έως επτά (7) ατόμων.
- ✓ Κατά την περίοδο ισχύος των μέτρων, θα πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για την θέση σε εκ περιτροπής εργασία συγκεκριμένων κατηγοριών/ειδικοτήτων προσωπικού, ιδίως τεχνικό προσωπικό, προσωπικό υπηρεσιών καθαριότητας, και μόνο εφόσον αιτιολογείται επαρκώς στο σχετικό πλάνο εργασιών ότι η εκ περιτροπής εργασία του προσωπικού αυτού δεν παρακωλύει την εύρυθμη λειτουργία της Υπηρεσίας.
- ✓ Συνεδριάσεις μέσω τηλεδιάσκεψης των συλλογικών οργάνων. Κατά τη λειτουργία συλλογικών οργάνων που διενεργούν διαδικασίες, στις οποίες προβλέπεται συνέντευξη, αυτή διενεργείται με την χρήση ηλεκτρονικών μέσων χωρίς τη φυσική παρουσία του καλούμενου σε συνέντευξη. Στην περίπτωση αυτή το συλλογικό όργανο ορίζει τους αναγκαίους όρους και τις προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της διαδικασίας αναφορικά με την ταυτοπροσωπία του καλούμενου και τη μη υποβοήθησή του από εξωγενείς παράγοντες. (ΥΠΕΣ,2022)

Ειδικό βάρος δίδεται στην επιμόρφωση και την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης. Αυτό θα καταστεί εφικτό με τη εφαρμογή της συνεργασίας που ξεκίνησε το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με την εταιρία Microsoft με σκοπό να εμπλουτίσει τις ψηφιακές δεξιότητες 5.000 συνολικά ωφελούμενων δημοσίων υπαλλήλων έτσι ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις σύγχρονες απαιτήσεις της νέας Δημόσιας Διοίκησης. Παράλληλα άμεσος στόχος είναι και η ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεταξύ των υπηρεσιών των Υπουργείων Δημόσιας Διοίκησης των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την άριστη συνεργασία του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. με τη γαλλική Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης προκειμένου το ελληνικό Δημόσιο να αντιμετωπίσει την νέα εποχή προκλήσεων προχωρώντας στον εκσυγχρονισμό του Δημοσίου Τομέα με την μετεξέλιξή του σε μια υγιή επιχείρηση που θα παρέχει υψηλής προστιθέμενης αξίας υπηρεσίες προς τον πολίτη και θα αποτελεί πυλώνα στήριξης της ιδιωτικής οικονομίας. (Παπασταματίου, 2021)

Σύμφωνα με τον Υπουργό Επικρατείας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκο Πιερρακάκη στην ομιλία του στο Ετήσιο Τακτικό Συνέδριο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) στις 15 Οκτωβρίου 2021 η Ελλάδα έχει κοντά 1.400 υπηρεσίες που παρέχει ψηφιακά από το κεντρικό κράτος μέσα από την έννοια του δημοσίου με την συμμετοχή των Δήμων αλλά και περιφερειών και έχει 150 εκατομμύρια ψηφιακές συναλλαγές σε ένα εξάμηνο, στο πρώτο εξάμηνο το 2021. Αυτό σημαίνει 150 εκατομμύρια επισκέψεις που δεν έγιναν, όταν το 2018 ολοκληρώθηκαν 8,8 εκατομμύρια ψηφιακές συναλλαγές. Αυτή είναι μία εκθετική καμπύλη που αντανακλά τη νέα κλίμακα των δημοσίων υπηρεσιών που παρέχονται ψηφιακά και την αύξηση της ζήτησης που επήλθαν λόγω του κορωνοϊού και των αναδυόμενων αναγκών που δημιούργησε. Η αλλαγή αυτή αφορά το σύνολο της χώρας, την κεντρική κυβέρνηση, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και είναι προϊόν συνεργασίας πολλών Υπουργείων στην προσπάθεια δημιουργίας ενός προγράμματος που φέρει τον τίτλο «Εξυπνες πόλεις», για την ψηφιακή ανάπτυξη και μετάβαση των δήμων που θα χρηματοδοτηθεί με το ποσό των 320 εκατ. Ευρώ. Οι τομείς που θα μπορούν να δραστηριοποιηθούν ψηφιακά οι δήμοι θα είναι: η κοινωνική πολιτική, η απασχόληση και υγεία, η παιδεία, ο πολιτισμός και αθλητισμός, το περιβάλλον, οι υποδομές, οι μεταφορές, η μεταποίηση, ο τουρισμός, η δημοτική αστυνομία, η εξυπηρέτηση του πολίτη, η οικονομική διαχείριση των δήμων, η διοικητική λειτουργία των δήμων κ.α. Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης θα θέσει το μενού επιλογών ψηφιακών Υπηρεσιών και καλών πρακτικών αλλά η τελική επιλογή θα γίνεται από τον κάθε Δήμο μεμονωμένα σύμφωνα με τις ανάγκες του και των Δημοτών του. (Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, 2021 Οκτώβριος 15)

Κεφαλαίο 4 – Ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Δημόσιου Τομέα και η εφαρμογή της Τηλεργασίας στην Ελληνική πραγματικότητα.

4. Ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Δημόσιου Τομέα και η εφαρμογή της Τηλεργασίας στην Ελληνική πραγματικότητα.

4.1 Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Δημόσιου Τομέα στην Ελλάδα

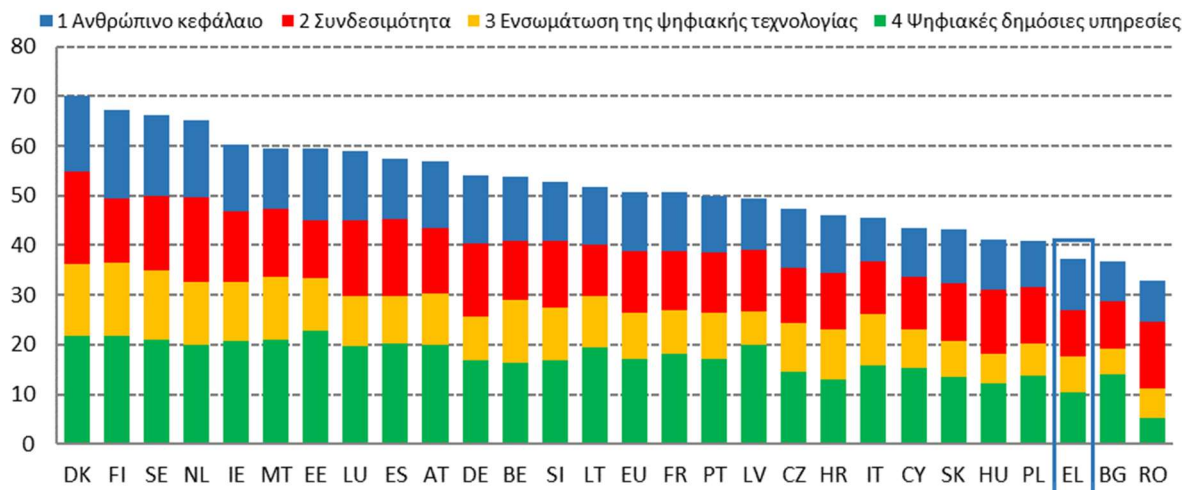
Σύμφωνα με τον Υπουργό Επικρατείας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκο Πιερρακάκη στο άρθρο του στην εφημερίδα Real news στις 17 Οκτωβρίου 2021: «Το κόστος της περιττής γραφειοκρατίας απασχολούσε τον Πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη από την πρώτη στιγμή που σχεδίαζε τον μετασχηματισμό του κράτους και το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης με τη μορφή που συστάθηκε το 2019. Το κόστος αυτό, πρόβλημα δεκαετιών στο Ελληνικό Δημόσιο, αντανακλά τόσο στον ιδιώτη όσο και στις επιχειρήσεις, φτάνοντας κάποιες φορές σε δυσβάσταχτα επίπεδα».

Συνολικά δυο αρχές βασικές αρχές τέθηκαν κατά τον σχεδιασμό των ψηφιακών υπηρεσιών: η πρώτη αρχή ήταν ότι ο σχεδιασμός έγινε μετρώντας και υπολογίζοντας την εξυπηρέτηση και ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών, τοποθετήθηκε στο επίκεντρο ο πολίτης και όχι το κράτος. Η δεύτερη αρχή ήταν ότι οι υπηρεσίες σχεδιάσθηκαν και συνεχίζουν να το κάνουν και σήμερα με τη μεθοδολογία που στην πληροφορική ονομάζεται agile και σημαίνει ότι χτίζεις το σύστημα κλιμακωτά και διαρκώς το βελτιώνεις αντλώντας έμπνευση από επιτυχημένες μεθόδους και καλές πρακτικές του ιδιωτικού τομέα στην εξυπηρέτηση πελατών τους. Ουσιαστικά στην Ελλάδα έχει ήδη γίνει ένα ψηφιακό άλμα και έχουν σημειωθεί επιτυχίες σε διεθνές επίπεδο, όπως:

- α) στο σύστημα εμβολιασμού, το οποίο αποτελεί σημείο αναφοράς για πολλές χώρες,
- β) η πρωτοποριακή ολοκλήρωση της δημοπρασία για το 5G σε ευρωπαϊκό επίπεδο , με έναν εξαιρετικά καινοτόμο τρόπο που συνιστά καλή πρακτική. Πρόκειται για μια τεχνολογία που θα αλλάξει τη ζωή όλων με τις εφαρμογές της και η Ελλάδα μπορεί να πρωταγωνιστήσει σε αυτόν τον τομέα. Έρευνα που διενεργήθηκε για λογαριασμό του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης δείχνει ότι το 5G μπορεί να συνεισφέρει έως 12 δισεκατομμύρια ευρώ στο ΑΕΠ και έως 69.000 θέσεις εργασίας. (Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, 2021, Οκτώβριος 17)

Σύμφωνα πάντως, με την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI) 2021, η Ελλάδα κατατάσσεται 25η μεταξύ των 27 κρατών μελών της ΕΕ για το 2021 και συνεχίζει να βελτιώνει τις επιδόσεις της σε όλες σχεδόν τις παραμέτρους του δείκτη DESI, αν και στις περισσότερες περιπτώσεις η βαθμολογία της εξακολουθεί να είναι κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. (εικόνα 7), (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)

Κατάταξη του δείκτη ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας (DESI) 2021

Εικόνα 7_ Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας & Κοινωνίας (DESI) - Επίδοση κρατών μελών σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ψηφιακή Ενιαία Αγορά (DSM) 2021

Η Ελλάδα επιτάχυνε τις νομοθετικές μεταρρυθμίσεις για τη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών που θα στηρίζουν την υλοποίηση της νέας ψηφιακής στρατηγικής. Παράδειγμα αποτελεί η θέσπιση του Κώδικα Ψηφιακής Διακυβέρνησης στις 22 Σεπτεμβρίου 2020, στον οποίο περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων διατάξεων, η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και ο οποίος ενοποιεί το νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με βασικά στοιχεία. Η Ελλάδα ήταν το πρώτο κράτος μέλος που μετέφερε στο εθνικό της δίκαιο την οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 τον Σεπτέμβριο του 2020. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)

Τέλος, στις 23 Ιουνίου 2021, η Ελλάδα δημοσίευσε τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025, μια νέα ολιστική ψηφιακή στρατηγική υπό την αιγίδα του ελληνικού Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, στην οποία περιγράφονται 455 συγκεκριμένα έργα (145 εκ των οποίων βρίσκονται σε εξέλιξη) τα οποία υλοποιούν τη στρατηγική για την «Ψηφιακή Ελλάδα». Η Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού περιλαμβάνει τους ακόλουθους στρατηγικούς άξονες για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας: i) συνδεσιμότητα, ii) ψηφιακές δεξιότητες, iii) ψηφιακό κράτος, iv) ψηφιακή επιχείρηση, v) ψηφιακή καινοτομία, και vi) ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας σε κάθε τομέα της οικονομίας. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)

Σύμφωνα με την Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025, η νέα εθνική στρατηγική για τον ψηφιακό μετασχηματισμό συνοψίζεται σε επτά στόχους :

1. Η ασφαλής , γρήγορη και αξιόπιστη πρόσβαση στο διαδίκτυο για όλους.
2. Ένα ψηφιακό κράτος που προσφέρει καλύτερες, ψηφιακές υπηρεσίες στους πολίτες , σε όλα τα γεγονότα της ζωής τους.
3. Η ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων όλων των πολιτών.
4. Η διευκόλυνση μετατροπής κάθε ελληνικής επιχείρησης σε ψηφιακή επιχείρηση.
5. Η στήριξη και ενίσχυση της ψηφιακής καινοτομίας.
6. Η παραγωγική αξιοποίηση των δεδομένων του Δημοσίου.
7. Η ένταξη των σύγχρονων τεχνολογιών σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Σημαντική διάσταση της νέας στρατηγικής αποτελεί ο μετασχηματισμός του κρατικού μηχανισμού, με στόχο την ενίσχυση της προσφοράς εύχρηστων ψηφιακών υπηρεσιών προσανατολισμένων στις ανάγκες των πολιτών και των επιχειρήσεων. Άλλωστε, όπως απέδειξε και η πρόσφατη εμπειρία από τη διαχείριση των συνεπειών της πανδημίας του Covid-19, ο ψηφιακός μετασχηματισμός του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα καθώς και οι κατάλληλες ψηφιακές δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την αδιάλειπτη λειτουργία κράτους και οικονομίας, ακόμα και σε ακραίες συνθήκες κρίσεων. (Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, 2021, Ιούνιος 23)

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της χώρας είναι μια μεγάλη πρόκληση και ένα γιγάντιο, πολύπλοκο και δύσκολο έργο. Τα σημαντικότερα μέτρα οριζόντιου χαρακτήρα που θα υποστηρίξουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό και τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας των φορέων του δημόσιου τομέα μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης παροχής υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr) σύμφωνα με την Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025 και έχουν μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα υλοποίησης είναι τα εξής:

1. Υλοποίηση έργου νέων ταυτοτήτων.
2. Κεντρικό και Ενιαίο Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής (Government ERP).

3. Κεντρικό Σύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού.
4. Μισθοδοσία με το Νέο Πληροφοριακό Σύστημα της Ενιαίας Αρχής Πληρωμών (ΕΑΠ).
5. Επέκταση Κεντρικού Συστήματος Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων.
6. Πλήρης Αναβάθμιση Προγράμματος «Διάγνωσης».
7. Δημιουργία ενός Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Σχέσεων με τους Πολίτες (CRMS).
8. Κεντρικό Σύστημα Υποδοχής και Διαχείρισης Προτάσεων από τους Πολίτες.
9. Βελτίωση Υποδομών Δημοσίου όπως τα έργα: Α) ΣΥΖΕΥΞΗΣ ΙΙ, Β) Το G-Cloud Next Generation (NxG) .
10. Μητρώο Δια-λειτουργικότητας (ΚΕΔ).
11. Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων.
12. Ψηφιακός Μετασχηματισμός Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού – (ΑΣΕΠ) – (e-ΑΣΕΠ Φάση Ι κ Φάση ΙΙ).
13. Ψηφιοποίηση των Γενικών Αρχείων του Κράτους.
14. Ενιαίο κεντρικό σύστημα διοικητικής πληροφόρησης και υποστήριξης της λήψης αποφάσεων.

(Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, 2021, Ιούνιος 23)

4.2 Τηλεργασία, Έννοια , μορφές, χαρακτηριστικά και περιεχόμενο.

Από το ξέσπασμα της πανδημίας Covid -19 έως και σήμερα η τηλεργασία (εξ' αποστάσεως εργασία) καθιερώθηκε ως βασική μορφή εργασίας για εκατομμύρια εργαζόμενους στην Ε.Ε. αλλά και παγκοσμίως. Ο ορισμός της τηλεργασίας, δεν είναι κοινός σε όλες τις χώρες. Σε όλες όμως τις περιπτώσεις, οι ορισμοί που δίνονται βασίζονται κατά κύριο λόγο σε δύο βασικές συνιστώσες που την χαρακτηρίζουν: την παροχή εργασίας, συνολικά ή εν μέρει, σε τόπο διαφορετικό από τις εγκαταστάσεις της

επιχείρησης και την εκτέλεση των συγκεκριμένων εργασιακών καθηκόντων απαιρητήτως με τη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών. (ΕΙΕΑΔ, 2020)

Στην Ελλάδα η τηλεργασία αναγνωρίστηκε ως ειδική μορφή απασχόλησης με το Νόμο 2639/1998. Με τον Ν. 3846/2010 ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η από 16.07.2002 Ευρωπαϊκή συμφωνία - πλαίσιο για την τηλεργασία και θεσπίστηκαν τα γενικά πλαίσια λειτουργίας αυτής. (ΦΕΚ Α' 66, 2010)

Με αφορμή την πανδημία Covid-19 και των σοβαρών ζητημάτων που προέκυψαν στο χώρο της εργασίας, η τηλεργασία αναδείχθηκε ως ένα ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο, τόσο για τον εργαζόμενο, όσο και για τον εργοδότη, παρά τους προφανείς κινδύνους που ενδέχεται να συνδέονται με αυτή. Οι συνθήκες εργασίας που δημιουργήθηκαν λόγω της εξάπλωσης του Covid-19, κατέστησαν αναγκαία την εξειδίκευση του τρόπου λειτουργίας της τηλεργασίας, με περαιτέρω νομοθετικές ρυθμίσεις κυρίως ως προς το κόστος που συνεπάγεται αυτή για τον εργαζόμενο και την διατήρηση και διαφύλαξη των δικαιωμάτων του εργαζόμενου. Τα θέματα αυτά ρυθμίστηκαν με το άρθρο 67 του Ν. 4808/2021, με το οποίο αντικαταστάθηκε το άρθρο 5 του Ν. 3846/2010. (ΚΕ.Π.Ε.Α., 2021). **Με το άρθρο 67 του Ν. 4808/2021**, δίδεται ο εξής ορισμός στην τηλεργασία: η εξ αποστάσεως παροχή της εξαρτημένης εργασίας του εργαζόμενου και με τη χρήση της τεχνολογίας, δυνάμει της σύμβασης εργασίας, πλήρους, μερικής, εκ περιτροπής ή άλλης μορφής απασχόλησης, η οποία θα μπορούσε να παρασχεθεί και από τις εγκαταστάσεις του εργοδότη. (Ν.4808,2021)

Σύμφωνα με τον Robert E. Morgan, η εξέλιξη της τεχνολογίας έχει φέρει και αλλαγές στους τρόπους εργασίας και συνεργασίας. Νέες μορφές εργασίας αναδεικνύονται που δεν απαιτούν τη φυσική παρουσία του εργαζομένου στον χώρο της επιχείρησης και προσφέρουν νέες ευκαιρίες απασχόλησης. Οι νέες μορφές αυτές έχουν πολλά θετικά σημεία, παράλληλα όμως δημιουργούν και νέες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν, για να είναι επιτυχής η εφαρμογή τους. Αν και σε γενικές γραμμές η τηλεργασία μπορεί να πάρει διάφορες μορφές, αυτές μπορούν να συμπυκνωθούν στις παρακάτω :

- **Κινητή Τηλεργασία (Mobile Telework).**
- **Τηλεργασία με έδρα το σπίτι (Home-Based telework).**
- **Τηλεκέντρα (Telecentres).**

- **Τηλεκατοικίες (Telecottages).**
- **Λειτουργική Μετεγκατάσταση (Functional Relocation).** (Morgan, 2004)

Η τηλεργασία είναι εργασία που εκτελείται εξ αποστάσεως, δηλαδή εκτός των χώρων της επιχείρησης (κατ' οίκον, σε ειδικά διαμορφωμένα κέντρα ή εν κινήσει), βασίζεται στη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας για την εκτέλεση της εργασίας και, κυρίως, με την επικοινωνία με τον εργοδότη και τη μεταφορά των αποτελεσμάτων της εργασίας. Με αυτόν τον περιορισμό, δεν συμπεριλαμβάνονται στην τηλεργασία παραδοσιακές μορφές εργασίας κατ' οίκον όπως είναι, για παράδειγμα, το φασόν. Η τηλεργασία δεν αποτελεί επάγγελμα αλλά μορφή οργάνωσης της εργασίας και μόνο ορισμένα επαγγέλματα θα μπορούσαν να ασκηθούν μέσω τηλεργασίας. Η τηλεργασία, υπό στενή έννοια, προϋποθέτει την εκτέλεση της εργασίας εκτός των χώρων της επιχείρησης σε τακτική ή σταθερή βάση και όχι περιστασιακά. Για παράδειγμα δεν μπορεί να θεωρηθεί ως τηλεργαζόμενος κάποιος που επί δύο ή τρεις εβδομάδες στην καλοκαιρινή περίοδο εργάζεται μακριά από το γραφείο του. (ΕΙΕΑΔ, 2020)

Εφαρμογή του μοντέλου της τηλεργασίας, πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

Έχει υπάρξει και συνεχίζει να αναπτύσσεται μια μεγάλη επιστημονική αλλά και ευρύτερα πολιτική και κοινωνική συζήτηση γύρω από τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της Τηλεργασίας. Σύμφωνα με τις πρόσφατες επιστημονικά τεκμηριωμένες θέσεις της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΟΚΕ), η οποία άλλωστε είναι ένα από τα κορυφαία θεσμικά όργανα κοινωνικού διαλόγου στην Ελλάδα, η τηλεργασία, ως νέα μορφή οργάνωσης της εργασίας επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις και η σχέση εργοδότη/εργαζόμενου μετασχηματίζεται σημαντικά. (ΟΚΕ, 2020)

Στις θετικές πλευρές της Τηλεργασίας συμπεριλαμβάνονται:

- ✓ **οι αυξημένες ευκαιρίες πρόσβασης στην αγορά εργασίας ειδικών πληθυσμιακών ομάδων.**
- ✓ **η μείωση των περιβαλλοντικών επιβαρύνσεων.**
- ✓ **Η δυνατότητά της να συμβάλλει στη συγκράτηση του πληθυσμού στην περιφέρεια.** (ΕΙΕΑΔ, 2020)
- ✓ **Η αύξηση της παραγωγικότητας.** (ΕΙΕΑΔ, 2020)

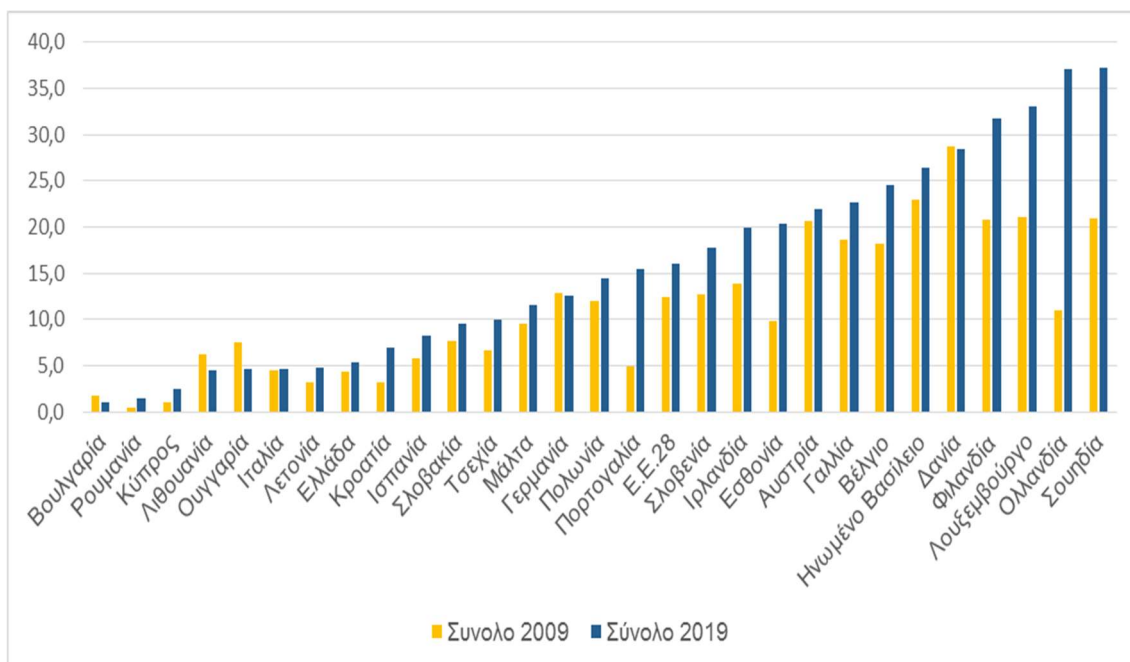
Στα ενδεχόμενα προβλήματα – μειονεκτήματα της τηλεργασίας μπορούν να συμπεριληφθούν:

- ✓ Οι δυσκολίες ελέγχου του τόπου και του χρόνου εργασίας.
- ✓ Ο κίνδυνος σύγχυσης και υπέρβασης των ορίων μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής.
- ✓ Ο κίνδυνος στην κατ' οίκων τηλεργασία και ελλείψει σαφούς θεσμικού πλαισίου.
- ✓ Ο κίνδυνος παραβίασης της ιδιωτικής ζωής των τηλεργαζομένων.
- ✓ Ο κίνδυνος μη τήρησης των κανόνων υγείας και ασφάλειας των κατ' οίκων τηλεργαζομένων., (ΕΙΕΑΔ, 2020)

4.3 Η τηλεργασία πριν και κατά την διάρκεια της πανδημίας στην Ελλάδα.

Η τηλεργασία πριν την πανδημία Covid-19

Η τηλεργασία συνολικά, και σε περιστασιακή βάση («ορισμένες φορές») αλλά και σε πιο σταθερή βάση («συνήθως») διαφαίνεται ότι αυξάνεται σταθερά (αν και όχι εντυπωσιακά) κατά τη τελευταία δεκαετία στην Ε.Ε όπως δείχνει το παρακάτω (Διάγραμμα 2) : από 12,4% το 2009 σε 16,1% το 2019. Ειδικότερα, η περιστασιακή τηλεργασία αυξάνεται από 7,8% το 2009 σε 10,8%, η δε σταθερή τηλεργασία αυξάνεται το ίδιο χρονικό διάστημα από 4,6% σε 5,3%. Η Ελλάδα, έχει από τα χαμηλότερα ποσοστά τηλεργασίας στην Ε.Ε. Ειδικότερα στη χώρα μας, η τηλεργασία συνολικά εκτιμήθηκε στο 4,3% το 2009 και στο 5,3% το 2019. Ειδικότερα, η τηλεργασία σε περιστασιακή βάση ανερχόταν στο 2,4% το 2009 για να αυξηθεί μόλις κατά μία ποσοστιαία μονάδα το 2019, στο 3,4%. Η δε σταθερή τηλεργασία τόσο το 2009, όσο και το 2019 δεν υπερβαίνει το 2% της συνολικής απασχόλησης (για την ακρίβεια 1,9%) (ΕΙΕΑΔ, 2020)

Διάγραμμα 2_ποσοστό % των απασχολούμενων με τηλεργασία ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης E.E.-28 (2009 και 2019)

Πηγή: Eurostat, βάση δεδομένων *lfsa_ehomp*

Μεγάλες διαφοροποιήσεις μεταξύ των χωρών της E.E. στη χρήση τηλεργασίας πέρα από τους κλάδους και τα επαγγέλματα, όπου η δυνατότητα εφαρμογής της τηλεργασίας είναι και ευκολότερη και συχνότερη, μέχρι και την πανδημική κρίση COVID-19, καταγράφονταν επίσης μεγάλες διαφοροποιήσεις στα ποσοστά τηλεργασίας μεταξύ των χωρών μελών της E.E., όπως δείχνει και ο παρακάτω πίνακας:

Πίνακας 2_Ποσοστό (%) απασχολούμενων από το σπίτι ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης στην E.E.-28(2016-2019) με καταγραμμένη συχνότητα τηλεργασίας «ορισμένες φορές»

ΠΙΝΑΚΑΣ 2				
Ποσοστό (%) απασχολούμενων από το σπίτι ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης στην E.E – 28 (2016-2019) με καταγραμμένη συχνότητα τηλεργασίας «ορισμένες φορές»				
ΧΩΡΑ	2016	2017	2018	2019
Σουηδία	26,8	27,4	29,4	31,3
Ολλανδία	21,2	21,4	21,7	23,0
Ηνωμένο Βασίλειο	19,5	19,8	19,4	21,7
Λουξεμβούργο	20,4	20,9	19,8	21,5
Δανία	23,7	21,1	19,6	20,7
Βέλγιο	15,5	16,5	16,1	17,7

Φιλανδία	15,4	16,2	17,0	17,6
Γαλλία	13,4	13,6	14,1	15,7
Εσθονία	9,6	10,7	12,5	13,5
Ιρλανδία	9,3	11,5	12,8	12,9
Αυστρία	12,1	12,1	11,7	12,1
Σλοβενία	10,1	11,0	10,9	11,0
Ε.Ε. – 28	9,9	9,7	9,9	10,8
Πολωνία	9,4	9,1	9,4	9,8
Πορτογαλία	8,1	8,3	8,6	9,0
Γερμανία	7,7	6,0	6,6	7,4
Σλοβακία	5,0	4,9	5,4	5,8
Μάλτα	2,9	3,1	3,9	5,4
Τσεχία	5,0	5,2	5,4	5,4
Κροατία	3,9	4,6	5,3	5,0
Ισπανία	2,9	3,0	3,2	3,5
Ελλάδα	3,4	3,2	3,1	3,4
Ουγγαρία	4,2	4,1	3,7	3,4
Λιθουανία	2,1	2,1	2,1	2,1
Λετονία	1,6	1,2	1,9	1,8
Κύπρος	1,3	1,3	1,0	1,2
Ιταλία	1,0	1,1	1,2	1,1
Ρουμανία	0,3	0,2	0,3	0,6
Βουλγαρία	1,0	0,6	0,7	0,6

Πηγή: Eurostat (2019)

Πίνακας 3_ Ποσοστό (%) απασχολούμενων από το σπίτι ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης στην Ε.Ε.-28(2016-2019) με καταγραμμένη συχνότητα τηλεργασίας "συνήθως"

ΠΙΝΑΚΑΣ 3				
Ποσοστό (%) απασχολούμενων από το σπίτι ως ποσοστό της συνολικής απασχόλησης στην Ε.Ε – 28 (2016-2019) με καταγραμμένη συχνότητα τηλεργασίας «συνήθως»				
ΧΩΡΑ	2016	2017	2018	2019
Ολλανδία	13,4	13,7	14,0	14,1
Φιλανδία	11,9	12,3	13,3	14,1
Λουξεμβούργο	12,0	12,7	11,0	11,6
Αυστρία	9,9	9,5	10,0	9,9
Δανία	8,4	8,8	7,8	7,8
Ιρλανδία	3,3	5,0	6,5	7,0
Γαλλία	6,9	6,7	6,6	7,0
Βέλγιο	7,2	6,9	6,6	6,9
Σλοβενία	7,5	7,2	6,9	6,8
Εσθονία	6,0	5,9	7,6	6,8
Πορτογαλία	6,3	5,9	6,1	6,5

Μάλτα	3,6	4,4	5,8	6,1
Σουηδία	5,1	5,0	5,3	5,9
Ε.Ε. – 28	4,7	5,0	5,1	5,3
Γερμανία	3,8	4,8	5,0	5,2
Ισπανία	3,5	4,3	4,3	4,8
Ηνωμένο Βασίλειο	4,1	4,0	4,4	4,7
Πολωνία	5,3	4,5	4,6	4,6
Τσεχία	3,8	3,9	4,0	4,6
Σλοβακία	3,2	3,5	3,6	3,7
Ιταλία	3,3	3,5	3,6	3,6
Λετονία	2,6	2,1	2,9	3,0
Λιθουανία	2,7	2,6	2,5	2,4
Ελλάδα	2,6	2,3	2,0	1,9
Κροατία	1,4	1,4	1,4	1,9
Κύπρος	1,6	1,2	1,2	1,3
Ουγγαρία	3,0	2,5	2,3	1,2
Ρουμανία	0,5	0,4	0,4	0,8
Βουλγαρία	0,2	0,3	0,3	0,5

Πηγή: Eurostat (2019)

Όπως προκύπτει και από τους παραπάνω πίνακες, η αναλογία των εργαζομένων με εξ'αποστάσεως εργασία με συχνότητα «ορισμένες φορές» ή «συνήθως» ξεπερνούσε σωρευτικά το 30% σε πολύ λίγες χώρες όπως στη Σουηδία, στη Φιλανδία και στην Ολλανδία, ενώ κατέγραφε χαμηλά ποσοστά κάτω του 10% στις περισσότερες από τις μισές ευρωπαϊκές χώρες. (ΕΙΕΑΔ, 2020)

Η τηλεργασία μετά την πανδημία Covid-19

Το ξέσπασμα της πανδημίας Covid-19 που είχε ως συνέπεια, αρχικά τον καθολικό σχεδόν (πλην ζωτικών υπηρεσιών) περιορισμό της οικονομικής δραστηριότητας (lockdown) και στη συνέχεια τη λήψη μιας σειράς περιοριστικών μέτρων, αποτέλεσε για την τηλεργασία σημείο καμπής. Οι επιχειρήσεις και οι Οργανισμοί αναγκάστηκαν σε μικρό χρονικό διάστημα, να εισαγάγουν και να καθιερώσουν την εξ'αποστάσεως εργασία ως απάντηση στην προσπάθεια τους να λειτουργήσουν κατά το δυνατό απρόσκοπτα, διαφυλάσσοντας ταυτόχρονα την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων τους. Η πρώτη καταγραφή κατά το αρχικό κύμα της πανδημίας πραγματοποιήθηκε με μια πανευρωπαϊκή έρευνα που πραγματοποίησε το Eurofound (2020), κύριο πόρισμα της οποίας είναι ότι πάνω από 1/3 (37%) των εργαζομένων στην Ε.Ε. – 27, που προηγουμένως απασχολούνταν διαζώσης στο χώρο εργασίας τους, εντάχθηκε σε καθεστώς τηλεργασίας λόγω της κρίσης

COVID 19. Τα μεγαλύτερα ποσοστά σημειώθηκαν στις Σκανδιναβικές χώρες, ενώ μικρότερα ποσοστά καταγράφηκαν σε Ρουμανία, Ελλάδα, Κροατία, Ουγγαρία, Βουλγαρία. Ωστόσο, η σύγκριση σε σχέση με την προ Covid εποχή εντυπωσιακή ως προς τη σημαντική αύξηση της εξ'αποστάσεως εργασίας. (ΕΙΕΑΔ, 2020)

Η Ελλάδα κατατάσσεται αρκετά υψηλά στις χώρες όπου η εν δυνάμει τηλεργασία προσεγγίζει το 40% του συνόλου των εργαζόμενων μισθωτών. Τα στοιχεία αυτά, και σε ότι αφορά τη χώρα μας, επιβεβαιώνονται και από μια πολύ πρόσφατη μελέτη του Institute of Labour Economics (IZA) (Pouliakas, 2020) σύμφωνα με την οποία στο σύνολο της απασχόλησης (μισθωτοί και αυτοαπασχολούμενοι), δείχνει ότι έως και το 25% των απασχολουμένων (περί τα 500.000 άτομα) θα μπορούσαν να εργαστούν πλήρως με τηλεργασία (fully teleworkable) με ένα πρόσθετο 12% (+250.000-300.000 άτομα) να εργάζεται σε θέσεις εργασίας με υψηλές δυνατότητες τηλεργασίας. (Pouliakas, 2020)

Διάγραμμα 3_ Ποσοστό (%) εργαζομένων στην Ε.Ε. που εντάχθηκε σε καθεστώς τηλεργασίας ως αποτέλεσμα της κρίσης COVID-19

Πηγή: (Eurofound, 2021) / <https://www.eurofound.europa.eu/data/covid-19/working-teleworking>

Επίσης, σύμφωνα με την Γαλανάκη Έλεάνα, διευθύντρια του Εργαστηρίου Διοίκησης Ανθρωπίνου Δυναμικού (ΔΑΔ) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και επιστημονική υπεύθυνη της έρευνας για την τηλεργασία με τίτλο «Τηλεργασία: Ήρθε για να μείνει;» που διεξήχθη τον Νοέμβριο του 2020 και τον Νοέμβριο του 2021: όπως αναφέρει, σε γενικές γραμμές προκύπτει «θετική» η στάση των εργαζομένων σχετικά με την τηλεργασία, δεδομένου ότι γίνεται μία φορά ή περισσότερες ανά εβδομάδα ή όποτε αυτό χρειάζεται. Το 85% αυτών που τηλεργάζονται σήμερα, επιθυμούν να συνεχίσουν την τηλεργασία (πολύ: 20%, αρκετά: 37%, μέτρια: 27%) και το 84% προτιμά είτε μία τακτικότητα στην τηλεργασία (μία φορά ή περισσότερες ανά εβδομάδα -50,5%), είτε εφαρμογή της τηλεργασίας σπάνια, όποτε αυτό χρειάζεται (34%). Πιο αρνητικοί στην τηλεργασία είναι οι μεγαλύτεροι σε ηλικία και αυτοί που στη δουλειά τους «βοηθούν άλλους ανθρώπους (πχ εκπαίδευση, ιατρική, νοσηλευτική, παροχή πληροφοριών, κλπ)». Πιο θετικοί είναι όσοι κυρίως εργάζονται «με νούμερα, αρχεία ή μηχανές, με δεδομένο και τακτικό τρόπο». (Γαλανάκη, 2021)

4.4 Θεσμικό πλαίσιο τηλεργασίας και Προτάσεις ορθής εφαρμογής της.

Σύμφωνα με τον νόμο 4807/2021, ΦΕΚ 96 / τεύχος Α' / 11 Ιουνίου 2021 καθορίστηκε το θεσμικό πλαίσιο της τηλεργασίας στο Δημόσιο Τομέα, ο σκοπός το αντικείμενο, ο ορισμός καθώς και το πεδίο εφαρμογής της.

Συγκεκριμένα στο άρθρο 3 του νόμου δίδεται ο εξής ορισμός της τηλεργασίας: «Τηλεργασία: Μορφή οργάνωσης και εκτέλεσης εργασίας στο πλαίσιο της οποίας ο μόνιμος δημόσιος υπάλληλος ή ο υπάλληλος που απασχολείται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου στον δημόσιο τομέα, συμπεριλαμβανομένων των απασχολούμενων με σύμβαση έμμισθης εντολής, εκτελεί τα καθήκοντά του χρησιμοποιώντας τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας, εξ αποστάσεως». (ΦΕΚ Α' 96, 2021)

Με το άρθρο 5 του νόμου καθορίζονται οι αρχές που διέπουν τον θεσμό της τηλεργασίας που είναι:

- α) Ο Οικειοθελής χαρακτήρας.
- β) Η Αρχή της ίσης μεταχείρισης.

γ) Η Προστασία προσωπικών δεδομένων.

δ) Ο Σεβασμός της ιδιωτικής ζωής.

Επίσης καθορίστηκε: η προστασία των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 6), ο οικειοθελής χαρακτήρας της τηλεργασίας (άρθρο7), το χρονικό πλαίσιο της τηλεργασίας (Χρονικά όρια , Ποσοτικός περιορισμός τηλεργασίας έως το ανώτερο **το 25 %** των υπαλλήλων ανά Διεύθυνση του φορέα, το Ωράριο τηλεργασίας).

Τέλος καθορίστηκαν ο τόπος , η έναρξη , η λήξη της τηλεργασίας καθώς και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των τηλεεργαζομένων. (ΦΕΚ Α΄ 96, 2021)

Σύμφωνα με άρθρο του Δελεβεγκου Δημήτριου στο Money Review τις 01 Ιανουαρίου 2022, δημιουργείται μηχανισμός ελέγχου της απόδοσης των υπαλλήλων και το έργο, ύψους 4 εκατ., θα δημοπρατηθεί το 2022 με αναθέτουσα αρχή του έργου, την Κοινωνία της Πληροφορίας, και κύριο του έργου, το υπουργείο Εσωτερικών να επιδιώκει: την αύξηση της απόδοσης των δημοσίων υπαλλήλων που εργάζονται από απόσταση, μέσω του οποίου σταδιακά θα αλλάξουν όλα στο μοντέλο τηλεργασίας στο Δημόσιο. (Δελεβεγκος Δ, 2022)

Εικόνα 8_Τηλεργασία με επιτήρηση στο Δημόσιο μέσω πλατφόρμας

Πηγή (Money Review, 2022)

Σε αυτό το υπόβαθρο εντάσσεται το έργο (συμφωνία-πλαίσιο) της τάξεως των 4 εκατ. ευρώ που πρόκειται να δημοπρατηθεί το 2022 και του οποίου το τεύχος διακήρυξης τέθηκε πρόσφατα σε δημόσια διαβούλευση. Το νέο μοντέλο τηλεργασίας στο Δημόσιο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί σε διάστημα 16 μηνών από την υπογραφή της συμφωνίας - πλαίσιο με τον ανάδοχο. Η διάρκεια της σύμβασης, όμως, μπορεί να παραταθεί για 18 επιπλέον μήνες. Ειδικότερα, όπως αναφέρει η Κοινωνία της Πληροφορίας, οι τεχνολογίες πληροφορικής και τα δίκτυα ευρυζωνικής πρόσβασης αποτελούν τον βασικό καταλύτη της ανάπτυξης και περαιτέρω διείσδυσης της τηλεργασίας, επιτρέποντας τον μετασχηματισμό της παραδοσιακής μορφής εργασίας. Παρότι όμως η ψηφιοποίηση στην εργασία επιτρέπει σημαντική εξοικονόμηση χρόνου για τους εργαζομένους, η διαχείριση της απόδοσης αποτελεί άλυτο πρόβλημα, όπως αποκαλύφθηκε κατά το πρώτο lockdown, οπότε εφαρμόστηκε η τηλεργασία στο Δημόσιο. Όπως αναφέρεται στο τεύχος διακήρυξης της Κοινωνίας της Πληροφορίας, ο τρόπος με τον οποίο παρακολουθείται η αποδοτικότητα της εργασίας, αλλά και το πώς εξασφαλίζεται ότι ένας εργαζόμενος συμμορφώνεται με τις καθιερωμένες διαδικασίες και εργάζεται τις προβλεπόμενες ώρες εργασίας, είναι ορισμένα από τα ανοιχτά θέματα της τηλεργασίας. Για αυτό, η τηλεργασία απαιτεί την ύπαρξη μηχανισμών ελέγχου, οι οποίοι θα διασφαλίζουν ότι τηρείται το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης συγκεκριμένων αναθέσεων εργασίας, προκειμένου το μοντέλο της τηλεργασίας να λειτουργήσει αποτελεσματικά στο Δημόσιο, με στόχο να αντιμετωπιστεί η συνήθως χαμηλή αποτελεσματικότητα όσων απασχολούνται από απόσταση στο Δημόσιο. (Δελεβεγκος Δ, 2022)

Τέλος όσο αφορά την ορθή εφαρμογή του μοντέλου της τηλεργασίας και σύμφωνα με το 3^ο Θεματικό Δελτίο Ενημέρωσης, του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού – (ΕΙΕΑΔ), που εκδόθηκε τον Νοέμβριο 2020, η τηλεργασία πριν και μετά την πανδημία COVID-19, χρήζει εξειδίκευσης και βελτίωσης, ιδίως, στα ακόλουθα κρίσιμα ζητήματα:

- της προστασίας της υγείας και της ασφάλειας του τηλεεργαζομένου,
- της έννοιας της τηλε-ετοιμότητας και της αμοιβής των τηλεεργαζομένων ενόψει αυτής,
- της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των τηλεεργαζομένων,

- της τήρησης των ορίων του χρόνου εργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία κατά την οργάνωση του χρόνου εργασίας των τηλεργαζομένων και των ορίων υπέρβασης αυτού (εντός των θεσμοθετημένων ορίων του νόμου σε συνδυασμό με την αναγκαία ευελιξία που αυτή η μορφή εργασίας απαιτεί),
- της ίσης μεταχείρισης και των δικαιωμάτων συμμετοχής του τηλεργαζομένου σε συλλογικά όργανα και διαδικασίες,
- της ίσης μεταχείρισης του τηλεργαζομένου στην επαγγελματική κατάρτιση και εξέλιξη,
- της πρόβλεψης για την αντιστοίχιση του τηλεργαζομένου με συγκρίσιμο εργαζόμενο της επιχείρησης,
- των ζητημάτων ασφάλισης των τηλεργαζομένων και των εν γένει φορολογικών ζητημάτων που άπτονται της τηλεργασίας, καθώς και
- των ζητημάτων της επαγγελματικής ασθένειας και του εργατικού ατυχήματος κατά την τηλεργασία, αλλά και τις πιο ιδιόμορφες μορφές κατ' οίκον και κινητής εργασίας με αυτοτελή ρύθμιση, τόσο σε επίπεδο εργατικού, όσο και κοινωνικοασφαλιστικού δικαίου. (ΕΙΕΑΔ, 2020)

Τέλος όσο αφορά τη συχνότητα της τηλεργασίας, τόσο με την θέσπιση του θεσμικού πλαισίου της τηλεργασίας, με τον νόμο 4807/2021 όσο και με την δρομολόγηση του έργου βελτίωσης και καθιέρωσης αυτής, συμπεραίνουμε ότι η τηλεργασία ήλθε για να μείνει ως μία μορφή εργασίας στον Δημόσιο Τομέα.

Κεφάλαιο 5 - Ερευνητικό μέρος: Μελέτη περίπτωσης – Δήμος Ρόδου

5. Ο.Τ.Α Α' Βαθμού – Δήμος Ρόδου

5.1. Ερευνητική μεθοδολογία , δείγμα , συλλογή δεδομένων - Ο Δήμος Ρόδου.

Μεθοδολογία

Η ερευνητική μεθοδολογία αντικατοπτρίζει την προσέγγιση και την αντιμετώπιση του ερευνητικού προβλήματος από τον ερευνητή, ο οποίος ανάλογα με τον τύπο και τα χαρακτηριστικά του ερευνητικού προβλήματος θα μπορεί να χρησιμοποιήσει ένα κράμα ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων έρευνας ή μόνο ποιοτικών ή μόνο ποσοτικών μεθόδων. Υιοθετώντας ποιοτική μεθοδολογία, ένας υποψήφιος ερευνητής, αναλύει και εκτιμά τα ζητήματα από μια εις βάθος οπτική η οποία θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με συνεντεύξεις ένας προς έναν ή ως συζητήσεις που κατευθύνονται σε θέματα (Jamshed, 2014). Οι ποιοτικές και οι ποσοτικές ερευνητικές μεθοδολογίες θεωρούνται συμπληρωματικές και όχι ασυμβίβαστες μεταξύ τους (Corbin & Strauss, 2008).

Στην παρούσα έρευνα έχει χρησιμοποιηθεί μια ποιοτική μεθοδολογία η οποία αναφέρεται σε μια σειρά τεχνικών συλλογής και ανάλυσης δεδομένων που χρησιμοποιούν δειγματοληψία και ημι-δομημένες ή ανοιχτές συνεντεύξεις (Gopaldas, 2016). Η ποιοτική μεθοδολογία με την χρήση ημι-δομημένης ή ανοικτής συνέντευξης διερευνά τις εμπειρίες, τις έννοιες και τις σχέσεις των ανθρώπων, καθώς και τις κοινωνικές διαδικασίες και είναι λιγότερο δομημένη ερευνητική μέθοδος, επειδή διατυπώνει και χτίζει νέες θεωρίες στηριζόμενη περισσότερο στην οπτική των ανθρώπων για τα γεγονότα και στις λέξεις και όχι στους αριθμούς (Mohajan, 2018).

Σύμφωνα με την Δρ. Παρασκευοπούλου-Κόλλια (2008) ο ερευνητής που ακολουθεί ποιοτική μέθοδο παρατηρεί, παίρνει συνεντεύξεις, κρατά σημειώσεις, περιγράφει και ερμηνεύει τα φαινόμενα όπως ακριβώς έχουν. Η συνέντευξη είναι ένα από τα βασικότερα εργαλεία της ποιοτικής μεθόδου πρόκειται για την αλληλεπίδραση, την επικοινωνία μεταξύ προσώπων, που καθοδηγείται από τον ερευνητή ή ερωτώντα με στόχο την απόσπαση πληροφοριών σχετιζόμενων με το αντικείμενο της έρευνας. Ένα στοιχείο που

τη διαφοροποιεί από μία απλή συζήτηση, είναι ότι αποτελεί το βασικό εργαλείο της έρευνας, ένας έμμεσος τρόπος συλλογής πληροφοριών αναφορικά με τις αντιλήψεις και τα «πιστεύω» των ανθρώπων που ερωτώνται. Οι συνεντεύξεις χωρίζονται σε δομημένες, μη δομημένες, άμεσες ή έμμεσες, επαναλαμβανόμενες, κλινικές και σε βάθος. Στις δομημένες συνεντεύξεις ζητείται από τον ερωτώμενο να απαντήσει σε προκαθορισμένες ερωτήσεις, οι οποίες έχουν συγκεκριμένο αριθμό και περιεχόμενο. Στις μη δομημένες γίνεται μία ελεύθερη συζήτηση, η ελευθερία της οποίας σχετίζεται με τη φύση της συζήτησης, το θέμα που ερευνάται και το βαθμό της δόμησης των ερωτήσεων.

Τα θετικά της συνέντευξης είναι η ευελιξία, η προσαρμοστικότητα στις αλλαγές της έρευνας, το χαμηλό κόστος σε πολλές περιπτώσεις και η βαθιά κατανόηση των στάσεων, των συμπεριφορών, των αλληλεπιδράσεων, των γεγονότων και των κοινωνικών διαδικασιών που περιλαμβάνουν την καθημερινή ζωή. Οι συνεντεύξεις γενικά έχουν όμως και μειονεκτήματά τα οποία οφείλει να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει ο ερευνητής. Το εύρος της είναι αρκετά περιορισμένο, επομένως τα ευρήματά του δεν είναι πάντοτε ευρέως γενικευμένα και οι ερευνητές πρέπει επίσης να προσέχουν με αυτές τις μεθόδους για να διασφαλίσουν ότι δεν επηρεάζουν τα δεδομένα με τρόπους που τα αλλάζουν σημαντικά και ο κίνδυνος βεβιασμένων ερωτήσεων από μεριάς του ερευνητή με πιθανό αποτέλεσμα τις ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες. (Παρασκευοπούλου-Κόλλια, 2008)

Στην παρούσα εργασία χρησιμοποιείται το εργαλείο της διαπροσωπικής ημί-δομημένης συνέντευξης για την άντληση των στοιχείων της έρευνας. Προτιμήθηκε αυτή η μέθοδος διότι παρέχει στο άτομο που γίνεται η συνέντευξη να διατυπώσει ευέλικτα την άποψη του για το ζητούμενο της κάθε ερώτησης και όπου κρίνει ο ερευνητής τον καθοδηγεί και επεξηγεί καλύτερα την ερώτηση για να είναι σαφέστερη η ερώτηση και πιο αξιόπιστη η απάντηση του ερωτώμενου.

Δείγμα της έρευνας

Το δείγμα αποτελείται από ανώτερα στελέχη, πολιτικά και διοικητικά, αιρετά και με σχέση εργασίας (Μόνιμοι, με μετακλητή σχέση εργασίας) του ΟΤΑ Α' Βαθμού – Δήμου Ρόδου. Συνολικά το δείγμα αποτελείται από δέκα άτομα, τους:

- 1) Δρ. Νικολαΐδου Κυριακή – Γενική Γραμματέα Δήμου Ρόδου

- 2) Καμπούρη Ιωάννη - Αντιδήμαρχο Κοινωνικής Πολιτικής, Διοικητικής Εξυπηρέτησης του Πολίτη και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνηση Δήμου Ρόδου.
- 3) Ταρασλιάς Κωνσταντίνος- Αντιδήμαρχος Οικονομικών Υπηρεσιών και Τουρισμού Δήμου Ρόδου.
- 4) Δρ. Μουστάκας Λουκάς – Προϊστάμενος Τμήματος Ανθρώπινου Δυναμικού και Αναπληρωτής Προϊστάμενος Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών Δήμου Ρόδου.
- 5) Κρητικός Μιχαήλ – Προϊστάμενος Τμήματος Διοίκησης και Αναπληρωτής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών Δήμου Ρόδου.
- 6) Κατσαρός Κωνσταντίνος – Προϊστάμενος Διεύθυνσης Κοινωνικής Πολιτικής και Πρόνοιας Δήμου Ρόδου.
- 7) Διάκου Τσαμπίκα – Προϊσταμένη Διεύθυνσης Προσχολικών Κέντρων Δήμου Ρόδου.
- 8) Μπακίρης Φώτιος – Προϊστάμενος ΧΥΤΑ-ΧΥΤΥ Δήμου Ρόδου και Πρόεδρος Συλλόγου Εργαζομένων του Δήμου.
- 9) Λαμπρίδης Χαράλαμπος – Προϊστάμενος Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Πρασίνου του Δήμου.
- 10) Μοσχούς Σωτήριος – Προϊστάμενος Αυτοτελές Τμήματος Δημάρχου και Τμήματος Συνεδριάσεων Δημοτικού Συμβουλίου.

Συλλογή δεδομένων

Η συλλογή των συνεντεύξεων έγινε το χρονικό διάστημα μεταξύ 15 Δεκεμβρίου 2021 και 15 Ιανουαρίου 2022 , αρκετά μετά την έλευση της πανδημίας έτσι ώστε οι ερωτώμενοι να έχουν μια πιο ξεκάθαρη εικόνα αυτής και των επιπτώσεων της στην λειτουργία του Οργανισμού. Πιο συγκεκριμένα, ελήφθησαν δέκα ημι-δομημένες συνεντεύξεις με ανώτερα στελέχη του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού – Δήμου Ρόδου ως μελέτη περίπτωσης της παρούσας εργασίας. Δόθηκε η δυνατότητα μέσω της διαδικασίας αυτής να εκφράσουν ελεύθερα την άποψη τους σε μία σειρά από 19 ερωτήσεις (οι πρώτες 5 ερωτήσεις ήταν με δημογραφικά στοιχεία όπως: 1) φύλο, 2) ηλικία, 3) βαθμίδα εκπαίδευσης, 4) έτη προϋπηρεσίας στην θέση ευθύνης που

κατέχουν, 5) αριθμός ατόμων που απαρτίζουν την Διεύθυνση ή το Τμήμα που είναι Προϊστάμενοι). Οι υπόλοιπες 14 ερωτήσεις ήταν στοχευμένες ερωτήσεις οι οποίες έχουν ως σκοπό να καλύψουν όλο το φάσμα της έρευνας και των 2 κυρίων ερευνητικών ερωτημάτων :

1. Εάν όλα τα **προληπτικά μέτρα** που εφαρμόστηκαν από τους ΟΤΑ Α' βαθμού, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η επιδημία του Covid19 στη χώρα μας ήταν αποτελεσματικά και σε ποιο βαθμό.
2. Σε ποιο βαθμό η μείωση των εσόδων και η αύξηση των δαπανών, το λεγόμενο «scissors effect» ως επίπτωση της πανδημίας, θέτει σε κίνδυνο τα οικονομικά των Δήμων, των πόλεων και των Περιφερειών στην Ε.Ε., δοκιμάζοντας τις αντοχές των ηγετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην πορεία για την επίτευξη των στόχων της Ατζέντας 2030.

Συνοπτικά, η διαδικασία που ακολουθήθηκε για την διενέργεια της έρευνας είναι η εξής:

- Διατυπώθηκαν τα ερευνητικά ερωτήματα
- Σχεδιάστηκαν οι ερωτήσεις της συνέντευξης
- Έγινε επιλογή των ιεραρχικά ανώτερων στελεχών διοίκησης υπευθύνων λήψης αποφάσεων και εφαρμογής τους για την αντιμετώπιση της πανδημίας που αποτέλεσαν το δείγμα.
- Υπήρξε αρχικά επαφή μαζί τους , ώστε να ενημερωθούν για το σκοπό της έρευνας και να δώσουν τη συγκατάθεσή τους για τη συμμετοχή τους σε αυτήν.
- Πραγματοποιήθηκαν οι συνεντεύξεις, που διάρκησαν περίπου 30 με 35 λεπτά της ώρας
- Έγινε η ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν.
- Συγγράφηκε η εργασία.

Το ερωτηματολόγιο των συνεντεύξεων της έρευνας, είναι διαθέσιμο στο Παράρτημα στο τέλος της εργασίας.

Ο Δήμος Ρόδου.

Εικόνα 9_Λογότυπο Δήμου Ρόδου

Πηγή: <https://www.rhodes.gr/>

Η Ρόδος είναι το μεγαλύτερο νησί της Δωδεκανήσου, τέταρτο σε έκταση στην Ελλάδα με έκταση: 1.401,46 τετραγωνικά χιλιόμετρα, βρίσκεται στο Ανατολικότερο (μετά το Καστελόριζο) άκρο της Ελλάδας αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά της Κύπρου, η απόσταση της Ρόδου από την Αθήνα είναι η μεγαλύτερη της Χώρας, ενώ βρίσκεται σε πολύ μικρή απόσταση από την Τουρκία και Διοικητικά είναι η Πρωτεύουσα της Δωδεκανήσου. Με την εφαρμογή του Καλλικράτη (Ν.3852/2010), το Νησί έγινε ένας Δήμος με Δέκα Δημοτικές Ενότητες που ήταν πρώην Ανεξάρτητοι Δήμοι που συνενώθηκαν, δεκαέξι Δημοτικές Κοινότητες, 27 Τοπικές Κοινότητες και 10 Οικισμούς. Ο Δήμος Ρόδου έχει πληθυσμό: 115.490 κατοίκους (απογραφή πληθυσμού 2011) με την Πόλη της Ρόδου να συγκεντρώνει το 44% (50.636 κατοίκους) του πληθυσμού. Η Οικονομία του νησιού στηρίζεται σχεδόν αποκλειστικά στον τουρισμό και τις σχετικές με αυτόν δραστηριότητες του. (Δήμος Ρόδου, 2015)

Συνοψίζοντας:

- Η Ρόδος αποτελεί σημαντική πύλη Εισόδου στην χώρα και την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Βρίσκεται σε κομβική γεωγραφική θέση, στους άξονες των θαλάσσιων μεταφορών προς Μαύρη Θάλασσα, τον Ινδικό και τον Ατλαντικό Ωκεανό και των αερομεταφορών για την Εγγύς - Μέση και Άπω Ανατολή, Αφρική και Ωκεανία.
- Η Απομακρυσμένη θέση και ο νησιωτικός χαρακτήρας της Ρόδου, την κατατάσσουν στις πλέον απομονωμένες περιοχές της Ε.Ε. με αυξημένο κόστος

Ανάπτυξης και Υποδομών και δυσεπίλυτα και υψηλού κόστους συγκοινωνιακά προβλήματα.

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΡΟΔΟΥ

Τα όργανα Διοίκησης του Δήμου Ρόδου, όπως προκύπτουν από την εφαρμογή του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/ τ.Α' /07.06.2010): Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης είναι τα ακόλουθα:

- Δημοτικό Συμβούλιο (με 47 μέλη)
- Δήμαρχος
- Οικονομική Επιτροπή (με 11 μέλη)
- Επιτροπή Ποιότητας Ζωής (με 11 μέλη)
- Εκτελεστική Επιτροπή (με 12 μέλη)
- Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης

Ο Δήμος Ρόδου αποτελούμενος πλέον από 10 δημοτικές ενότητες διαθέτει το ανθρώπινο δυναμικό, τις κτιριακές υποδομές και τον εξοπλισμό από τους 10 πρώην Δήμους και με την κατάλληλη οργάνωση των υπηρεσιών και την ορθολογική διαχείριση των οικονομικών πόρων στοχεύει να αποτελέσει ένα δυναμικό οργανισμό παροχής ποιοτικών υπηρεσιών για τους δημότες και τους επισκέπτες του νησιού. (Δήμος Ρόδου, 2015)

ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΥ ΡΟΔΟΥ

Ο Δήμος Ρόδου διαθέτει τα παρακάτω τρία (3) Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ)

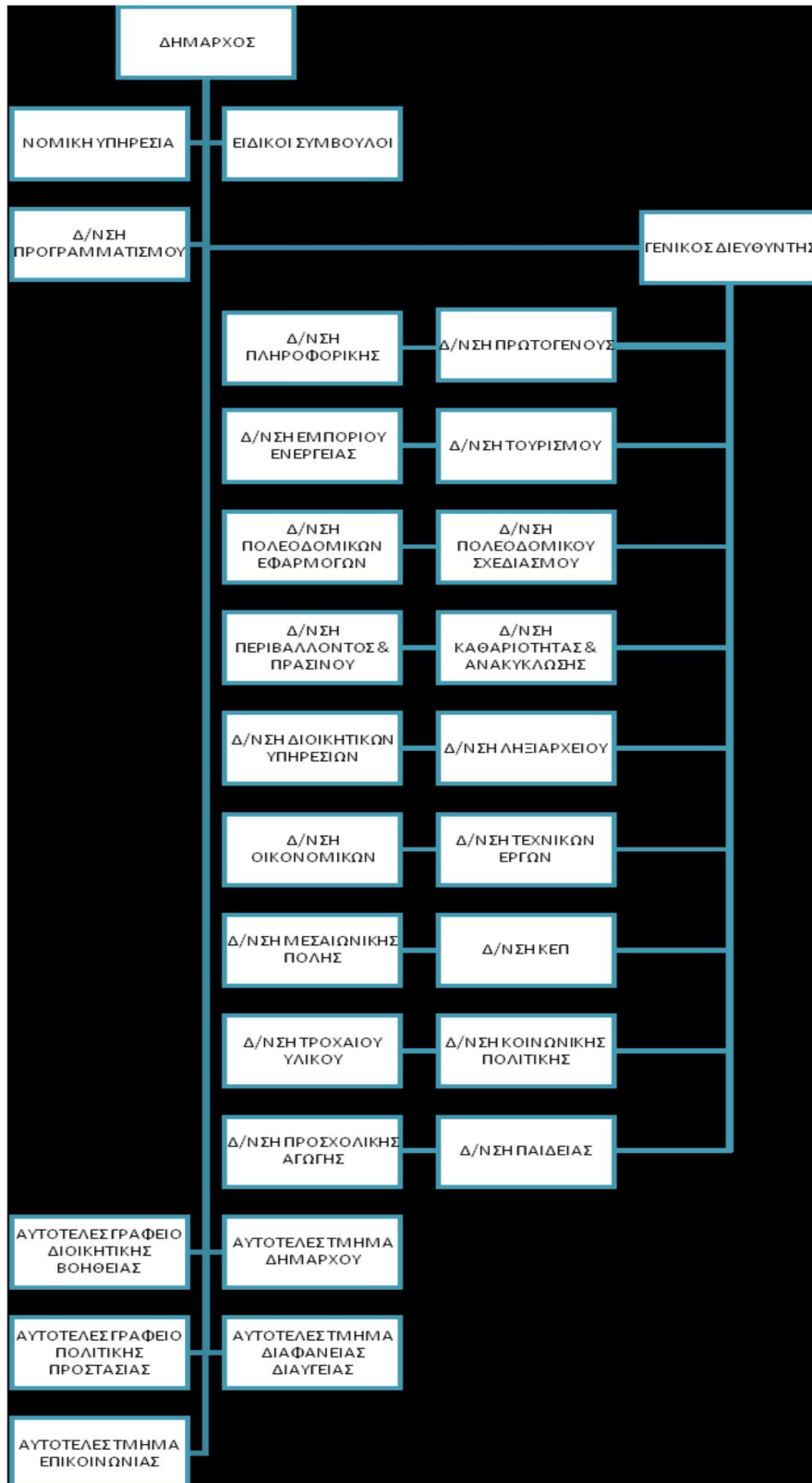
- Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού Ρόδου «Δ.Ο.Π.Α.Ρ»
- Δημοτικός Οργανισμός Πρόνοιας Δήμου Ρόδου ΔΟΠ.
- Μουσείο Νεοελληνικής Τέχνης Δήμου Ρόδου.

και τα παρακάτω τέσσερα (4) Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ):

1. <ΡΟΔΑ> κοινωφελής δημοτική επιχείρηση με την επωνυμία <ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΡΟΔΑ>.
2. Ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία <ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΡΟΔΟΥ ΜΟΝΟΜΕΤΟΧΙΚΗ Α.Ε. (Δ.Ε.Ρ.Μ.Α.Ε)>
3. <ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ και ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΡΟΔΙΩΝ>
4. Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης & Αποχέτευσης Ρόδου ΔΕΥΑΡ

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ & ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ

ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Εικόνα 10_Οργανόγραμμα Υπηρεσιών Δήμου Ρόδου

Πηγή (Δήμος Ρόδου, 2015_Επιχειρησιακό Σχέδιο ετών 2015-2020)

Οικονομικές Επιπτώσεις στους Δήμους της Ελλάδας εξαιτίας της πανδημίας COVID-19

Σύμφωνα με άρθρο του Ηλιάδη Ν. στην οικονομική e-εφημερίδα Voria.gr στις 26 Απριλίου 2021, σχετικά με τις οικονομικές επιπτώσεις στους Δήμους της Ελλάδας εξαιτίας της πανδημίας COVID-19 το έτος 2020 , οι δήμοι δέχθηκαν διπλό οικονομικό πλήγμα εξ αιτίας της πανδημίας. Αφ' ενός λόγω της μείωσης των εσόδων τους, καθώς μεγάλος αριθμός καταστημάτων και επιχειρήσεων δεν κατέβαλαν δημοτικά τέλη για το διάστημα που είχαν κατεβάσει ρολά, αφ' ετέρου, λόγω των έκτακτων δαπανών στις οποίες υποχρεώθηκαν οι δήμοι, για μια σειρά μέτρα και δράσεις με σκοπό την μέγιστη δυνατή προστασία από τον κορωνοϊό. Σύμφωνα με το υπουργείο Εσωτερικών το σύνολο της οικονομικής ζημιάς άγγιξε τα 570 εκατ. Ευρώ , για το διάστημα από την έναρξη της πανδημίας στην Ελλάδα, τον Μάρτιο του 2020, έως και έναν χρόνο αργότερα, τον Μάρτιο του 2021. Τα 200 εκατ. περίπου αφορούν τις απώλειες από τη μη είσπραξη των δημοτικών και άλλων τελών που αφορούν καταστήματα και επιχειρήσεις και τα υπόλοιπα 370 εκατ. τις έκτακτες δαπάνες στις οποίες υποχρεώθηκαν οι δήμοι, για τον έλεγχο της πανδημίας. (Ηλιάδης, 2021)

Σύμφωνα με τα στοιχεία τα οποία επεξεργάστηκε το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των ΟΤΑ σημαντικό ρόλο στη μείωση των εσόδων έπαιξε η δραματική συρρίκνωση της τουριστικής κίνησης. Για τον λόγο αυτόν, στους πρώτους τριάντα ΟΤΑ με τις μεγαλύτερες απώλειες περιλαμβάνονται δήμοι από τουριστικές περιοχές. Σε υψηλή θέση για το έτος 2020, την 2^η βρίσκεται ο Δήμος Ρόδου ο οποίος στηρίζεται οικονομικά αποκλειστικά από τον τουριστικό τομέα όπως φαίνεται στον παρακάτω σχετικό πίνακα.

<u>ΔΗΜΟΙ</u>	<u>ΜΕΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ</u>	<u>ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ COVID</u>	<u>ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΩΛΕΩΝ</u>
Αθηναίων	8.803.450	3.570.481	12.373.931
Ρόδου	6.093.852	222.061	6.315.912
Θεσσαλονίκης	3.418.492	449.968	3.868.461
Λαρισαίων	1.443.674	1.738.041	3.181.715
Κω	2.818.500	44.357	2.862.857
Ρεθύμνης	2.175.285	509.618	2.684.903
Θήρας	2.216.993	195.272	2.412.265
Χερσονήσου	2.062.050	250.315	2.312.365
Μυκόνου	2.129.537	150.079	2.285.616
Βάρης Βούλας Βουλιαγμένης	1.719.896	524.715	2.244.611
Χανίων	1.177.773	965.477	2.143.251
Κεντ. Κερκύρας	1.607.649	507.006	2.114.655
Ηρακλείου	1.031.863	985.319	2.017.181
Θέρμης	1.295.406	586.465	1.881.871
Περιστερίου	274.712	1.508.419	1.783.131
Αλεξανδρούπολης	683.719	801.955	1.485.674
Κ. Νευροκοπίου	1.332.340	80.184	1.412.524
Κασσάνδρας	1.363.855	19.968	1.383.823
Λουτρακίου	1.273.328	86.319	1.359.647
Καλλιθέας	212.474	1.088.461	1.300.935

Εικόνα 11_Οι Δήμοι με τις μεγαλύτερες οικονομικές απώλειες λόγω COVID-19 για το 2020

Πηγή: (<https://www.voria.gr/article/kentriki-makedonia-pii-dimi-dechthikan-megaloi-ikonomiko-pligma-logo-pandimias> , 2021, Απρίλιος 26)

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΡΟΔΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19

Ο Δήμος Ρόδου λειτούργησε ένα Επιχειρησιακό Κέντρο για να στηρίξει σημαντικά τους πολίτες του και ιδιαίτερα τους ηλικιωμένους έχοντας δεχτεί και εξυπηρετήσει τις πρώτες δέκα ημέρες, συνολικά 141 αιτήματα από ηλικιωμένους που ήταν απομονωμένοι στα σπίτια τους λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, και δεν μπορούσαν να εξυπηρετηθούν από μόνοι τους αφού δεν είχαν συγγενείς και φίλους. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 90% των αιτημάτων ολοκληρώθηκε την επόμενη μέρα της αίτησης, τα υπόλοιπα τη μεθεπόμενη, γιατί καθημερινά 11 οχήματα με υπαλλήλους του Βοήθεια στο Σπίτι βρίσκονταν κοντά στους ωφελούμενους, ένα σε κάθε Δημοτική Ενότητα και δύο στην πόλη της Ρόδου. Επίσης λειτούργησε τηλεφωνικό κέντρο εξυπηρέτησης όλες τις ημέρες

της εβδομάδας καθώς και γραμμή κοινωνικό-ψυχολογικής υποστήριξης αλλά τίποτε από όλα αυτά δεν θα είχε επιτευχθεί εάν δεν λειτουργούσαν με αυταπάρνηση οι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας, της Διεύθυνσης Προσχολικής Αγωγής και Δημιουργικής Απασχόλησης, του Δημοτικού Οργανισμού Πρόνοιας και της ΑΜΚΕ Κοινωνικής Φροντίδας και Ανάπτυξης, οι οποίοι, αφηφώντας τις δύσκολες συνθήκες, παρείχαν τις υπηρεσίες τους για το καλό των ηλικιωμένων, όπως δημόσια ανέφερε σε Δελτίο Τύπου, ο κός Τριάντος Γεώργιος, αρμόδιος Αντιδήμαρχος Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Ρόδου. (Δήμος Ρόδου, 2020)

Σύμφωνα επίσης με τον Αντιδήμαρχο Ρόδου Κοινωνικής Πολιτικής, Διοικητικής Εξυπηρέτησης του Πολίτη & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, κο Καμπούρη Ιωάννη σε συνέντευξη του στην κα Ντόκου Πέγκυ, στην Εφημερίδα Δημοκρατική στις 27 Νοεμβρίου 2021: στο άρθρο « πρωτοπορεί ο Δήμος Ρόδου και στις νέες τεχνολογίες » δήλωσε ότι: «Το νησί της Ρόδου, έχει πλέον παρουσία στην Κοινωνία της Πληροφορίας (μία ΑΕ του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης) που θα διαχειριστεί το Ταμείο Ανάκαμψης. Η παρουσία της Ρόδου μεταξύ των δήμων που εκδήλωσαν ενδιαφέρον, ήταν η καλύτερη, σύμφωνα με τον υφυπουργό κ. Γεώργιο Γεωργαντά και τον διευθύνοντα σύμβουλο της εταιρείας, καθώς πήγαμε οργανωμένα και παρουσιάσαμε ολοκληρωμένο σχέδιο με στόχο να απορροφήσουμε τα 3,3εκ. ευρώ που αναλογούν στις Νέες Τεχνολογίες.»

Ο Δήμος Ρόδου ήταν ο πρώτος σύμφωνα με τον κο Καμπούρη που εφάρμοσε τις πρωτοποριακές υπηρεσίες στον τομέα της ψηφιακής πολιτικής και μάλιστα στο πρώτο lock down με την έναρξη της πανδημίας, όπως την εφαρμογή Teledimos μέσω της οποίας οι δημότες εκδίδουν πιστοποιητικά και όσα έγγραφα εκδίδουν τα ΚΕΠ, τα Δημοτολόγια και τα Ληξιαρχεία με ηλεκτρονικό τρόπο, ενώ ταυτόχρονα ο πολίτης έχει την δυνατότητα να κάνει πληρωμές για τις υπηρεσίες του Δήμου, χωρίς φυσική παρουσία. Ταυτόχρονα στα πλαίσια της προγραμματικής σύμβασης που έχει συνάψει ο Δήμος Ρόδου με τον Δήμο Τρικκαίων για ανταλλαγή τεχνογνωσίας και υποστήριξη των ψηφιακών υπηρεσιών, έχει δημιουργήσει μία ηλεκτρονική εφαρμογή για την λήψη αιτημάτων από τους Δημότες σχετικά με την καθημερινότητα τους (εάν υπάρχουν προβλήματα όπως: καθαριότητα κοινόχρηστων χώρων, επιδιόρθωση οδοστρωμάτων, κλαδέματα δένδρων, προβλήματα ηλεκτροφωτισμού, αδέσποτων ζώων, και άλλα παράπονα παρόμοιας φύσεως που μπορεί να λυθούν) . Παράλληλα λειτουργεί και τηλεφωνικό κέντρο με τον

αριθμό 15588 στον οποίο μπορούν να απευθύνονται οι Δημότες για την επίλυση των προβλημάτων και την ενημέρωση σχετικά με την πορεία των ηλεκτρονικών αιτημάτων που έχουν υποβάλει στην ηλεκτρονική εφαρμογή. Τέλος μια ακόμη καινοτομία που εφαρμόσε ο Δήμος είναι το Γεωγραφικό Πληροφοριακό Σύστημα (GIS) που δίνει την δυνατότητα συστηματικής παρακολούθησης όλων των κτιρίων στην πόλη της Ρόδου αλλά και στο υπόλοιπο νησί που θα αποτελέσει βάση για την εφαρμογή της έξυπνης στάθμευσης, έργο που θα προσφέρει ανακούφιση στο κυκλοφοριακό πρόβλημα της πόλης. Με αυτό θα μπορεί ο κάθε δημότης να βρίσκει ηλεκτρονικά από το σπίτι του την θέση στάθμευσης που επιθυμεί, να κάνει κράτηση και να την προπληρώσει εάν επιθυμεί. (Ντόκου, 2021)

Σύμφωνα με τον Δήμαρχο Ρόδου κ.ο Καμπουράκη Αντώνη σε συνέντευξη του στην Εφημερίδα Δημοκρατική στις 01 Ιανουαρίου 2022, Η πανδημία λειτούργησε ως καταλύτης επιτάχυνσης τάσεων, ενώ προανάγγειλε την πραγματοποίηση ενός από τα μεγαλύτερα έργα Σύμπραξης Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα-(ΣΔΙΤ) στην Ελλάδα, που θα είναι πρότυπο συνολικής ορθολογικής, περιβαλλοντικής διαχείρισης απορριμμάτων και αποβλήτων, με βάση τις αρχές της κυκλικής οικονομίας. Σχετικά με την διαχείριση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και τα έκτακτα μέτρα που χρειάστηκε να λάβει ο Δήμος Ρόδου για να αντιμετωπίσει τις νέες συνθήκες ο κ.ο Καμπουράκης επισήμανε ότι η διαχείριση κινήθηκε σε τρεις κύριες κατευθύνσεις: Πρώτον, συνέβαλε στην επιτυχία των μέτρων προστασίας με τη διευκόλυνση του προγράμματος εμβολιασμού, την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας, μέχρι και τις απολυμάνσεις χώρων, όπου υπήρξαν μεγάλες συγκεντρώσεις ατόμων. Δόθηκε ειδική έμφαση στα σχολεία καθώς ο Δήμος εξασφάλισε, για πρώτη φορά στην ιστορία του, 189 θέσεις καθαριστριών, με 10μηνη σύμβαση όπου συνολικά υπηρετούν 206 άτομα στις σχολικές μονάδες, μαζί με τις μόνιμες καθαρίστριες του Δήμου, προκειμένου να τηρούνται με ευλάβεια τα Πρωτόκολλα του ΕΟΔΥ, με τις διαρκείς απολυμάνσεις επιφανειών.

Δεύτερον, ο Δήμος στάθηκε έμπρακτα δίπλα στην κοινωνία με το έκτακτο επίδομα που δόθηκε στους πληγέντες επαγγελματίες από την πανδημία, όπως επίσης στην οριζόντια μεγάλη μείωση των δημοτικών τελών, τόσο για τα νοικοκυριά, όσο και για τις επιχειρήσεις. Επίσης αυξάνετε διαρκώς ο προϋπολογισμός στον Δημοτικό Οργανισμό Πρόνοιας, ενισχύονται τα συσσίτια, παρεμβαίνουν οι υπηρεσίες του Δήμου σε

φαινόμενα κακοποίησης γυναικών, που είχαν έξαρση μέσα στην πανδημία, και είναι στην τελική ευθεία η δημιουργία ξενώνα αστέγων.

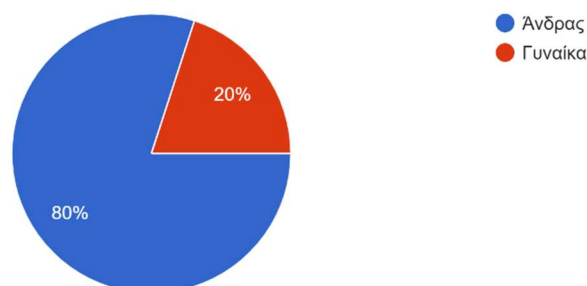
Τρίτη κατεύθυνση είναι, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, και η ηλεκτρονική εξυπηρέτηση του πολίτη που ήδη εφαρμόζει ο Δήμος με το πρόγραμμα «Τηλεδημος» καθώς και της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων του προγράμματος «Εξυπνες Πόλεις», από την Κοινωνία της Πληροφορίας, σε συνεργασία με το **Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης**. Ο Δήμος Ρόδου, πέτυχε να συγκαταλέγεται ανάμεσα στους μεγάλους δήμους της χώρας, όπως της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, του Πειραιά, που θα χρηματοδοτηθούν για να μετατραπούν σε «έξυπνες πόλεις». (Δημοκρατική, 2022)

5.2. Ανάλυση αποτελεσμάτων συνεντεύξεων – Τα βασικά σημεία κάθε συνέντευξης.

Ξεκινώντας, παρακάτω απεικονίζονται τα αποτελέσματα διαγραμματικά σε 2 κατηγορίες : Α) Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων και Β) Παράγοντες που επηρεάζουν την απόδοση των εργαζομένων του Οργανισμού – Η Επίδραση της πανδημίας του COVID-19 .

Α. Δημογραφικά στοιχεία

Φύλο
10 απαντήσεις

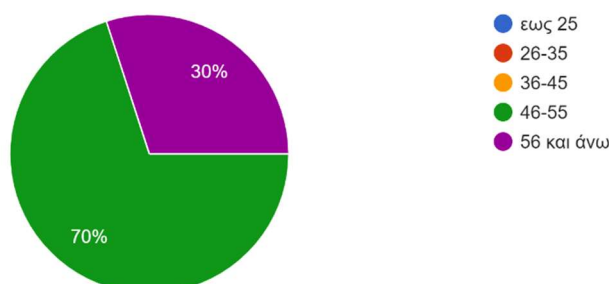

Γράφημα 1_ Φύλο

Όπως βλέπουμε στο (Γράφημα 1), η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων είναι άνδρες το 80 % που κατέχουν θέση ευθύνης, ενώ μόλις το 20% είναι γυναίκες ποσοστό

που σε γενικές γραμμές με μικρές αποκλίσεις είναι αληθές, προς την κάλυψη θέσεων ευθύνης από γυναίκες γενικά στον Οργανισμό.

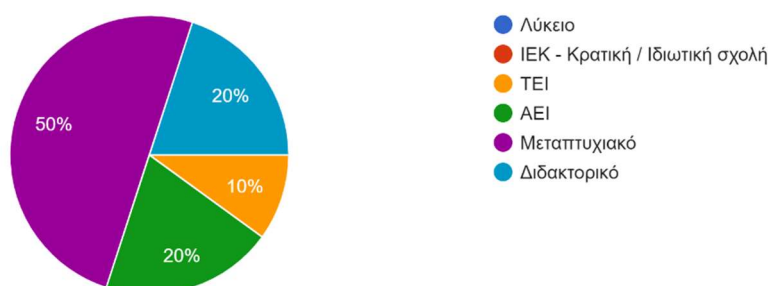
Ηλικία
10 απαντήσεις

Γράφημα 2_Ηλικία

Στο (Γράφημα 2) και στο κομμάτι της ηλικιακής κατανομής βλέπουμε ότι ένα ποσοστό 70,00 % είναι ανάμεσα στην ηλικιακή ομάδα των 46 – 55 χρονών και ένα ποσοστό 30,00% είναι ανάμεσα στην ηλικιακή ομάδα των 56 και άνω χρονών.

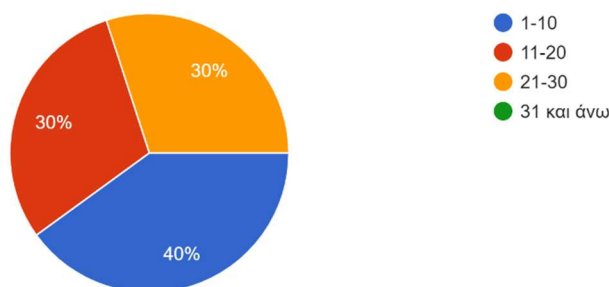
Βαθμίδα Εκπαίδευσης
10 απαντήσεις

Γράφημα 3_Βαθμίδα Εκπαίδευσης

Στο (Γράφημα 3) και στο κομμάτι της εκπαίδευσης, η απόλυτη πλειοψηφία του δείγματος κατέχει τουλάχιστον πτυχίο AEI ή TEI (100,00%) από τους οποίους ποσοστό 50 % κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών και ένα επιπλέον 20 % κατέχει διδακτορικό τίτλο σπουδών.

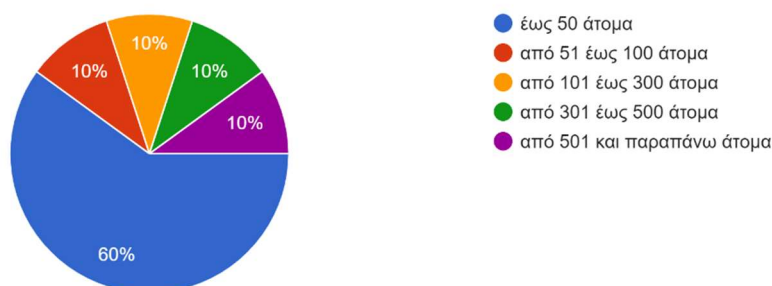
Έτη προϋπηρεσίας της θέσης ευθύνης που κατέχετε
10 απαντήσεις

Γράφημα 4 Έτη προϋπηρεσίας της θέσης ευθύνης που κατέχετε

Στο (Γράφημα 4) και στο κομμάτι της εμπειρίας των ερωτώμενων σε κατοχή θέσης ευθύνης προκύπτει ένα ποσοστό 40 % σε κατοχή θέσης ευθύνης από 1 έως 10 έτη υπηρεσίας, ποσοστό 30 % σε κατοχή θέσης ευθύνης από 11 έως 20 έτη υπηρεσίας και τέλος ένα ποσοστό 20 % σε κατοχή θέσης ευθύνης από 21 έως 30 έτη υπηρεσίας. Από αυτά τα ποσοστά προκύπτει ότι σημαντικό ποσοστό των ερωτώμενων είναι έμπειρα στελέχη σε κατοχή θέσης ευθύνης στον Δήμο Ρόδου καθότι όλοι οι ερωτώμενοι πλην της Γενικής Γραμματέας που κατέχει την θέση αυτή 3 έτη και των 2 αιρετών, όλοι οι υπόλοιποι κατέχουν όλη την αντίστοιχη προϋπηρεσία τους στον Δήμο Ρόδου για αυτό και επιλέχθηκαν.

Πόσα άτομα αποτελούν την διεύθυνση / τις διευθύνσεις στην/στις οποίες είστε προϊστάμενος/η ;
(Σημειώστε αριθμό).....
10 απαντήσεις

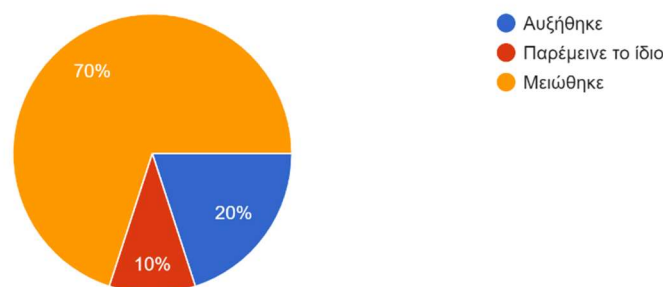

Γράφημα 5 Πόσα άτομα αποτελούν την διεύθυνση στην οποία είστε προϊστάμενος/η; Αριθμός ατόμων

Τέλος στο (Γράφημα 5) η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων , ποσοστό 60 % διοικεί έως και 50 άτομα , ενώ ισόποσα ποσοστού 10 % κάθε επόμενων ερωτώμενων διοικεί: από 51 έως 100 άτομα, από 101 έως 300 άτομα, από 301 έως και 500 άτομα, και από 501 και παραπάνω άτομα.

Β. Παράγοντες που επηρεάζουν την απόδοση των εργαζομένων του Οργανισμού – Η Επίδραση της πανδημίας του COVID-19 .

Τα τελευταία χρόνια, το προσωπικό της / των Διευθύνσεων που είστε Προϊστάμενος / Προϊσταμένη έχει αυξηθεί ή μειωθεί;
10 απαντήσεις

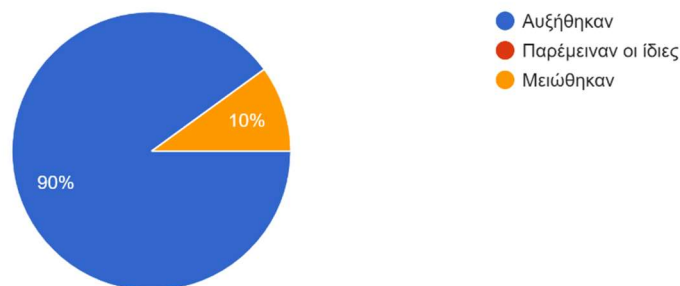

Γράφημα 6_Τα τελευταία χρόνια, το προσωπικό της Διεύθυνσης που είστε Προϊστάμενος/προϊσταμένη έχει αυξηθεί ή μειωθεί;

Στο (Γράφημα 6) η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων , ποσοστό 70 % δηλώνει ότι το προσωπικό της Διεύθυνσης και του τμήματος που είναι προϊστάμενος έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια , ένα ποσοστό 10 % ότι παρέμεινε το ίδιο και τέλος ένα ποσοστό 20 % ότι έχει αυξηθεί. Διαπιστώνουμε λοιπόν αρχικά ότι γενικά υπάρχει έλλειψη προσωπικού από διάφορες αιτίες (λόγω συνταξιοδοτήσεων, κινητικότητας, κατάργηση δημοτικής αστυνομίας) όπως αναφέρεται και παραπάνω στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Ρόδου 2015-2019.

Τα τελευταία χρόνια, πιστεύετε ότι οι διαδικασίες που εφαρμόζει το προσωπικό σας καθημερινά έχουν αυξηθεί ή μειωθεί;

10 απαντήσεις

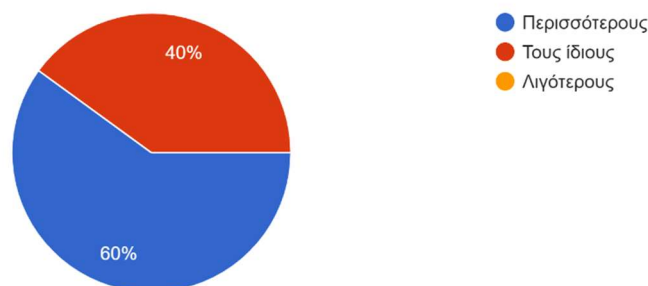

Γράφημα 7_ Τα τελευταία χρόνια πιστεύετε ότι οι διαδικασίες που εφαρμόζει το προσωπικό σας καθημερινά έχουν αυξηθεί ή μειωθεί;

Ταυτόχρονα στο (Γράφημα 7) και παρά την μείωση του προσωπικού του Δήμου Ρόδου διαπιστώνουμε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων , ποσοστό 90 % δηλώνει ότι οι διαδικασίες που εφαρμόζει καθημερινά το προσωπικό της Διεύθυνσης και του τμήματος που είναι προϊστάμενος έχουν αυξηθεί ενώ μόλις το 10 % δηλώνει ότι οι διαδικασίες που εφαρμόζει καθημερινά το προσωπικό της Διεύθυνσης και του τμήματος που είναι προϊστάμενος έχουν μειωθεί.

Τα τελευταία χρόνια, πιστεύετε ότι το προσωπικό με τις διαδικασίες που εφαρμόζει είναι περισσότερο αποδοτικό , εξυπηρετεί περισσότερους ή λιγότερους ανθρώπους;

10 απαντήσεις

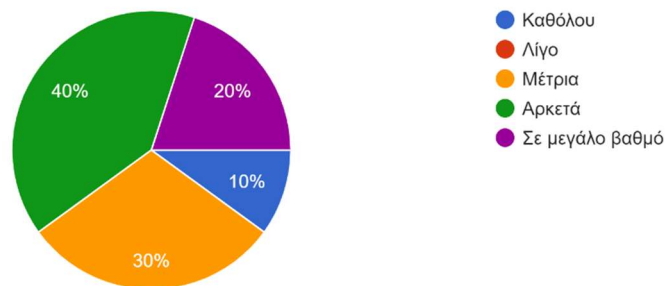

Γράφημα 8_ Τα τελευταία χρόνια, πιστεύετε ότι το προσωπικό με τις διαδικασίες που εφαρμόζει είναι περισσότερο αποδοτικό, εξυπηρετεί περισσότερους ή λιγότερους ανθρώπους.

Τέλος στο (Γράφημα 8) και παρά την μείωση του προσωπικού του Δήμου Ρόδου και την αύξηση των διαδικασιών που εφαρμόζονται καθημερινά διαπιστώνουμε ότι η πλειοψηφία των ερωτώμενων , ποσοστό 60 % δηλώνει ότι το προσωπικό της Διεύθυνσης και του τμήματος που είναι προϊστάμενος είναι περισσότερο αποδοτικό και εξυπηρετεί

περισσότερους πολίτες ενώ το υπόλοιπο ποσοστό 40 % δηλώνει ότι το προσωπικό της Διεύθυνσης και του τμήματος που είναι προϊστάμενος είναι το ίδιο αποδοτικό και εξυπηρετεί περίπου τον ίδιο αριθμό πολιτών.

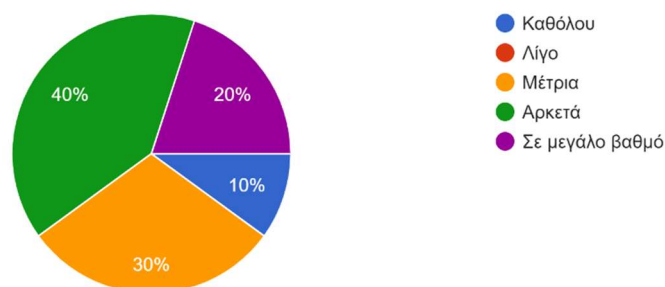
Σε ποιο βαθμό επηρέασε το φόρτο εργασίας των εργαζομένων σας η πανδημία του COVID-19
10 απαντήσεις

Γράφημα 9_Σε ποιο βαθμό επηρέασε το φόρτο εργασίας των εργαζομένων σας η πανδημία του COVID-19;

Στο (Γράφημα 9) , ποσοστό 40 % δηλώνει ότι επηρέασε αρκετά το φόρτο εργασίας των εργαζομένων η πανδημία του COVID-19, ποσοστό 30 % επηρέασε μέτρια , ποσοστό 20 % επηρέασε σε μεγάλο βαθμό και μόνο 10 % δεν επηρέασε καθόλου το φόρτο εργασίας των εργαζομένων. Συνοψίζοντας πάντως τις παραπάνω απαντήσεις συμπεραίνουμε ότι η πανδημία του COVID-19 επηρέασε σίγουρα τον φόρτο εργασίας των εργαζομένων σε σημαντικό βαθμό (είτε σε μεσαίο , είτε σε μικρό , είτε σε μεγάλο).

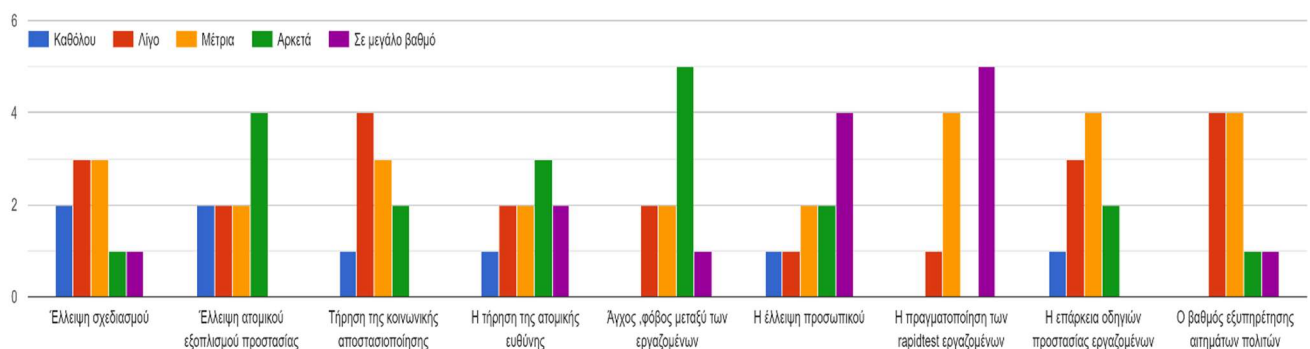
Σε ποιο βαθμό επηρέασε τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων σας η πανδημία του COVID-19
10 απαντήσεις

Γράφημα 10_Σε ποιο βαθμό επηρέασε τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων σας η πανδημία του COVID-19;

Παράλληλα στο (Γράφημα 10) , ακριβώς αντίστοιχα με το (Γράφημα 9) δηλαδή το ποσοστό 40 % των ερωτώμενων δηλώνει ότι επηρέασε αρκετά τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων η πανδημία του COVID-19, ποσοστό 30 % επηρέασε μέτρια , ποσοστό 20 % επηρέασε σε μεγάλο βαθμό και μόνο 10 % δεν επηρέασε καθόλου τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων. Συνοψίζοντας πάντως τις παραπάνω απαντήσεις και καθόλου τυχαία συμπεραίνουμε ότι η πανδημία του COVID-19 επηρέασε συνολικά τον φόρτο και τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων σε σημαντικό βαθμό (είτε σε μεσαίο , είτε σε μικρό , είτε σε μεγάλο).

Σε ποιο βαθμό σας απασχολούν τα παρακάτω ζητήματα κατά την άσκηση των καθηκόντων σας κατά τη διάρκεια της πανδημίας του COVID-19;

Γράφημα 11_Σε ποιο βαθμό σας απασχολούν τα παρακάτω ζητήματα κατά την άσκηση των καθηκόντων σας κατά την διάρκεια της πανδημίας του COVID-19;

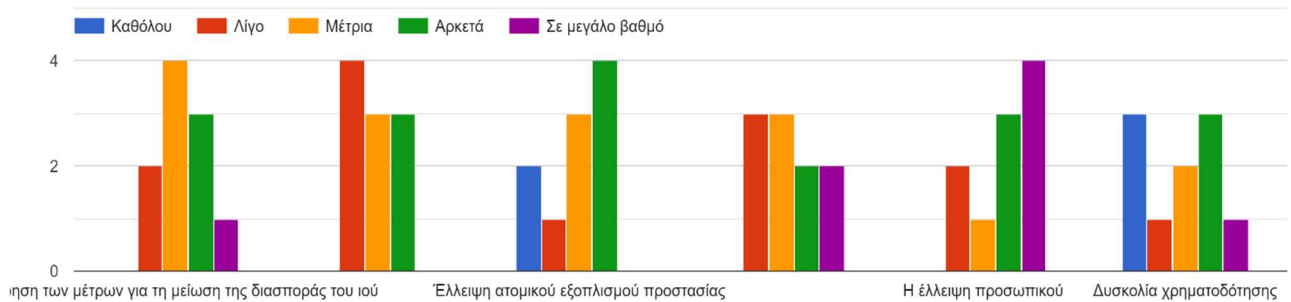
Στην συνέχεια στο (Γράφημα 11) τέθηκε μια σειρά ζητημάτων προς απάντηση που αφορούσαν το βαθμό απασχόλησης των ερωτώμενων κατά την άσκηση των καθηκόντων του συνολικά κατά την διάρκεια της πανδημίας του COVID-19 και δόθηκαν οι κάτωθι απαντήσεις:

- 1) Έλλειψη σχεδιασμού απασχόλησε: λίγο κ μέτρια από 30 % εξίσου, καθόλου 20 % , αρκετά κ πολύ από 10 % εξίσου.
- 2) Έλλειψη ατομικού εξοπλισμού προστασίας εργαζομένων απασχόλησε: αρκετά 40%, καθόλου, λίγο και μέτρια από 20 % εξίσου.
- 3) Τήρηση της κοινωνικής αποστασιοποίησης απασχόλησε: λίγο 40%, μέτρια 30%, αρκετά 20% ,καθόλου 10 %.

- 4) Η Τήρηση της ατομικής ευθύνης των εργαζομένων απασχόλησε: αρκετά 30 %, λίγο, μέτρια και σε μεγάλο βαθμό από 20 % εξίσου, καθόλου 10%.
- 5) Το άγχος, ο φόβος μεταξύ των εργαζομένων απασχόλησε: αρκετά 50 %, λίγο και μέτρια από 20 % εξίσου, σε μεγάλο βαθμό 10 %.
- 6) Η έλλειψη προσωπικού απασχόλησε: σε μεγάλο βαθμό 40 %, αρκετά και μέτρια από 20 % εξίσου, λίγο και καθόλου από 10 % εξίσου.
- 7) Η πραγματοποίηση των rapid-test των εργαζομένων απασχόλησε: σε μεγάλο βαθμό 50 %, μέτρια 40 % , λίγο 10 %.
- 8) Η επάρκεια των οδηγιών προστασίας των εργαζομένων απασχόλησε: μέτρια 40 %, λίγο 30 %, αρκετά 20 %, καθόλου 10 %.
- 9) Ο βαθμός εξυπηρέτησης των πολιτών απασχόλησε: λίγο και μέτρια από 40 % εξίσου, αρκετά και σε μεγάλο βαθμό από 10 % εξίσου.

Συνολικά από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι το άγχος και ο φόβος των εργαζομένων η έλλειψη προσωπικού και η πραγματοποίηση των rapid-test των εργαζομένων απασχόλησε σε μεγάλο βαθμό ποσοστιαία τους ερωτώμενους κατά την διάρκεια της πανδημίας του COVID-19. Επίσης απασχόλησε αρκετά τους ερωτώμενους η έλλειψη ατομικού εξοπλισμού προστασίας και η επάρκεια οδηγιών προστασίας των εργαζομένων καθώς και ο βαθμός εξυπηρέτησης των πολιτών κατά την διάρκεια της πανδημίας. Τέλος απασχόλησε μέτρια και λιγότερο τους ερωτώμενους η τήρηση της κοινωνικής αποστασιοποίησης των εργαζομένων, της ατομικής ευθύνης των εργαζομένων και η έλλειψη σχεδιασμού κατά την διάρκεια της πανδημίας του COVID-19.

Ποιες είναι οι κυριότερες δυσκολίες που καλείστε να αντιμετωπίσετε στην εργασία σας ως προϊστάμενος / η κατά την πανδημία του COVID-19;

Γράφημα 12_ Ποιες είναι οι κυριότερες δυσκολίες που καλείστε να αντιμετωπίσετε στην εργασία σας ως προϊστάμενος/η κατά την πανδημία του COVID-19;

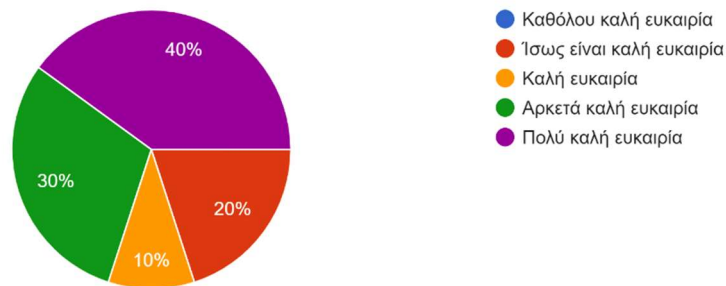
Επίσης στο (Γράφημα 12) τέθηκε το θέμα των κυριότερων δυσκολιών που αντιμετώπισαν οι ερωτώμενοι ως προϊστάμενοι και την άσκηση των καθηκόντων τους συνολικά κατά την διάρκεια της πανδημίας του COVID-19 και δόθηκαν οι κάτωθι απαντήσεις:

- 1) Η τήρηση των μέτρων για τη μείωση της διασποράς του ιού τους δυσκόλεψε: μέτρια 40 %, αρκετά 30 % , λίγο 20 % , σε μεγάλο βαθμό 10 %.
- 2) Η τήρηση της κοινωνικής αποστασιοποίησης των εργαζομένων τους δυσκόλεψε : λίγο 40 %, μέτρια και αρκετά από 30 % εξίσου.
- 3) Η έλλειψη ατομικού εξοπλισμού προστασίας των εργαζομένων τους δυσκόλεψε: αρκετά 40 %, μέτρια 30 %, καθόλου 20 %, λίγο 10 %.
- 4) Ο αυξημένος φόρτος εργασίας τους δυσκόλεψε: λίγο και μέτρια από 30 % εξίσου, αρκετά και σε μεγάλο βαθμό από 20 % εξίσου.
- 5) Η έλλειψη προσωπικού τους δυσκόλεψε: σε μεγάλο βαθμό 40 %, αρκετά 30 %, λίγο 20 %, μέτρια 10 %.
- 6) Η δυσκολία χρηματοδότησης τους δυσκόλεψε: αρκετά και καθόλου από 30 % εξίσου, μέτρια από 20 %, λίγο και σε μεγάλο βαθμό από 10 % εξίσου.

Συνολικά από τα παραπάνω συμπεραίνουμε η έλλειψη προσωπικού δυσκόλεψε σε μεγάλο βαθμό τους ερωτώμενους στην εργασία τους ως προϊσταμένους. Επίσης, τους δυσκόλεψε αρκετά: η έλλειψη ατομικού εξοπλισμού προστασίας , η δυσκολία χρηματοδότησης καθώς και η τήρηση των μέτρων για τον περιορισμό της διασποράς του

ιού. Τέλος απασχόλησε λιγότερο τους ερωτώμενους η κοινωνική αποστασιοποίηση των εργαζομένων και ο αυξημένος φόρτος εργασίας κατά την διάρκεια της πανδημίας του COVID-19.

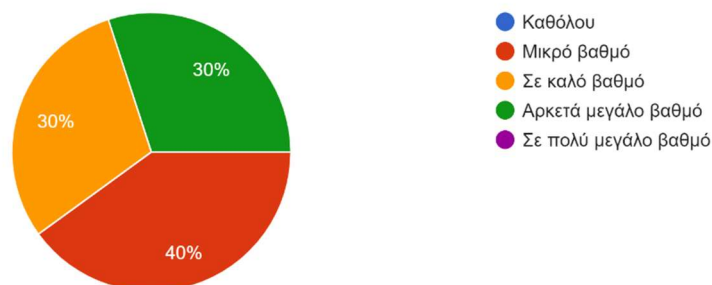
Πιστεύετε ότι η πανδημία του Covid-19 είναι μια ευκαιρία για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του οργανισμού;
10 απαντήσεις

Γράφημα 13_ Πιστεύετε ότι η πανδημία του COVID-19 είναι μια ευκαιρία για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του οργανισμού;

Στην συνέχεια στο (Γράφημα 13) και στο ερώτημα εάν πιστεύουν ότι η πανδημία του COVID-19 είναι μία ευκαιρία για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του Δήμου Ρόδου, οι ερωτώμενοι απάντησαν πλειοψηφικά με ποσοστό 40 % ότι είναι πολύ καλή ευκαιρία, με ποσοστό 30 % ότι είναι αρκετά καλή ευκαιρία , με ποσοστό 20 % ότι ίσως είναι καλή ευκαιρία και τέλος με ποσοστό 10 % ότι είναι καλή ευκαιρία. Συνολικά αθροιστικά προκύπτει ότι η πανδημία του COVID-19 είναι όντως ευκαιρία για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του Δήμου Ρόδου.

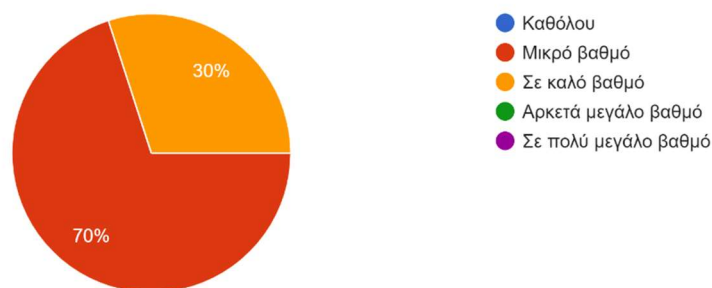
Πιστεύετε ότι έχετε την κατάλληλη τεχνική υποδομή ώστε να αξιοποιήσετε καλύτερα τα ψηφιακά δεδομένα που έχετε προς όφελος του Δήμου και του πολίτη ; Σε ποιο βαθμό ;
10 απαντήσεις

Γράφημα 14_ Πιστεύετε ότι έχετε την κατάλληλη τεχνική υποδομή ώστε να αξιοποιήσετε καλύτερα τα ψηφιακά δεδομένα που έχετε προς όφελος του Δήμου και του πολίτη; Σε ποιο βαθμό;

Σε συνέχεια του προηγούμενου ερωτήματος για ανάπτυξη του ψηφιακού μετασχηματισμού του Δήμου Ρόδου λόγω της πανδημίας, στο (Γράφημα 14) και στο ερώτημα εάν πιστεύουν ότι έχουν την κατάλληλη τεχνική υποδομή και σε ποιο βαθμό ώστε να αξιοποιήσουν τα ψηφιακά δεδομένα προς όφελος του Δήμου και του πολίτη, οι ερωτώμενοι απάντησαν σε ποσοστό 40 % ότι έχουν την κατάλληλη τεχνική υποδομή σε μικρό βαθμό, σε ποσοστό 30 % πιστεύουν ότι έχουν σε καλό βαθμό και σε αρκετά μεγάλο βαθμό εξίσου και αντίστοιχα την κατάλληλη τεχνική υποδομή ώστε να αξιοποιήσουν καλύτερα τα ψηφιακά δεδομένα προς όφελος του Δήμου και του πολίτη. Συνολικά λοιπόν προκύπτει ότι στο θέμα της κατάλληλης τεχνικής υποδομής, για την αξιοποίηση των ψηφιακών δεδομένων προς όφελος του Δήμου και του πολίτη, υπάρχει η βεβαιότητα και η πεποίθηση ότι είναι σε καλό βαθμό και επαρκή.

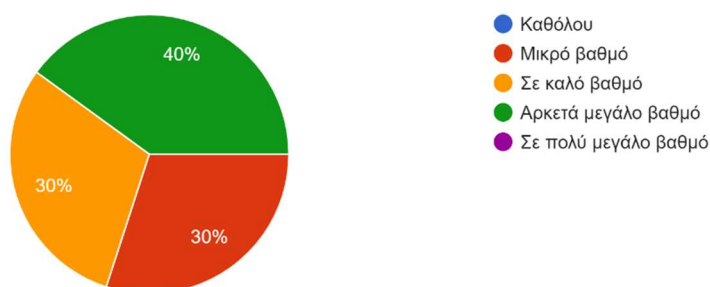
Πιστεύετε ότι η τηλεργασία έχει βοηθήσει στην αντιμετώπιση της πανδημίας ; Σε ποιο βαθμό την αξιοποιήσατε στον Οργανισμό σας;
10 απαντήσεις

Γράφημα 15_ Πιστεύετε ότι η τηλεργασία έχει βοηθήσει στην αντιμετώπιση της πανδημίας: Σε ποιο βαθμό την αξιοποιήσατε στον Οργανισμό σας;

Στο επόμενο (Γράφημα 15) και στο ερώτημα εάν πιστεύουν ότι η τηλεργασία έχει βοηθήσει στην αντιμετώπιση της πανδημίας και σε ποιο βαθμό αυτή αξιοποιήθηκε στον Δήμο Ρόδου, οι ερωτώμενοι απάντησαν σε συντριπτικό ποσοστό 70 % ότι η τηλεργασία δεν βοήθησε στην αντιμετώπιση της πανδημίας και αξιοποιήθηκε σε μικρό βαθμό. Σε αντίθεση σε ποσοστό 30 % πιστεύουν ότι η τηλεργασία βοήθησε στην αντιμετώπιση της πανδημίας σε καλό βαθμό. Συνολικά λοιπόν προκύπτει ότι η τηλεργασία δεν λειτούργησε θετικά στην αντιμετώπιση της πανδημίας στον Δήμο Ρόδου σε αντίθεση με άλλους Οργανισμούς του Δημοσίου Τομέα.

Πιστεύετε ότι όλα τα προληπτικά μέτρα που εφαρμόστηκαν από τους ΟΤΑ Α' βαθμού, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η επιδημία του C...αποτελεσματικά στον Δήμο Ρόδου; Σε ποιο βαθμό;
10 απαντήσεις

Γράφημα 16_ Πιστεύετε ότι όλα τα προληπτικά μέτρα που εφαρμόστηκαν από τους ΟΤΑ Α' βαθμού, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η επιδημία του COVID-19 στην χώρα μας ήταν αποτελεσματικά στον Δήμο Ρόδου; Σε ποιο βαθμό;

Τέλος στο (Γράφημα 16) και στο βασικό ερευνητικό ερώτημα της παρούσας εργασίας, εάν πιστεύουν, ότι το σύνολο των προληπτικών μέτρων που εφαρμόστηκαν από τους ΟΤΑ Α' βαθμού ήταν αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση της πανδημίας του COVID-19 και σε ποιο βαθμό, οι ερωτώμενοι απάντησαν σε μεγάλο ποσοστό 40 % ότι ήταν αποτελεσματικά σε αρκετά μεγάλο βαθμό, σε ποσοστό 30 % ότι ήταν αποτελεσματικά σε καλό βαθμό και τέλος σε ποσοστό επίσης 30 % ότι ήταν αποτελεσματικά σε μικρό βαθμό. Συνολικά λοιπόν προκύπτει τα προληπτικά μέτρα που εφαρμόστηκαν από τους ΟΤΑ Α' βαθμού και συγκεκριμένα στον Δήμο Ρόδου ήταν σε αρκετά μεγάλο βαθμό αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση της πανδημίας του COVID-19.

Στην συνέχεια στην 17^η ερώτηση προς όλους τους ερωτώμενους: «ποια είναι η άποψή σας σχετικά με την επίδραση της πανδημίας στην οικονομική και διοικητική λειτουργία του Δήμου» απάντησαν ως εξής:

1) Δρ. Νικολαΐδου Κυριακή – Γενική Γραμματέα Δήμου Ρόδου:

«Αναλώθηκε πολύτιμος εργασιακός χρόνος σε διαδικασίες πρωτοκόλλων COVID-19 αντί να αναλωθεί στην παραγωγική διαδικασία των εργαζομένων όπως θα έπρεπε με αποτέλεσμα να επηρεαστεί σημαντικά η ομαλή λειτουργία διοικητικά του οργανισμού και να μειωθεί η αποτελεσματικότητα των υπαλλήλων».

2)Καμπούρης Ιωάννη - Αντιδήμαρχο Κοινωνικής Πολιτικής, Διοικητικής Εξυπηρέτησης του Πολίτη και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνηση Δήμου Ρόδου:

« Δεν είναι ακόμα σε μεγάλο βαθμό εμφανής η επίδραση της πανδημίας παρόλα αυτά η χρήση περισσότερων εφαρμογών ψηφιακών μέσων για την αντιμετώπιση της καθώς και η εφαρμογή της τηλεργασίας για πρώτη φορά στον Δήμο είναι δύο από τις επιπτώσεις της στην διοικητική λειτουργία του . Αυτό μπορεί να προκάλεσε σε κάποιο βαθμό δυσλειτουργία αλλά είναι λογικό όπως καθετί καινούργιο» .

3) Ταρασλιάς Κωνσταντίνος- Αντιδήμαρχος Οικονομικών Υπηρεσιών και Τουρισμού Δήμου Ρόδου:

«Η πανδημία επηρέασε σε αρκετό βαθμό την οικονομική και διοικητική λειτουργία του Δήμο κυρίως στον τομέα των δράσεων όπου έγινε αναγκαστικά επαναπροσδιορισμός τους, συνέβαλε στην καθυστέρηση υλοποίησης έργων αλλά δεν προκάλεσε σημαντική μείωση των εσόδων του».

4) Δρ. Μουστάκας Λουκάς – Προϊστάμενο Τμήματος Ανθρώπινου Δυναμικού και Αναπληρωτής Προϊστάμενος Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών Δήμου Ρόδου:

«Η πανδημία επηρέασε σε μεγάλο βαθμό την διοικητική λειτουργία του Οργανισμού δημιούργησε σοβαρά προβλήματα , αύξησε τον φόρτο εργασίας των υπαλλήλων και δοκίμασε τις αντοχές του οργανισμού».

5) Κρητικός Μιχαήλ – Προϊστάμενος Τμήματος Διοίκησης και Αναπληρωτής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών Δήμου Ρόδου:

«Η πανδημία προώθησε σε σημαντικό βαθμό την ηλεκτρονική διακυβέρνηση του Δήμου Ρόδου, οπότε η επίδραση του στην διοικητική και οικονομική λειτουργία του ήταν σημαντική».

6) Κατσαρός Κωνσταντίνος – Προϊστάμενος Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και Αναπληρωτής Διεύθυνσης Κοινωνικής Πολιτικής και Πρόνοιας Δήμου Ρόδου:

« Λόγω της πανδημίας υπάρχουν προβλήματα στην διοικητική λειτουργία του δήμου, τα οποία επηρεάζουν ταυτόχρονα σημαντικά και την οικονομική λειτουργία του ».

7) Διάκου Τσαμπίκα – Προϊσταμένη Διεύθυνσης Προσχολικών Κέντρων Δήμου Ρόδου:

« Η επίδραση της πανδημίας ήταν δυσμενής ως προς την καθημερινή λειτουργία του Δήμου , πολλές διαδικασίες άλλαξαν και η προσαρμογή στις νέες συνθήκες επηρέασε σίγουρα τόσο διοικητικά όσο και οικονομικά τον οργανισμό ».

8) Μπακίρης Φώτιος – Προϊστάμενος ΧΥΤΑ-ΧΥΤΥ Δήμου Ρόδου και Πρόεδρος Συλλόγου Εργαζομένων του Δήμου:

« Η πανδημία δημιούργησε πολλά προβλήματα στην Διοικητική αλλά και στην Οικονομική λειτουργία του Δήμου . Η διεκπεραίωση των καθημερινών διοικητικών θεμάτων καθυστέρησε χρονικά σημαντικά λόγω της έλλειψης προσωπικού και των νέων συνθηκών της πανδημίας (τηλεργασία με ότι αυτό συνεπάγεται, απολυμάνσεις χώρων με συνέπεια την εκκένωση των χώρων για μεγάλα διαστήματα, η υποχρεωτική καραντίνα συναδέλφων, η νόσηση κλπ.). Και οικονομικά διότι υπήρξε μείωση των εσόδων λόγω των αποτελεσμάτων της πανδημίας αλλά και πολλοί πόροι επενδύθηκαν για την αντιμετώπιση της πανδημίας ενώ μπορούσαν να τροφοδοτήσουν διάφορες άλλες επενδύσεις προς όφελος των πολιτών».

9) Λαμπρίδης Χαράλαμπος – Προϊστάμενος Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Πρασίνου του Δήμου:

« Παρόλο που τα αποτελέσματα της επίδρασης της πανδημίας δεν είναι τόσο έντονα στην Διοικητική λειτουργία , οι αλλαγές που έχει επιφέρει υπάρχουν όπως η ανάγκη επιμόρφωσης του προσωπικού για να ξεπεραστούν οι όποιες καθημερινές δυσλειτουργίες, η εφαρμογή της τηλεργασίας, η πραγματοποίηση των rapid-test των εργαζομένων κ.α.».

10) Μοσχούς Σωτήριος – Προϊστάμενος Αυτοτελές Τμήματος Δημάρχου και Τμήματος Συνεδριάσεων Δημοτικού Συμβουλίου:

« Πιστεύω ότι η επίδραση της πανδημίας είναι αρκετά μεγάλη τόσο οικονομικά διότι υπήρξε μείωση της εισπραξης των προβλεπόμενων εσόδων αλλά και διοικητικά δημιουργήθηκαν δυσλειτουργίες οι οποίες ήταν πιο έντονες και με την ταυτόχρονη έλλειψη του προσωπικού ».

Συνοψίζοντας τις παραπάνω απαντήσεις των ερωτώμενων συμπεραίνουμε ότι η πανδημία του COVID-19 επηρέασε σε σημαντικό βαθμό την διοικητική λειτουργία και τις καθημερινές διαδικασίες του οργανισμού και επιβάρυνε σημαντικά τα οικονομικά του

, αναπροσαρμόζοντας δράσεις αλλά ταυτόχρονα υπήρξε και θετική επίδραση διότι λειτούργησε ως επιταχυντής του ψηφιακού μετασχηματισμού του και έγινε αφορμή εφαρμογής της τηλεργασίας για πρώτη φορά. Βέβαια όπως είναι λογικό κάθε νέα καινοτομία που εφαρμόζεται χρειάζεται και τον ανάλογο χρόνο για να αφομοιωθεί και στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν έλειψαν οι δυσλειτουργίες και τα προβλήματα.

Επίσης στην 18^η ερώτηση και 2ο βασικό ερευνητικό ερώτημα της παρούσας εργασίας, προς όλους τους ερωτώμενους: « Σε ποιο βαθμό η μείωση των εσόδων και η αύξηση των δαπανών, το λεγόμενο «scissors effect» ως επίπτωση της πανδημίας, θέτει σε κίνδυνο τα οικονομικά του Δήμου, για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί ; » απάντησαν ως εξής:

1) Δρ. Νικολαΐδου Κυριακή – Γενική Γραμματέα Δήμου Ρόδου:

« Οι οικονομικές αποκλίσεις ήταν τέτοιες σε συνάρτηση με τα μεγέθη του δήμου που πιστεύω πως δεν έθεσαν σε κίνδυνο τα οικονομικά του Δήμου οπότε καταφέραμε να διαχειριστούμε οικονομικά της επιπτώσεις της πανδημίας ».

2) Καμπούρης Ιωάννη - Αντιδήμαρχο Κοινωνικής Πολιτικής, Διοικητικής Εξυπηρέτησης του Πολίτη και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνηση Δήμου Ρόδου:

« Πιστεύω ότι η διαχείριση οικονομικά των επιπτώσεων της πανδημίας ήταν αρκετά καλή τηρουμένων των συνθηκών διότι παρόλο την αύξηση των δαπανών και την μείωση των εσόδων σε κάποιο βαθμό καταφέραμε να εντάξουμε τον Δήμο Ρόδου σε νέα επενδυτικά Προγράμματα και να εξασφαλίσουμε επιπρόσθετες χρηματοδοτήσεις σε αντιστάθμισμα των απωλειών που προκάλεσε η πανδημία του COVID-19 » .

3) Ταρασλιάς Κωνσταντίνος- Αντιδήμαρχος Οικονομικών Υπηρεσιών και Τουρισμού Δήμου Ρόδου:

« Τα οικονομικά του Δήμου δεν επηρεάστηκαν άμεσα από την πανδημία, λόγω της ορθής διαχείρισης της Διεύθυνσης Οικονομικών του Δήμου και την επιτυχή διεκδίκηση νέων πόρων που μας επέτρεψαν να ανταπεξέλθουμε των επιπτώσεων που τυχόν προκάλεσε αυτή».

4) Δρ. Μουστάκας Λουκάς – Προϊστάμενο Τμήματος Ανθρώπινου Δυναμικού και Αναπληρωτής Προϊστάμενος Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών Δήμου Ρόδου:

«Στην περίπτωση του Δήμου μας, επειδή έλαβε επιπλέον επιχορηγήσεις, δεν υπήρξε σοβαρό οικονομικό πρόβλημα σε συνάρτηση και με την τελευταία τουριστική σεζόν που ήταν καλή οπότε δεν επηρεάστηκε ο Οργανισμός ιδιαίτερα από την πανδημία ».

5) Κρητικός Μιχαήλ – Προϊστάμενος Τμήματος Διοίκησης και Αναπληρωτής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών Δήμου Ρόδου:

«Η πανδημία επηρέασε μεν οικονομικά το Δήμο Ρόδου, αλλά πιστεύω ότι βρέθηκαν οι πόροι που χρειάζονταν προκειμένου να μην υπάρξει πρόβλημα».

6) Κατσαρός Κωνσταντίνος – Προϊστάμενος Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και Αναπληρωτής Διεύθυνσης Κοινωνικής Πολιτικής και Πρόνοιας Δήμου Ρόδου:

« Λόγω της πανδημίας η μείωση των εσόδων και η αύξηση των δαπανών, έθεσαν σε μεγάλο βαθμό, σε κίνδυνο τα οικονομικά του δήμου».

7) Διάκου Τσαμπίκα – Προϊσταμένη Διεύθυνσης Προσχολικών Κέντρων Δήμου Ρόδου:

« Η επίδραση της πανδημίας και οι νέες οικονομικές συνθήκες που δημιούργησε επηρέασε σίγουρα οικονομικά τον οργανισμό σε σημαντικό βαθμό ».

8) Μπακίρης Φώτιος – Προϊστάμενος ΧΥΤΑ-ΧΥΤΥ Δήμου Ρόδου και Πρόεδρος Συλλόγου Εργαζομένων του Δήμου:

« Η πανδημία επειδή ακριβώς μιλάμε για εξωγενείς παράγοντες που επήρασαν στην λειτουργία όλων των Δήμων Πανελλαδικά επηρέασε σίγουρα τα οικονομικά του Δήμου αφού μείωσε τα έσοδα του αλλά πρέπει να υπάρχει συνεχής οικονομική ενίσχυση από το κεντρικό κράτος μέσω των ΚΑΠ των Δήμων για να μην επηρεαστεί ο οικονομικός προγραμματισμός αλλά και το σχέδιο δράσεων, (Τεχνικό Πρόγραμμα κλπ) αυτών ».

9) Λαμπρίδης Χαράλαμπος – Προϊστάμενος Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Πρασίνου του Δήμου:

« Η πανδημία μπορεί να επηρέασε τα οικονομικά του Δήμου αλλά πιστεύω ότι δεν ήταν τόσο καθοριστική η επίδραση που να έχει σημαντικό οικονομικό θέμα ο Οργανισμός ».

10) Μοσχούς Σωτήριος – Προϊστάμενος Αυτοτελές Τμήματος Δημάρχου και Τμήματος Συνεδριάσεων Δημοτικού Συμβουλίου:

« Πιστεύω ότι η επίδραση της πανδημίας ήταν αρκετά μεγάλη οικονομικά διότι επηρέασε σημαντικά την είσπραξη των εσόδων σε αντιστάθμιση των επιπλέον χρηματοδοτήσεων από την κεντρική διοίκηση ».

Συνοψίζοντας τις παραπάνω απαντήσεις των ερωτώμενων συμπεραίνουμε ότι η πανδημία του COVID-19 επηρέασε σε σημαντικό βαθμό την οικονομική λειτουργία και το λεγόμενο «scissors effect» δηλαδή προκάλεσε μείωση των εσόδων και αύξηση των δαπανών αλλά τελικά δεν έθεσε σε κίνδυνο την οικονομική κατάσταση του Δήμου Ρόδου λόγω της σωστής διαχείρισης και της εξασφάλισης επιπλέον οικονομικών πόρων με την ένταξη σε νέα επενδυτικά προγράμματα. Η συγκεκριμένη εξέλιξη είναι σίγουρα ενθαρρυντική αν αναλογιστούμε το πρωτόγνωρο των συνθηκών της πανδημίας και πιστώνεται στα στελέχη του οργανισμού που κλήθηκαν να τις αντιμετωπίσουν.

Τέλος στην 19^η και τελευταία ερώτηση προς όλους τους ερωτώμενους: « Τι θα προτείνατε για την καλύτερη αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας και την βελτίωση της λειτουργίας του Οργανισμού; » απάντησαν ως εξής:

1) Δρ. Νικολαΐδου Κυριακή – Γενική Γραμματέα Δήμου Ρόδου:

« Πιστεύω ότι ο πλήρης εμβολιασμός όλων των εργαζομένων του Οργανισμού θα μας βοηθούσε να εστιάσουμε όλοι μαζί στα κύρια προβλήματα και την αντιμετώπιση τους διότι θα απελευθέρωνε σημαντικό αριθμό ανθρώπινων πόρων , θα μείωνε σημαντικά τον φόρτο εργασίας που προκάλεσε η αντιμετώπιση της πανδημίας και θα βελτίωνε συνολικά τη λειτουργία του ».

2) Καμπούρης Ιωάννη - Αντιδήμαρχο Κοινωνικής Πολιτικής, Διοικητικής Εξυπηρέτησης του Πολίτη και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνηση Δήμου Ρόδου:

« Πιστεύω ότι ο επιπλέον εξοπλισμός με σύγχρονα ψηφιακά μέσα, η αναγκαία επιμόρφωση του προσωπικού σε αυτά και η ταυτόχρονη πρόβλεψη κονδυλίων για πρόσληψη προσωπικού μόνιμου αλλά έστω και έκτακτου θα βελτίωνε συνολικά την λειτουργία του Δήμου και με αποτέλεσμα την καλύτερη αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας του COVID-19 . Επίσης η ενίσχυση του εθελοντισμού των πολιτών για διάφορες κοινές δράσεις από τον Δήμο θα βοηθούσε επιπρόσθετα την όλη προσπάθεια».

3) Ταρασλιάς Κωνσταντίνος- Αντιδήμαρχος Οικονομικών Υπηρεσιών και Τουρισμού Δήμου Ρόδου:

« Η αυστηρή τήρηση των υγειονομικών μέτρων για να μην δημιουργηθεί εμπλοκή στην οικονομική δραστηριότητα του Δήμου θα πρόσδιδε σταθερότητα που με την σειρά της θα βελτιώνει την λειτουργία του και θα οδηγούσε στην καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση της πανδημίας ».

4) Δρ. Μουστάκας Λουκάς – Προϊστάμενο Τμήματος Ανθρώπινου Δυναμικού και Αναπληρωτής Προϊστάμενος Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών Δήμου Ρόδου:

« Η πρόσληψη προσωπικού και η μεγαλύτερη κρατική χρηματοδότηση θα βελτιώνει σημαντικά την λειτουργία του Δήμου ».

5) Κρητικός Μιχαήλ – Προϊστάμενος Τμήματος Διοίκησης και Αναπληρωτής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών Δήμου Ρόδου:

« Πιστεύω ότι θα βοηθούσε πολύ στην αντιμετώπιση της πανδημίας η κάλυψη των ελλείψεων του οργανισμού σε προσωπικό με επιπλέον προσλήψεις και η οικονομική ενίσχυση του από την κεντρική διοίκηση ».

6) Κατσαρός Κωνσταντίνος – Προϊστάμενος Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής και Αναπληρωτής Διεύθυνσης Κοινωνικής Πολιτικής και Πρόνοιας Δήμου Ρόδου:

« Η αναβάθμιση ηλεκτρονικού εξοπλισμού με χρήση περισσότερων ψηφιακών μέσων θα βελτιώσει την λειτουργία του Δήμου και θα μειώσει την γραφειοκρατία και τις πολύπλοκες διαδικασίες. Επίσης η εφαρμογή της τηλεργασίας σε μεγαλύτερο ποσοστό θα βοηθούσε περισσότερη στην αντιμετώπιση της πανδημίας ».

7) Διάκου Τσαμπίκα – Προϊσταμένη Διεύθυνσης Προσχολικών Κέντρων Δήμου Ρόδου:

« Η καλύτερη πληροφόρηση του προσωπικού και η κάλυψη των κενών θέσεων του προσωπικού θα βοηθούσε στην λειτουργία του Δήμου και την καλύτερη εφαρμογή των απαραίτητων μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας ».

8) Μπακίρης Φώτιος – Προϊστάμενος ΧΥΤΑ-ΧΥΤΥ Δήμου Ρόδου και Πρόεδρος Συλλόγου Εργαζομένων του Δήμου:

« Πιστεύω ότι με επιπλέον προσλήψεις και ενίσχυση της χρηματοδότησης του προσωπικού μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά η λειτουργία του Δήμου για να μπορέσει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά και την πανδημία.».

9) Λαμπρίδης Χαράλαμπος – Προϊστάμενος Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Πρασίνου του Δήμου:

« Πιστεύω ότι με την βελτίωση των εξής τριών παραγόντων όπως: Α) Επιμόρφωση προσωπικού , Β) Επιπλέον Εξοπλισμός ψηφιακών μέσων και Γ) Πρόσληψη αναγκαίου εξειδικευμένου προσωπικού η πανδημία μπορεί να αντιμετωπιστεί καλύτερα αλλά και η λειτουργία γενικά του Δήμου θα αναβαθμισθεί σημαντικά ».

10) Μοσχούς Σωτήριος – Προϊστάμενος Αυτοτελές Τμήματος Δημάρχου και Τμήματος Συνεδριάσεων Δημοτικού Συμβουλίου:

« Η κυριότερη αιτία προβληματισμού είναι η σοβαρή έλλειψη προσωπικού σε εξειδικευμένες θέσεις οπότε πιστεύω ότι με την απαραίτητη στελέχωση θα βελτιωθεί συνολικά η λειτουργία του οργανισμού. Επίσης μία γενναία κρατική επιχορήγηση θα βοηθούσε τον Δήμο ο οποίος στηρίζεται κυρίως στον τουρισμό οικονομικά να στηρίζει την τοπική οικονομία με δράσεις που αναδεικνύουν τα μοναδικά χαρακτηριστικά του νησιού ».

Διαπιστώνουμε από τις παραπάνω απαντήσεις – προτάσεις των ερωτώμενων ότι οι κύριοι παράγοντες βελτίωσης της λειτουργίας του Δήμου είναι: 1) η κατάλληλη στελέχωση του με εξειδικευμένο προσωπικό, 2) η επιμόρφωση του στις νέες τεχνολογίες, 3) η προμήθεια και η χρήση σε μεγαλύτερο βαθμό των ψηφιακών μέσων, 4) η καθιέρωση της τηλεργασίας σε σημαντικό ποσοστό , 5) η καλύτερη χρηματοδότηση και 6) ενίσχυση του εθελοντισμού των πολιτών σε δράσεις που αναδεικνύουν τα συγκριτικά οφέλη του νησιού.

Κεφάλαιο 6 -Συμπεράσματα

6.1 Συμπεράσματα της έρευνας

Η πανδημία COVID-19 επέφερε παγκόσμια μεγάλες αλλαγές σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης ζωής, επηρέασε την καθημερινότητα δισεκατομμύρια ανθρώπων και ανάγκασε όλους τους ηγέτες των κρατών να λάβουν σκληρές αποφάσεις για να αποτρέψουν την εξάπλωση της και να περιορίσουν όσον το δυνατόν περισσότερο τις συνέπειες της. Στο πλαίσιο αυτό διαπιστώνουμε ότι επέβαλε αλλαγές στην Δημόσια

Διοίκηση καθώς έφερε στην επιφάνεια νέους τρόπους λειτουργίας τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό όπως ενδεικτικά: την εφαρμογή της τηλεργασίας ως βασικό τρόπο εργασίας, τους νέους ηλεκτρονικούς τρόπους επικοινωνίας με την χρήση της τεχνολογίας, τις τηλεδιασκέψεις και την τηλεκατάρτιση που αντικατέστησαν την φυσική παρουσία, και την χρήση νέων εφαρμογών για την εξ αποστάσεως εξυπηρέτηση των πολιτών, ως καινοτόμα εργαλεία αντιμετώπισης των πρωτοφανών προκλήσεων που εμφανίστηκαν.

Επίσης δεδομένο είναι ότι οι νέες αυτές πρακτικές που υιοθετήθηκαν μπορούν να συμβάλλουν στο ψηφιακό μετασχηματισμό και την αναδιοργάνωση της λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών καθιστώντας την περισσότερο ευέλικτη και αποτελεσματική. Πολλοί αναγνωρίζουν ότι ο μελλοντικός χώρος εργασίας θα είναι πολύ διαφορετικός από την προ πανδημίας εποχή καθώς η πανδημία επιτάχυνε τις διαδικασίες αντί να τις καθυστερήσει και οι συνέπειες της θα είναι ορατές για μεγάλο χρονικό διάστημα.. Τα νέα μοντέλα οργάνωσης των υπηρεσιών που δημιουργήθηκαν αναδεικνύουν και επιζητούν την συνεργασία και την συμμετοχή των υπαλλήλων, των Δημόσιων οργανισμών μεταξύ τους καθώς και μεταξύ των χωρών και των επιπέδων διακυβέρνησης. Το ζητούμενο πλέον είναι η επαναχρησιμοποίηση έξυπνων δεδομένων, η μείωση του Διοικητικού βάρους και ο βαθμός εφαρμογής της διαλειτουργικότητας σε όλα τα επίπεδα, με κύριο στόχο και σκοπό την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των πολιτών. Οι καλά σχεδιασμένες υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μπορούν να μεταμορφώσουν την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της παροχής δημόσιων υπηρεσιών.

Στην παρούσα εργασία και συνοψίζοντας τις απαντήσεις των ερωτώμενων στην έρευνα που αφορά την επίδραση της πανδημίας του COVID-19 στην λειτουργία του Δήμου Ρόδου συμπεραίνουμε ότι η πανδημία του COVID-19 επηρέασε σε σημαντικό βαθμό την διοικητική και οικονομική λειτουργία του Δήμου Ρόδου., αναπροσαρμόζοντας δράσεις και διαδικασίες.

Στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα σχετικά με την αποτελεσματικότητα των προληπτικών μέτρων που εφαρμόστηκαν για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν υπάρχει η βεβαιότητα ότι ήταν όντως σε μεγάλο βαθμό αποτελεσματικά.

Στο δεύτερο ερευνητικό ερώτημα και στον βαθμό που η πανδημία του COVID-19 επηρέασε την οικονομική λειτουργία του Δήμου Ρόδου, το λεγόμενο «scissors effect» δηλαδή την μείωση των εσόδων και την ταυτόχρονη αύξηση των δαπανών η πανδημία

επηρέασε σε σημαντικό βαθμό την οικονομική λειτουργία του αλλά τελικά δεν έθεσε σε κίνδυνο την οικονομική κατάσταση του Δήμου Ρόδου λόγω της σωστής διαχείρισης και της εξασφάλισης επιπλέον οικονομικών πόρων με την ένταξη σε νέα επενδυτικά προγράμματα.

Επίσης στα θετικά της επίδρασης της πανδημίας παρόλο την έλλειψη προσωπικού είναι η ώθηση που προκάλεσε στον ψηφιακό μετασχηματισμό του Δήμου Ρόδου και στην εφαρμογή της τηλεργασίας για πρώτη φορά η οποία αρχικά προκάλεσε δυσλειτουργίες αλλά με την πάροδο ενός εύλογου χρονικού διαστήματος αφομοιώθηκε και ενσωματώθηκε ως επιπλέον τρόπος εργασίας του Δήμου Ρόδου.

Τέλος η πανδημία παρόλο που ανάδειξε τα όποια προβλήματα του Δήμου Ρόδου ταυτόχρονα βοήθησε τον οργανισμό να προχωρήσει γρηγορότερα στην εφαρμογή νέων πληροφοριακών συστημάτων εργασίας των υπαλλήλων και αντίστοιχα καινοτόμων τρόπων εξυπηρέτησης των πολιτών οδηγώντας τον στην νέα εποχή αρκεί να συνεχίσει τις διοικητικές μεταρρυθμίσεις σε όλα τα επίπεδα και να μην μείνει μόνο στο θέμα αντιμετώπισης των συνεπειών της πανδημίας του COVID-19.

Τέλος, επισημαίνεται ότι οι αλλαγές που συντελέστηκαν στη δημόσια διοίκηση εν μέσω κορονοϊού οφείλουν να είναι η αφετηρία για να συνεχίσει η κυβέρνηση την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου για τη βελτίωση και εκσυγχρονισμό των βασικών υποδομών της Δημόσιας Διοίκησης.

6.2 Προτάσεις

Η πανδημία του κορονοϊού σύμφωνα με τον Σωτηρόπουλο Δ. (2021), έχει προσφέρει ευκαιρίες για υπέρβαση των ιδιομορφιών και κάμψη των αδυναμιών της ελληνικής δημόσιας διοίκησης. Επίσης σύμφωνα με τη διαθέσιμη έρευνα για την ελληνική διοίκηση, είναι δυνατή η διατύπωση προτάσεων για αλλαγές στην οργάνωση και λειτουργία της, με αφορμή την εκδήλωση της πανδημίας και την ανάγκη για επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας και του κράτους.

Συγκεκριμένα, προτείνονται τα κάτωθι:

- 1) Ψηφιοποίηση περισσότερων υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

- 2) Αποτελεσματικότερη ένταξη των αποφοίτων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΣΔΔΑ) στις υψηλόβαθμες θέσεις της διοίκησης.
- 3) Διεύρυνση της ήδη επιχειρούμενης ευελιξίας της δημόσιας διοίκησης και επέκταση της τηλεργασίας στο Δημόσιο.
- 4) Δημιουργία μόνιμων δικτύων συνεργασίας μεταξύ δημοσίων υπαλλήλων, εκπροσώπων των κοινωνικών εταίρων και εμπειρογνομόνων.
- 5) Συλλογή και ανάλυση δεδομένων αφενός για την ανταπόκριση των υπαλλήλων στις προκλήσεις που δημιουργήσε η πανδημία στο έργο τους και αφετέρου για την εμπειρία, τις στάσεις και τις αντιλήψεις των ίδιων των υπαλλήλων στη διάρκεια της πανδημίας.
- 6) Επανεξέταση των μεγεθών πλεονάζοντος και ελλείποντος προσωπικού και περαιτέρω διευκόλυνση της οριζόντιας μετακίνησης υπαλλήλων.
- 7) Περιορισμός της πολυνομίας με εφαρμογή των νέων σχετικών ρυθμίσεων που έχουν ψηφιστεί για την καλή νομοθέτηση (ν. 4622/2019, σε αντικατάσταση του ν. 4048/2012). (Σωτηρόπουλος, 2021)

Σε συνέχεια των ανωτέρω και των συμπερασμάτων από τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας προκύπτουν και οι παρακάτω προτάσεις εξειδικευμένα για την βελτίωση της λειτουργίας του Δήμου Ρόδου, όπως: 1) η κατάλληλη στελέχωση του με εξειδικευμένο προσωπικό, 2) η επιμόρφωση του στις νέες τεχνολογίες, 3) η προμήθεια και η χρήση σε μεγαλύτερο βαθμό των ψηφιακών μέσων, 4) η καθιέρωση της τηλεργασίας σε σημαντικό ποσοστό, 5) η καλύτερη χρηματοδότηση και 6) ενίσχυση του εθελοντισμού των πολιτών σε δράσεις που αναδεικνύουν τα συγκριτικά οφέλη του νησιού.

6.3 Περιορισμοί της έρευνας και προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Η παρούσα έρευνα χρησιμοποίησε μια ποιοτική μεθοδολογία και συνέλλεξε τα στοιχεία με συνεντεύξεις. Επιπλέον, το δείγμα της αποτελείται από δέκα άτομα, οι οποίοι κατέχαν θέση ευθύνης, οπότε επειδή το δείγμα είναι μικρό και η μεθοδολογία της έρευνας είναι ποιοτική οποιαδήποτε γενίκευση των αποτελεσμάτων της είναι δύσκολη.

Ως εκ τούτου, προτείνεται η λήψη ενός μεγαλύτερου δείγματος στην Ελλάδα με την χρήση της ποσοτικής μεθοδολογίας σε μελλοντική έρευνα, προκειμένου να συλλεχθούν δομημένα ερωτηματολόγια και τα δεδομένα να υποστούν στατιστική επεξεργασία, ώστε

να είναι γενικεύσιμα. Εξάλλου το θέμα της πανδημίας του COVID-19 αυτή την στιγμή που συγγράφεται η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία συνεχίζει να μας απασχολεί και θα μας απασχολήσει και μετά το τέλος της.

Συνεπώς θα πρέπει να ερευνηθούν διεξοδικά όλες οι πτυχές της επίδρασης και των επιπτώσεων της στην ζωή μας τόσο γενικά όσο και εξειδικευμένα για την σε μεγαλύτερο βαθμό εμπειριστατωμένη λήψη αποφάσεων εκ μέρους της διοίκησης με βάση την παρούσα και την μελλοντική επιστημονική γνώση και εμπειρία.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Αθηναϊκό-Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων - Γκίντεον Ράχμα (2020, Δεκέμβριος 29). *Οι παράδοξες πολιτικές συνέπειες της Covid-19—ΑΠΕ-ΜΠΕ*. Διαθέσιμο στο: <https://www.amna.gr/eu/article/516825/Oi-paradoxes-politikes-sunepeies-tis-Covid-19> (Ανακτήθηκε στις 30 Δεκεμβρίου 2021)

Ασημακόπουλος, Δ. (2020, Νοέμβριος 12). *Οι επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού στη ζωή μας | Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*. Διαθέσιμο στο: <https://www.kathimerini.gr/society/561154696/oi-epiptoseis-tis-pandimias-toy-koronoioy-sti-zoi-mas/> (Ανακτήθηκε στις 15 Ιανουαρίου 2022)

Βικιπαίδεια. (2020). *Πανδημία COVID-19—Βικιπαίδεια*. Διαθέσιμο στο: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%AF%CE%B1_COVID-19 (Ανακτήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2021)

Βιοιατρική (2020, Απρίλιος 1) Όμιλος Εταιρειών Υγείας. *Κορωνοϊός SARS - COVID 19*. Άρθρο. *Bioiatrikit*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://bioiatriki.gr/2-uncategorised/1838-korona?tmpl=component&print=1&page> (Ανακτήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2021)

Γαλανάκη, Ε. (2021, Νοέμβριος). *Έρευνα για την τηλεργασία: οι εργαζόμενοι λένε «ναι», αλλά με μέτρο- Τα στοιχεία / του Εργαστηρίου Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΔΑΔ) του (ΟΠΑ) / Νοέμβριος 2021/ iefimerida /*. Διαθέσιμο στο: <https://www.iefimerida.gr/ellada/ereyna-gia-tin-tilergasia-oi-ergazomenoi-lene-nai-alla-me-metro-ta-stoiheia> (Ανακτήθηκε στις 07 Φεβρουαρίου 2022)

Capital.gr. (2021, Δεκέμβριος 14). *Pfizer: Αποτελεσματικό κατά 90% το χάπι κατά του κορωνοϊού*. Capital.gr. Διαθέσιμο στο: <https://www.capital.gr/diethni/3601859/pfizer-apotelesmatiko-kata-90-to-xapi-kata-tou-koronoioy> (Ανακτήθηκε στις 06 Ιανουαρίου 2022)

Δελεβέγκος, Δ. (2022, Ιανουάριος 01). *Τηλεργασία με επιτήρηση στο Δημόσιο μέσω πλατφόρμας / MONEY REVIEW*. Διαθέσιμο στο: <https://www.moneyreview.gr/business-and-finance/economy/61733/tilergasia-me-epitirisi-sto-dimosio-meso-platformas/> (Ανακτήθηκε στις 15 Ιανουαρίου 2022)

Δημοκρατική (2022, Ιανουάριος) *Δήμαρχος Ρόδου-Αντόνης Καμπουράκης: «Έτσι θα κερδίσουμε και το 2022. Όλοι Μαζί!» / Συνέντευξη Δημάρχου Ρόδου στην Εφημερίδα Δημοκρατική στον Αθανασίου Λαμιανό στις 01 Ιανουαρίου 2022.* Διαθέσιμο στο: <https://www.dimokratiki.gr/01-01-2022/dimarchos-rodoy-antonis-kampourakis-etsi-tha-kerdisoyme-kai-to-2022-oloi-mazi/> (Ανακτήθηκε στις 05 Ιανουαρίου 2022)

Δήμος Ρόδου (2015, Μάιος) *Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Ρόδου 2015-2019 / Α' Φάση Σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού / Ρόδος Μάιος 2015 / Σελ.12-14, 53-57.* Διαθέσιμο στο: <https://www.rhodes.gr/wp-content/uploads/EPIXEIRISIAKO.pdf> (Ανακτήθηκε στις 05 Ιουνίου 2022)

Δήμος Ρόδου (2020, Απρίλιος 03) *Σημαντική στήριξη για τους ηλικιωμένους στην πανδημία του κορωνοϊού η λειτουργία του Επιχειρησιακού Κέντρου του Δήμου Ρόδου / Ρόδος 3 Απριλίου 2020 / Δελτίο Τύπου / Διαθέσιμο στο: https://www.rhodes.gr/simantiki-stirixi-gia-tous-ilikiomenous-stin-pandimia-tou-koroniou-i-litourgia-tou-epichirisiakou-kentrou-tou-dimou-rodou/* (Ανακτήθηκε στις 06 Ιανουαρίου 2022)

Εθνικό Τυπογραφείο. (2021, Ιούνιος 19). *Άρθρο 67, Ν.4808/2021 Τηλεργασία - Αντικατάσταση του άρθρου 5 του ν. 3846/2010* Διαθέσιμο στο: : www.et.gr (Ανακτήθηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2021)

ΕΙΕΑΔ-Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού. (2020, Νοέμβριος). *Η τηλεργασία στην Ε.Ε. πριν και μετά την πανδημία COVID-19/ Θεματικό Δελτίο Ενημέρωσης Νο 3/ Νοέμβριος 2020.* Σελ.2-39 Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: https://www.eiead.gr/publications/docs/EIEAD_THEMATIC_ISSUE_TELEWORK_FINAL.pdf (Ανακτήθηκε στις 13 Ιανουαρίου 2022)

Ελληνική Κυβέρνηση . (2020, Νοέμβριος 24). *Σχέδιο ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία -Έκθεση Επιτροπής Πισσαρίδη – 14 Νοεμβρίου 2020.* Σελ.11-15 Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://government.gov.gr/schedio-anaptixis-gia-tin-elliniki-ikonomia/> (Ανακτήθηκε στις 30 Οκτωβρίου 2021)

Ελληνική Πνευμονολογική Εταιρεία—ΕΠΕ. (2011). *Γρίπη, Ιανουάριος 2011.* Σελ.47-61 Διαθέσιμο στο: <https://hts.org.gr/%CE%95%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C-CE%A5%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%A0%CE%BD%CE%B5%CF%85%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%98%CE%AD%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1> (Ανακτήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2021)

ΕΛΣΤΑΤ (2020). *Τηλεργασία προσωπικού της ΕΛΣΤΑΤ (Απρίλιος 2020).* Διαθέσιμο στο: https://www.statistics.gr/documents/20181/16960006/graph_30_04_gr.png/07e3c300-f84b-cc31-7493-d2eb756a01d5 (Ανακτήθηκε στις 10 Οκτωβρίου 2021).

Ε.Ο.Δ.Υ.-Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας. (2021, Δεκέμβριος). *COVID-19 – Οδηγίες για το νέο κορωνοϊό (COVID-19).* Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://eody.gov.gr/neos-koronaioi-covid-19/> (eody.gov.gr) (Ανακτήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 2021).

ertnews.gr. (2021, Οκτώβριος 2). *Χάπι ενάντια στον κορωνοϊό που θα «νικήσει» την πανδημία: Οι ειδικοί παίρνουν θέση για την αποτελεσματικότητά του.* www.ertnews.gr. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.ertnews.gr/eidiseis/epistimi/evzoia/ygeia/chapi-enantia-ston-koronoio-poy-tha-nikisei-tin-pandimia-oi-eidikoi-pairnoyn-thesi-gia-tin-apotelesmatikotita-toy/> (Ανακτήθηκε στις 06 Ιανουαρίου 2022)

ΕτΠ και ΟΟΣΑ. - Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών και Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (2020, Νοέμβριος 19). *Ο αντίκτυπος της νόσου COVID-19 στις περιφερειακές και τοπικές αρχές της ΕΕ: Κύρια πορίσματα που απορρέουν από την κοινή έρευνα της ΕτΠ και του*

ΟΟΣΑ. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://webapi2016.cor.europa.eu/v1/documents/cor-2020-04845-00-01-tcd-tra-el.docx/content> (Ανακτήθηκε στις 05 Οκτωβρίου 2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2020, Μάιος 28). *Αιτιολογική έκθεση. Πρόταση για τη θέσπιση τεχνικού μέσου υποστήριξης αντιμετώπισης στον συνεπειών της πανδημίας*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020PC0409&from=SL> (Ανακτήθηκε στις 16 Ιανουαρίου 2022)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2021, Νοέμβριος 12). *Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI) 2021*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/countries-digitisation-performance> (Ανακτήθηκε στις 16 Ιανουαρίου 2022)

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. (2021, Οκτώβριος 22). *Πανδημία κορωνοϊού COVID-19: Η αντίδραση της ΕΕ*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/coronavirus/> (Ανακτήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2021)

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. (2021, Δεκέμβριος 01). *Μια διεθνής συνθήκη για την πρόληψη και την ετοιμότητα έναντι των πανδημιών—Consilium*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/coronavirus/pandemic-treaty/> (Ανακτήθηκε στις 23 Δεκεμβρίου 2021)

Ηλιάδης Ν. (2021, Απρίλιος 26) *Κεντρική Μακεδονία: Ποιοι Δήμοι δέχθηκαν μεγάλο οικονομικό πλήγμα λόγω πανδημίας / 2021, Απρίλιος 26 / Άρθρο στην οικονομική ε-εφημερίδα: Voria.gr*. διαθέσιμο στο: <https://www.voria.gr/article/kentriki-makedonia-pii-dimi-dechthikan-megaloi-ikonomiko-pligma-logo-pandimias> (Ανακτήθηκε στις 15 Ιανουαρίου 2022)

ΙΝΕ-Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε. (2020, Απρίλιος). *Τηλεργασία: Μορφές, οργάνωση, εργασιακά δικαιώματα, κίνδυνοι, οφέλη / Συντάκτες: Γαλάζιος Κωνσταντίνος Ρίζος Βασιλίας/ Απρίλιος 2020. Σελ.3-9 Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2020/04/tilergasia.pdf (Ανακτήθηκε στις 22 Ιανουαρίου 2022)*

Ιωάννου, Χ. (2020). “Ανάλυση: Ο Covid-19 και η ψηφιακή μαθησιακή φτώχεια”, *Η Καθημερινή*, 20 Μαΐου 2020. Διαθέσιμο στο: <https://www.kathimerini.gr/1079050/article/epikairothta/ellada/analysh-o-covid-19-kai-hyhfiakh-ma8hsiakh-ftwxeia> (Ανακτήθηκε στις 18 Αυγούστου 2020).

kathimerini. (2021, Νοέμβριος 29). «Ποτέ ξανά!» – *Ο ΠΟΥ απευθύνει έκκληση για μια συνθήκη για τις πανδημίες | Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.kathimerini.gr/world/561607411/pote-xana-o-poy-apeythynai-ekklisi-gia-mia-synthiki-gia-tis-pandimies/> (Ανακτήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2021)

Καφετζής, Δ. (2020, Μάρτιος 27). *COVID-19: Ιστορική αναδρομή, τύποι, προφύλαξη, συμπτώματα, εμβολιασμοί και παρακολούθηση*. Metropolitan Hospital. Διαθέσιμο στο: <https://www.metropolitan-hospital.gr/el/metropolitan-blog/%CE%BA%CE%BF%CF%81%CF%89%CE%BD%CE%BF%CF%8A%CF%8C%CF%82/1456-covid-19-%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B4%CF%81%CE%BF%CE%BC%CE%AE,-%CF%84%CF%8D%CF%80%CE%BF%CE%B9,-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%86%CF%8D%CE%BB%CE%B1%CE%BE%CE%B7,-%CF%83%CF%85%CE%BC%CF%80%CF%84%CF%8E%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1,-%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%B1%CF%83%CE%BC%CE%BF%CE%AF-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CF%8D%CE%B8%CE%B7%CF%83%CE%B7> (Ανακτήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2021)

Κέντρο Πληροφόρησης Εργατών & Ανέργων – (ΚΕ.Π.Ε.Α.) (2021). *Προσάρτημα Β' στην Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας - ΕΓΣΣΕ 2006 – 2007 - Συμφωνία πλαίσιο για την τηλεργασία. (12 Απρίλιος 2006) κ Τί είναι Τηλεργασία (2021)* Διαθέσιμο στο: <https://www.>

kepea.gr/article.php?id=351 κ <https://www.kepea.gr/aarticle.php?id=2523> (Ανακτήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2021).

Λαμπαδίτη Μ. (2020, Αύγουστος 24). «Τηλεργασία: Τι ισχύει για ιδιωτικό, δημόσιο τομέα και ευπαθείς ομάδες έως τις 30 Σεπτεμβρίου». », *Πρώτο Θέμα*, 24 Αυγούστου 2020, Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα : <https://www.protothema.gr/economy/article/1037512/tilergasia-ti-ishuei-gia-idiotiko-dimosio-tomea-kai-eupatheis-omades-eos-tis-30-septemvriou/> (Ανακτήθηκε στις 10 Οκτωβρίου 2021)

moneyreview.gr. (2021, Μάρτιος 9). *Υφεση 6,6% στην Ευρωζώνη το 2020* | Moneyreview.gr. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.moneyreview.gr/business-and-finance/21707/yfesi-6-6-stin-eyrozoni-to-2020/> (Ανακτήθηκε στις 30 Δεκεμβρίου 2021)

Mouroutsos, I. (2020). Δημόσια Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση κατά την κρίση του κορωνοϊού. *HAPSc Policy Briefs Series*, 107–112 Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: [Δημόσια Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση κατά την κρίση του κορωνοϊού | Mouroutsos | HAPSc Policy Briefs Series \(ekt.gr\)](https://www.hapsc.gov.gr/Document/107-112-Dimosia-Dioikηση-kai-Topiki-Aвтоδιοikηση-kata-tin-krisi-tou-koronoioy-Mouroutsos-I-2020.pdf) (Ανακτήθηκε στις 10 Ιουλίου 2021)

Μπουγιώτης, Ε. (2020, Μάρτιος 26). « *Daily Telegraph: Παράδειγμα προς μίμηση η ψύχραιμη συμπεριφορά των Ελλήνων*». | *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.kathimerini.gr/society/1070861/daily-telegraph-paradeigma-pros-mimisi-i-psychraimi-sympertifora-ton-ellinon/> (Ανακτήθηκε στις 22 Ιανουαρίου 2022)

Ντόκου Π. (2021, Νοέμβριος 27) *Πρωτοπορεί ο Δήμος Ρόδου και στις νέες τεχνολογίες / Συνέντευξη Αντιδημάρχου Κοινωνικής Πολιτικής, Διοικητικής Εξυπηρέτησης του Πολίτη & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης κο Καμπούρη Ι. στην Εφημερίδα Δημοκρατική στις 27 Νοεμβρίου 2021*. Διαθέσιμο στο: <https://www.dimokratiki.gr/27-11-2021/protoporei-o-dimos-rodoy-kai-stis-nees-technologies/> (Ανακτήθηκε στις 01 Δεκεμβρίου 2021)

ΟΟΣΑ (2021, Απρίλιος 13). *Η κατάσταση της σχολικής εκπαίδευσης: Ένας χρόνος στην πανδημία COVID* | *iLibrary του ΟΟΣΑ*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: https://www.oecd-ilibrary.org/education/the-state-of-school-education_201dde84-en (Ανακτήθηκε στις 30 Δεκεμβρίου 2021)

ΟΚΕ – Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (2020, Ιούλιος), «*Τηλεργασία: Προβλήματα και προοπτικές*», *Γνώμη Πρωτοβουλίας (Ιούλιος 2020)*, Σελ.4-29 Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: http://www.oke.gr/sites/default/files/keimeno_gnomis_shetika_me_tin_tilergasia.pdf (Ανακτήθηκε στις 13 Ιανουαρίου 2022)

Πανδή, Ν. (2020, Μάιος 23). *Οι επιπτώσεις του Covid-19 και οι άξονες στρατηγικού σχεδιασμού του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού*. HuffPost Greece. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: https://www.huffingtonpost.gr/entry/oi-epiptoseis-toe-covid-19-kai-oi-axones-strategykoe-schediasmoe-toe-paykosmioe-oranismoe-toerismoe_gr_5ec7938bc5b6c46f05e088db (Ανακτήθηκε στις 16 Ιανουαρίου 2022)

Παπασταματίου, Κ. Φ. (2021, Ιούλιος 6). Συνέντευξη του Υπουργού Εσωτερικών Μάκη Βορίδη στην εφημερίδα PARNES NEWS. *Υπουργείο Εσωτερικών*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.ypes.gr/synentefxi-tou-ypourgou-esoterikon-maki-voridi-stin-efimerida-parnes-news/> (Ανακτήθηκε στις 16 Ιανουαρίου 2022)

Παρασκευοπούλου-Κόλλια, Ε. – Α. , (2008). *Μεθοδολογία ποιοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες και συνεντεύξεις* . Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/openjournal/article/viewFile/9726/9872> (Ανακτήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 2022)

Σιαδήμας, Γ. (2020, Απρίλιος 5). *Συνέντευξη του Υπουργού Επικρατείας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκου Πιερρακάκη στην εφημερίδα REAL NEWS Δελτία Τύπου*—

- Ανακοινώσεις / 5 Απριλίου, 2020. *REAL NEWS* .Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://mindigital.gr/archives/1339> (Ανακτήθηκε στις 17 Οκτωβρίου 2021)
- Σωτηρόπουλος Α. Δημήτριος (2021, Ιανουάριος). *Η Δημόσια Διοίκηση στην Εποχή Μετά τον Κορωνοϊό / Ιανουάριος 2021*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2021/01/Sotiropoulos_final.pdf (Ανακτήθηκε στις 23 Ιανουαρίου 2022)
- Star.gr (2020, Μάιος 25). *Τέλος η ενημέρωση από το υπ.Υγείας- Τσιόδρας: «Σας ευχαριστώ για όλα» / 25 Μαΐου , 2020*. STAR.GR .Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.star.gr/eidiseis/ellada/502023/swthrhs-tsiodras-teleytaia-enhmerwsh-to-antio-toy-kathhghth> (Ανακτήθηκε στις 17 Οκτωβρίου 2021)
- Ταμπακόπουλος Νικόλαος. (2021, Απρίλιος 15). *IOBE: Οι επιπτώσεις της πανδημίας στην παγκόσμια οικονομία και οι προκλήσεις για την Ελλάδα | LiberalGr*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.liberal.gr/economy/iobe-oi-epiptoseis-tis-pandimias-stin-pagkosmia-oikonomia-kai-oi-prokliseis-gia-tin-ellada/371078> (Ανακτήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2021)
- tovima.gr. (2010, Αύγουστος 10). *Ιός γρίπης H1N1 Λήξη πανδημίας σήμανε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας*. Ειδήσεις - νέα - Το Βήμα Online. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.tovima.gr/2010/08/10/world/b-ios-gripis-i1n1-b-br-liksi-pandimias-simane-o-pagkosmios-organismos-ygeias/> (Ανακτήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2021)
- topontiki.gr. (2020, Απρίλιος 24). *Η αντίδραση της Ελλάδας στην ασιατική γρίπη του 1957 – Πώς επανήλθε ο ιός το φθινόπωρο με το άνοιγμα των σχολείων*. topontiki.gr. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.topontiki.gr/2020/04/24/i-antidrasi-tis-elladas-stin-asiatiki-gripi-tou-1957-pos-epanilthe-o-ios-to-ftinopororo-me-to-anigma-ton-scholon/> (Ανακτήθηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2021)
- ygeiamou. (2021, Οκτώβριος 17). *Κορωνοϊός: Το φάρμακο που μειώνει κατά 99% το ιικό φορτίο – Αποτελεσματικό και στις μεταλλάξεις*. ygeiamou.gr | Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://ygeiamou.gr/επιστημονικές-εξελίξεις/218723/koronoios-to-farmako-pou-mioni-kata-99-to-iiko-fortio-apotelesmatiko-ke-stis-metallaxis/> (Ανακτήθηκε στις 06 Ιανουαρίου 2022)
- Υπουργείου Εσωτερικών.-ΥΠΕΣ. (2022). *Μέτρα και ρυθμίσεις στο πλαίσιο της ανάγκης περιορισμού της διασποράς του κορωνοϊού,2022* Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: www.ypes.gr και στην ιστοσελίδα: <https://diavgeia.gov.gr/> (Ανακτήθηκε στις 17 Ιανουαρίου 2022)
- Υπουργείου Υγείας κ Κοινωνικής Αλληλεγγύης. (2009). *Εθνικό σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση πανδημίας γρίπης, Κέντρο ελέγχου και πρόληψης νοσημάτων-Υπουργείο Υγείας, Μάιος - Ιούλιος 2009*, Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: http://www.dypede.gr/media/MAIN_CONT/ Efhmerida/GriphA%28H1N1%29/%CE%95%CE%98%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%9F_%CE%A3%CE%A7%CE%95%CE%94%CE%99%CE%9F_%CE%94%CE%A1%CE%91%CE%A3%CE%97%CE%A3.pdf (Ανακτήθηκε στις 07 Δεκεμβρίου 2021)
- Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (2021, Ιούνιος 23). *Η Ελλάδα χρηματοδοτεί το σύνολο της ψηφιακής της στρατηγικής – Επικύρωση της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020-2025 / Δελτία Τύπου — Ανακοινώσεις . 23 Ιουνίου 2021*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://mindigital.gr/archives/2464> (Ανακτήθηκε στις 03 Νοεμβρίου 2021)
- Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (2021, Οκτώβριος 15). *Ομιλία του Υπουργού Επικρατείας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκου Πιερρακάκη στο ετήσιο Τακτικό Συνέδριο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων της Ελλάδας – (ΚΕΔΕ) στις 15 Οκτωβρίου 2021 / Δελτία Τύπου — Ανακοινώσεις . 15 Οκτωβρίου 2021*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: [https:// mindigital .gr/archives/2673#](https://mindigital.gr/archives/2673#) (Ανακτήθηκε στις 17 Οκτωβρίου 2021)
- Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (2021, Οκτώβριος 16). «Η διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας στο επίκεντρο» *Άρθρο του Υπουργού Επικρατείας και Ψηφιακής*

Διακυβέρνησης Κυριάκου Πιερρακάκη στην εφημερίδα των Συντακτών / Δελτία Τύπου— Ανακοινώσεις / 16 Οκτωβρίου, 2021. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: [https:// mindigital. gr /archives/2675](https://mindigital.gr/archives/2675) (Ανακτήθηκε στις 17 Οκτωβρίου 2021)

Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (2021, Οκτώβριος 17). «Το κράτος μπορεί και αλλάζει» Άρθρο του Υπουργού Επικρατείας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκου Πιερρακάκη στην εφημερίδα *REAL NEWS Δελτία Τύπου*—Ανακοινώσεις / 17 Οκτωβρίου, 2021. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://mindigital.gr/archives/2677#> (Ανακτήθηκε στις 17 Οκτωβρίου 2021)

Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (2021, Δεκέμβριος 23). «Η μετάβαση της Ελλάδας στην νέα εποχή» Άρθρο του Υπουργού Επικρατείας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκου Πιερρακάκη στην εφημερίδα « Παραπολιτικά » Δελτία Τύπου—Ανακοινώσεις / 23 Δεκεμβρίου, 2021. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://mindigital.gr/archives/2812#> (Ανακτήθηκε στις 17 Ιανουαρίου 2022)

ΦΕΚ 66/Α'/11-05-2010 (2010). Ν.3846/2010- Εγγυήσεις για την εργασιακή ασφάλεια και άλλες διατάξεις. Άρθρο 5 – Τηλεργασία. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: www.et.gr (Ανακτήθηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2021)

ΦΕΚ 42/Α'/25-02-2020 (2020). ΠΝΠ Κατεπείγοντα μέτρα αποφυγής και περιορισμού της διάδοσης κορωνοϊού . Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: www.et.gr (Ανακτήθηκε στις 10 Οκτωβρίου 2021)

ΦΕΚ 55/Α'/11-03-2020 (2020). ΠΝΠ Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του κορωνοϊού COVID-19 και της ανάγκης περιορισμού της διάδοσής του. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: www.et.gr (Ανακτήθηκε στις 10 Οκτωβρίου 2021)

ΦΕΚ 64/Α'/1-03-2020 (2020). ΠΝΠ Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης της ανάγκης περιορισμού της διασποράς κορωνοϊού COVID-19. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: www.et.gr (Ανακτήθηκε στις 10 Οκτωβρίου 2021)

ΦΕΚ 161/Α'/22-08-2020 (2020). ΠΝΠ Έκτακτα μέτρα αντιμετώπισης των συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, καθώς και τη στήριξη των πλημυροπαθών της Εύβοιας που επλήγησαν κατά τις πλημμύρες της 8ης και 9ης Αυγούστου 2020. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: www.et.gr (Ανακτήθηκε στις 24 Οκτωβρίου 2021)

ΦΕΚ 96/Α'/11-06-2021 (2021). ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4807/2021. Θεσμικό πλαίσιο τηλεργασίας, διατάξεις για το ανθρώπινο δυναμικό του Δημοσίου τομέα και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: www.et.gr (Ανακτήθηκε στις 10 Ιανουαρίου 2022)

Διεθνής

Baird, Robert P. (2020, Μάρτιος 11). *What It Means to Contain and Mitigate the Coronavirus* | *The New Yorker*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.newyorker.com/news/news-desk/what-it-means-to-contain-and-mitigate-the-coronavirus> (Ανακτήθηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2021)

Colin D. Funk, Craig Laferriere, & Ali, Ardakani. (2020). A Snapshot of the Global Race for Vaccines Targeting SARS-CoV-2 and the COVID-19 Pandemic. *Frontiers in Pharmacology*, 11. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://doi.org/10.3389/fphar.2020.00937> (Ανακτήθηκε στις 10 Νοεμβρίου 2021)

- Corbin, J., & Strauss, A.(2008). Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory. Thousand Oaks, CA: Sage. *Organizational Research Methods*, 12(3), 614–617.
- Crosby, A. W. (2003). *America's forgotten pandemic: The influenza of 1918*. Cambridge University Press.
- Daphne Ahrendt, Massimiliano Mascherini, Eszter Sandor and Tadas Leončikas. (2020, Σεπτέμβριος 28). *Living, working and COVID-19* | Eurofound. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2020/living-working-and-covid-19> (Ανακτήθηκε στις 19 Οκτωβρίου 2021)
- Dumar, A. (2009). *Swine flu: What you need to know*. Wildside Press LLC. σελ. 7. (Ανακτήθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2021)
- Eurofound – (2021) – European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (2021, September 06). *Workers want to telework but long working hours, isolation and inadequate equipment must be tackled* / Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/article/2021/workers-want-to-telework-but-long-working-hours-isolation-and-inadequate-equipment-must-be-tackled> (Ανακτήθηκε στις 13 Ιανουαρίου 2022)
- Eurostat – (2019) – *Employed persons working from home as a percentage of the total employment, by sex, age and professional status (%)* / Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsa_chomp&lang=en (Ανακτήθηκε στις 23 Ιανουαρίου 2022)
- Gao, X., & Yu, J. (2020). «Public governance mechanism in the prevention and control of the COVID-19: Information, decision-making and execution». *Journal of Chinese Governance*, 5(2), 178–197. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23812346.2020.1744922> (Ανακτήθηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2021)
- Glezen, W. P. (1996). Emerging Infections: Pandemic Influenza. *Epidemiologic Reviews*, 18(1) , 64–76. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.epirev.a017917> (Ανακτήθηκε στις 10 Νοεμβρίου 2021)
- Gopaldas , A. (2016) *A front-to-back guide to writing a qualitative research article. Qualitative Market Research: An International Journal*. 19 (1), 115-121. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/QMR-08-2015-0074/full/html> (Ανακτήθηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2021)
- IMF-INTERNATIONAL MONETARY FUND (2021, Ιούλιος 12) «*Policy Responses to COVID19* » IMF. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19> (Ανακτήθηκε στις 16 Ιανουαρίου 2022)
- Jackson Claire. (2009). *History lessons: The Asian Flu pandemic* | *British Journal of General Practice*. σελ. 622–623. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://bjgp.org/content/59/565/622> (Ανακτήθηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2021)
- Jamshed, S. (2014). Qualitative research method-interviewing and observation. *Journal of Basic and Clinical Pharmacy*, 5(4), 87–88. PubMed. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://doi.org/10.4103/0976-0105.141942> (Ανακτήθηκε στις 21 Δεκεμβρίου 2021)
- Johnson, N. P., & Mueller, J. (2002). Updating the accounts: Global mortality of the 1918-1920" Spanish" influenza pandemic. *Bulletin of the History of Medicine*, 105–115.
- Kawaoka, Y., Krauss, S., & Webster, R. G. (1989). Avian-to-human transmission of the PB1 gene of influenza A viruses in the 1957 and 1968 pandemics. *Journal of Virology*, 63(11), 4603–4608.

Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://doi.org/10.1128/JVI.63.11.4603-4608.1989> (Ανακτήθηκε στις 07 Δεκεμβρίου 2021)

Kilbourne, E. D. (2006). Influenza Pandemics of the 20th Century. *Emerging Infectious Diseases*, 12(1), 9-14. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://doi.org/10.3201/eid1201.051254>.

Little, B. (2020, Μάιος 6). *How the 1957 Flu Pandemic Was Stopped Early in Its Path*. HISTORY. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.history.com/news/1957-flu-pandemic-vaccine-hilleman> (Ανακτήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 2021)

McMillen, C. W. (2016). *Pandemics: A very short introduction* (τ. 492). Oxford University Press. σελ. 90 – 100.

Mohajan, H. K. (2018). Qualitative research methodology in social sciences and related subjects. *Journal of Economic Development, Environment and People*, 7(1), 23-48.

Morgan, R. E. (2004). Teleworking: An assessment of the benefits and challenges. *European Business Review*, 16(4), 344–357. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://doi.org/10.1108/09555340410699613> (Ανακτήθηκε στις 10 Ιανουαρίου 2022)

Palese, P. (2004). Influenza: Old and new threats. *Nature Medicine*, 10(12), S82–S87. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://doi.org/10.1038/nm1141> (Ανακτήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 2021)

Porta, M. (2008). *A dictionary of epidemiology*. Oxford university press. σελ. 179

Potter C.W., (2001). *Potter C.W., A history of influenza*, *Journal of Applied Microbiology* 2001, 91, 572-579. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://doi.org/10.1046/j.1365-2672.2001.01492.x> (Ανακτήθηκε στις 07 Δεκεμβρίου 2021)

Pouliakas, Konstantinos, (2020). "Working at Home in Greece: Unexplored Potential at Times of Social Distancing?," IZA Discussion Papers 13408, Institute of Labor Economics (IZA). Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://ftp.iza.org/dp13408.p> (Ανακτήθηκε στις 13 Ιανουαρίου 2022)

Reid, A. H., Fanning, T. G., Hultin, J. V., & Taubenberger, J. K. (1999). Origin and evolution of the 1918 "Spanish" influenza virus hemagglutinin gene. *Proc. Natl. Acad. Sci. USA*, 96:1651–56, 1999

Stephenson, I., Nicholson, K. G., Wood, J. M., Zambon, M. C., & Katz, J. M. (2004). Confronting the avian influenza threat: Vaccine development for a potential pandemic. *The Lancet. Infectious Diseases*, 4(8), 499–509. PubMed. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: [https://doi.org/10.1016/S1473-3099\(04\)01105-3](https://doi.org/10.1016/S1473-3099(04)01105-3) (Ανακτήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 2021)

Taylor Steven. (2019). *The Psychology of Pandemics: Preparing for the Next Global Outbreak of Infectious Disease*, Newcastle upon Tyne - Cambridge Scholars Publishing. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.cambridgescholars.com/product/978-1-5275-3959-4> (Ανακτήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 2021)

Taubenberger, J. K., & Morens, D. M. (2006). 1918 Influenza: The mother of all pandemics. *Revista Biomedica*, 17(1), 69–79.

The Centre for Economics and Business Research-CEBR. (2021, Δεκέμβριος). *World GDP to hit \$100 trillion in 2022*. CEBR. p.p: 7,99. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://cebr.com/service/macro-economic-forecasting/> (Ανακτήθηκε στις 21 Ιανουαρίου 2022)

The National Academies Press. (2007). *3 Strategies for Disease Containment | Ethical and Legal Considerations in Mitigating Pandemic Disease: Workshop Summary* |. Διαθέσιμο

στην ιστοσελίδα: <https://www.nap.edu/read/11917/chapter/5> (Ανακτήθηκε στις 07 Δεκεμβρίου 2021)

U.S. Department of Health & Human Services. (2004). *National Vaccine Program Office: Pandemics and Pandemic Scars in the 20th Century*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: https://nieman.harvard.edu/wp-content/uploads/pod-assets/microsites/Nieman_Guide_To_Covering_Pandemic_Flu_A_History_Of_Pandemics_A_Century_Of_Flu_Pandemics.aspx.html#hongkongflu (Ανακτήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2021)

Weible, C.M., Nohrstedt, D., Cairney, P. et al. (2020). “COVID-19 and the policy sciences: initial reactions and perspectives”, *Policy Science* 53: 225–241.

WHO-World Health Organization (2020). *WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 11 March 2020*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020> (Ανακτήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 2021)

Xiang Gao & Jianxing Yu. (2020, Απρίλιος 14). *Full article: Public governance mechanism in the prevention and control of the COVID-19: Information, decision-making and execution*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23812346.2020.1744922> (Ανακτήθηκε στις 10 Ιουλίου 2021)

Παράρτημα: Το ερωτηματολόγιο της έρευνας

Το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί αποτελεί το εργαλείο της έρευνας στα πλαίσια την εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας για την ολοκλήρωση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Δημόσιας Διοίκησης με θέμα την μελέτη των επιπτώσεων της πανδημίας του COVID-19 στην λειτουργία των Δήμων γενικά και ειδικά του Δήμου Ρόδου.

Η συμμετοχή σας στην έρευνα είναι εθελοντική, οι απαντήσεις σας είναι αυστηρά εμπιστευτικές και τα αποτελέσματα της έρευνας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για ακαδημαϊκούς σκοπούς.

Παρακαλούμε να απαντήσετε με ειλικρίνεια σε όλες τις ερωτήσεις, λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν υπάρχουν σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για την πολύτιμη συμμετοχή σας!!!

A. Δημογραφικά Στοιχεία

1. Φύλο:

- Άνδρας
- Γυναίκα

2. Ηλικία:

- έως 25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56 και άνω

3. Βαθμίδα Εκπαίδευσης:

- Λύκειο
- ΙΕΚ - Κρατική / Ιδιωτική σχολή
- ΤΕΙ
- ΑΕΙ
- Μεταπτυχιακό
- Διδακτορικό

4. Έτη προϋπηρεσίας της θέσης ευθύνης που κατέχετε:

- 1-10 έτη
- 11-20 έτη

- 21-30 έτη
- 31 και άνω έτη

5. Πόσα άτομα αποτελούν την διεύθυνση / τις διευθύνσεις στην/στις οποίες είστε προϊστάμενος/η ; (Σημειώστε αριθμό).....

- Έως 50 άτομα
- από 51 έως 100 άτομα
- από 101 έως 300 άτομα
- από 301 έως 500 άτομα
- από 501 και παραπάνω άτομα

B. Παράγοντες που επηρεάζουν την απόδοση των εργαζομένων του Οργανισμού - Η επίδραση της πανδημίας του COVID-19.

6. Τα τελευταία χρόνια, το προσωπικό της / των Διευθύνσεων που είστε Προϊστάμενος / Προϊσταμένη έχει αυξηθεί ή μειωθεί;

- Αυξήθηκε
- Παρέμεινε το ίδιο
- Μειώθηκε

7. Τα τελευταία χρόνια, πιστεύετε ότι οι διαδικασίες που εφαρμόζει το προσωπικό σας καθημερινά έχουν αυξηθεί ή μειωθεί;;

- Αυξήθηκαν
- Παρέμειναν οι ίδιες
- Μειώθηκαν

8. Τα τελευταία χρόνια, πιστεύετε ότι το προσωπικό με τις διαδικασίες που εφαρμόζει είναι περισσότερο αποδοτικό , εξυπηρετεί περισσότερους ή λιγότερους ανθρώπους;

- Περισσότερους
- Τους ίδιους
- Λιγότερους

9. Σε ποιο βαθμό επηρέασε το φόρτο εργασίας των εργαζομένων σας η πανδημία του COVID-19;

- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτρια
- Αρκετά
- Σε μεγάλο βαθμό

10. Σε ποιο βαθμό επηρέασε τις συνθήκες εργασίας των εργαζομένων σας η πανδημία του COVID-19;

- Καθόλου
- Λίγο
- Μέτρια
- Αρκετά
- Σε μεγάλο βαθμό

11. Σε ποιο βαθμό σας απασχολούν τα παρακάτω ζητήματα κατά την άσκηση των καθηκόντων σας κατά τη διάρκεια της πανδημίας του COVID-19;

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Σε μεγάλο βαθμό
1. Η έλλειψη σχεδιασμού.					
2. Η έλλειψη ατομικού εξοπλισμού προστασίας.					
3. Η τήρηση της κοινωνικής αποστασιοποίησης.					
4. Η τήρηση της ατομικής ευθύνης.					
5. Άγχος, φόβος μεταξύ των εργαζομένων.					
6. Η έλλειψη προσωπικού.					
7. Η πραγματοποίηση των rapid-test των εργαζομένων.					
8. Η επάρκεια οδηγίων προστασίας εργαζομένων					
9. Ο βαθμός εξυπηρέτησης των αιτημάτων των πολιτών.					

12. Ποιες είναι οι κυριότερες δυσκολίες που καλείστε να αντιμετωπίσετε στην εργασία σας ως προϊστάμενος / η κατά την πανδημία του COVID-19;

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Αρκετά	Σε μεγάλο βαθμό
1. Η τήρηση των μέτρων για τη μείωση της διασποράς του ιού.					
2. Η τήρηση της κοινωνικής αποστασιοποίησης.					

3. Η έλλειψη ατομικού εξοπλισμού προστασίας.					
4. Ο αυξημένος φόρτος εργασίας					
5. Η έλλειψη προσωπικού.					
6. Η Δυσκολία χρηματοδότησης.					

13. Πιστεύετε ότι η πανδημία του Covid-19 είναι μια ευκαιρία για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του οργανισμού;

- Καθόλου καλή ευκαιρία
- Ίσως είναι καλή ευκαιρία
- Καλή ευκαιρία
- Αρκετά καλή ευκαιρία
- Πολύ καλή ευκαιρία

14. Πιστεύετε ότι έχετε την κατάλληλη τεχνική υποδομή ώστε να αξιοποιήσετε καλύτερα τα ψηφιακά δεδομένα που έχετε προς όφελος του Δήμου και του πολίτη ; Σε ποιο βαθμό ;

- Καθόλου
- Μικρό βαθμό
- Σε καλό βαθμό
- Αρκετά μεγάλο βαθμό
- Σε πολύ μεγάλο βαθμό

15. Πιστεύετε ότι η τηλεργασία έχει βοηθήσει στην αντιμετώπιση της πανδημίας ; Σε ποιο βαθμό την αξιοποιήσατε στον Οργανισμό σας;

- Καθόλου
- Μικρό βαθμό
- Σε καλό βαθμό
- Αρκετά μεγάλο βαθμό
- Σε πολύ μεγάλο βαθμό

16. Πιστεύετε ότι όλα τα προληπτικά μέτρα που εφαρμόστηκαν από τους ΟΤΑ Α' βαθμού, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η επιδημία του Covid-19 στη χώρα μας ήταν αποτελεσματικά στον Δήμο Ρόδου; Σε ποιο βαθμό;

- Καθόλου
- Μικρό βαθμό
- Σε καλό βαθμό
- Αρκετά μεγάλο βαθμό
- Σε πολύ μεγάλο βαθμό

17. Ποια είναι η άποψη σας σχετικά με την επίδραση της πανδημίας στην οικονομική και διοικητική λειτουργία του Δήμου ;

.....

18. Σε ποιο βαθμό η μείωση των εσόδων και η αύξηση των δαπανών, το λεγόμενο «scissors effect» ως επίπτωση της πανδημίας, θέτει σε κίνδυνο τα οικονομικά του Δήμου , για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί ;

.....
.....
.....

19. Τι θα προτείνατε για την καλύτερη αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας και την βελτίωση της λειτουργίας του Οργανισμού;

.....
.....
.....